

Кыргыз Республикасынын
Министрлер Кабинетине караштуу
Архитектура, курулуш жана турак
жай-коммуналдык чарба
мамлекеттик агенттигинин
2024-жылдын 5-июнундагы №71-чуа
буйругу менен бекитилди

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КУРУЛУШ ЧЕНЕМДЕРИ

Курулуштагы ченемдик документтердин тутуму

КӨП БАТИРЛУУ ТУРАК ЖАЙ ИМАРАТТАРЫ

ЗДАНИЯ ЖИЛЫЕ МНОГОКВАРТИРНЫЕ

MULTICOMPARTMENT RESIDENTIAL BUILDINGS

Киргизүү күнү _____

1. Колдонуу аймагы

1.1 Бул стандарттар КР КЧ 21-01:2018ге ылайык аныкталган бийиктиги 75 мге чейинки жаңы курулган имараттарды, батир тибиндеги жатаканаларды, ошондой эле башка функционалдык максаттар үчүн имараттарга киргизилген турак жайларды долбоорлоого карата колдонулат. Ченемдер жана эрежелер колдонуудагы курулуштардын турак жана турак эмес имараттарынын профилин өзгөртүү, кайра пландаштыруу жана реконструкциялоо объекттерин долбоорлоого жайылтылбайт.

Ченемдер жана эрежелер тосулган турак жайларга, көчмө турак жайларга жана ага тиркелген турак эмес жайларга жайылтылбайт.

Нормативдер имаратты, анын батирлерин жана жеке жайларды жайгаштыруу шарттарын жана ага менчик формасын жөнгө салбайт.

2. Ченемдик шилтемелер

Бул курулуш эрежелери төмөнкү документтерге ченемдик шилтемелерди колдонот:

МАМСТ 21.508-2020 Курулушка долбоордук документтеринин системасы. Ишканалардын, курулмалардын жана турак жай-жарандык объектилердин башкы пландарынын жумушчу документтерин ишке ашыруу эрежелери;

МАМСТ 23166-2021 Терезе жана балкон тунук тосмо конструкциялары. Жалпы техникалык шарттар;

МАМСТ 25772-2021 Тепкичтер, балкондор, чатырлар, тепкичтердин учуулары жана аянтчалары үчүн металл тосмолор. Жалпы техникалык шарттар;

МАМСТ 27751-2014 Курулуш конструкцияларынын жана фундаменттеринин бекемдүүлүгү. Эсептөө үчүн негизги жоболор

МАМСТ 30494-2011. Турак жай жана коомдук имараттар. Ички микроклиматтын параметрлери;

МАМСТ 30826-2014. Көп катмарлуу айнек. Техникалык шарттар;

МАМСТ 31462-2021 Коргоочу терезе блоктору. Жалпы техникалык шарттар;

МАМСТ Р КМС 52168-2020 Балдар аянтчаларын жабдуу жана жабуу. Конструкциялардын коопсуздугу жана дөбөчөлөөдү сыноо ыкмалары. Жалпы талаптар.

КЧжЭ-11-77 Жарандык коргонуунун коргоо курулмалары;

КЧжЭ - 26-76 Чатыры;

КЧжЭ 2.01.07 - 85 Таасир этүү жүгү;

КЧжЭ 2.02.01-85 Имараттардын жана курулмалардын негиздери;

КЧжЭ 2.02.03-85 Үйүлгөн пайдубалдар;

КЧжЭ 2.03.11-85 Курулуш конструкцияларын коррозиядан коргоо;

КЧжЭ 2.03.13 - 88 Полдор;

КЧжЭ 2.04.09-84 “Имараттардын жана курулмалардын өрт автоматикасы;

КЧжЭ 2.04.11-85 Имараттын ички суу түтүгү жана канализациясы;

КЧжЭ 3.05.06-85. Электрдик түзүлүштөр;

КР КЧжЭ 20-02: 2009 Жер титирөөгө туруктуу курулуш. Долбоорлоо нормалары;

КР КЧжЭ 23-01: 2013 Имараттарды жылуулуктан коргоо;

КР КЧжЭ 23-02-00 Курулуш климатологиясы;

КР КЧ 20-02: 2018 Жер титирөөгө туруктуу курулуш. Долбоорлоо нормалары;

КР КЧ 21-01: 2018 Имараттардын жана курулмалардын өрт коопсуздугу;

КР КЧ 23-05:2019 Табигый жана жасалма жарыктандыруу;

КР КЧ 30-01: 2020 Шаарларды жана шаар тибиндеги калктуу конуштарды пландоо жана куруу;

КР КЧ 31-04: 2018 Коомдук имараттар жана курулмалар;

КР КЧ 31-09:2018 Турак-жай бир батирлүү имараттар;

КР КЧ 31-12: 2018 Унаа токтотуучу жайлар;

КР КЧ 35-01:2018 Ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген адамдардын муктаждыктарын эске алуу менен жашоо чөйрөсүн долбоорлоо;

КР КЧ 41-04: 2022 Жылытуу, желдетүү жана кондициялоо;

КР КЧ 42-01: 2020. Газ менен камсыздоо системаларын долбоорлоо;

КР КЖ 23-101: 2009 Имараттарды жылуулуктан коргоону долбоорлоо;

КР КЖ 35-101:2018 "Ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген адамдар үчүн имараттарды пландаштыруу чечимдеринде жашоо чөйрөсүн камсыздоо;

КЖ 31-110-2003 Турак жай жана коомдук имараттарды долбоорлоо жана электр орнотмолорун орнотуу;

КЖ 41-108-2004 Турак жай имараттарынын ар бир батирин газ отун менен жылуулук генераторлору менен жабдуу;

КЖ 31-108-2002 Турак жай жана коомдук имараттардын жана курулуштардын таштанды челектери.

МАКЧ 2.04-03-2005 Ызы-чуудан коргоо;

МАКЖ 2.04-102-2005. Турак жай жана коомдук имараттардын конструкцияларынын үн изоляциясын долбоорлоо;

МАКЧ 4.02-103-99 Автономдуу жылуулук булактарын долбоорлоо;

3. Бул курулуш терминдер жана аныктамалар

3.1. Антресоль: Аянты эки жарык бөлмөнүн көлөмүндөгү аянтча, эки жарык бөлмөнүн полунун аянтынын 40% дан ашпаган аянты же бийик кабаттын чегинде жайгашкан батирдин ички аянтчасы, ал курулуп жаткан бөлмөнүн аянтынын 40 % дан ашпаган аянты бар;

3.2. Бөгөттөлгөн турак жай имараты: Эки же андан көп батирлерден турган имарат, алардын ар бири турак жайдын аймагына түз кире алат, мында ар кандай батирлерге таандык жайлар бири-биринен жогору жайгашпайт жана чектеш блоктордун ортосундагы дубалдар гана жалпы болуп саналат, ал эми батирлердин жалпылыгы жок Кире бериштер жана жалпы пайдалануу үчүн орундар, КР КЧ 31-09:2018 талаптарын эске алуу менен долбоорлонгон өз алдынча инженердик-техникалык камсыздоо тутумдарына (жылытуу, суу жана газ менен камсыздоо, канализация, электр энергиясы ж.б.) ээ;

3.3. Балкон: Фасад дубалынын тегиздигинен чыгып турган, тор же катуу тосмосу бар аянтча;

3.4. Ванна бөлмөсү (ванна): кол жуугуч, ванна жана/же душ кабинасы (душ табагы) менен жабдылган көмөкчү санитардык-гигиеналык жай;

3.5. Киргизип курулган турак эмес жайлар: Алардын чегинен 1,5 метрден ашпаган чыгып турган турак жайдын габариттеринде жайгашкан жайлар;

3.6. Киргизилип-тиркелген турак эмес жайлар: Турак жай имаратынын габариттеринде жана имараттын габариттеринин чегинен 1,5 метрден ашык чыгарылган көлөмдөрдө жайгашкан жайлар;

3.7. Бөлмөнүн бийиктиги: Бөлмөнүн таза полунун деңгээлинен ошол бөлмөнүн полунун түбүнө чейинки бийиктик;

3.8. Кабаттын бийиктиги: Полдун чокусунан кийинки кабаттын чокусуна чейин өлчөнгөн бийиктик.

3.9. Турак жай фонду: Менчигинин түрүнө карабастан Кыргыз Республикасынын аймагындагы турак жайлардын жыйындысы;

3.10. Адистештирилген турак жай фонду (адистештирилген турак жай фонду) – Социалдык колдоого муктаж жарандардын айрым категориялары үчүн арналган мамлекеттик, муниципалдык жана жеке менчикте турган турак жайлардын жыйындысы;

3.11. Секциялык типтеги турак жай имараты: Бири-биринен бош дубалдар менен бөлүнгөн жана ар бири өз алдынча чыгуучу бир же бир нече бөлүктөн турган имарат;

3.12. Галерея тибиндеги турак жай имараты: Батирлердин кеминде эки тепкич менен жалпы галерея аркылуу чыгуучу жерлери бар имарат;

3.13. Коридор тибиндеги турак жай имараты: Кабаттагы бардык батирлердин кеминде эки тепкич менен жалпы коридор аркылуу чыгуучу эшиктери бар имарат;

3.14. Көп кабаттуу үйдөгү батир: көп батирлүү үйдөгү бир же бир нече турак бөлмөлөрдөн, ошондой эле көмөкчү жайлардан (ашкана, даараткана, Ванна жана башка жайлар) турган турак жай жарандардын жашоого байланыштуу муктаждыктарын канааттандырууга арналган;

3.15. Клуб үйү: Турак үй ижарачылардын тар чөйрөсү үчүн, ошол үйдүн жашоочулары гана колдоно турган курулган жана тиркелген мейкиндиктерге ээ болушу мүмкүн;

3.16. Лоджия: Үч тарабынан дубал менен тосулган (түйүндүү жайгашкан экиден), сырткы дубалы менен чектешкен бөлмөнүн табигый жарык берүү талаптары менен чектелген тереңдиктеги курулган же тиркелген, сырткы ачык мейкиндик; айнектелген болушу мүмкүн;

3.17. Көп батирлүү үй (КБҮ): Эки же андан көп батирлүү турак жай имараты, ошондой эле жалпы пайдалануудагы көмөкчү жайлар (жалпы пайдалануудагы жерлер);

3.18. Пентхаус: Турак жайдын (турак имараттын) эң жогорку кабатында (же кабаттарында), ошондой эле толук же жарым-жартылай ушул үйдүн үстүнкү кабатынын шыпында жайгашкан, тейлөөгө жарамдуу чатырга кирүү мүмкүнчүлүгү бар өзүнчө турак жай (батир), чатырда жайгашкан үйдүн техникалык жайларынан жана түзүлүштөрүнөн бөлүнгөн;

3.19. Жерди пландаштыруу белгиси: жер чегиндеги жер деңгээли жана имараттын сокур аянты;

3.20. Жер астындагы: инженердик системаларды жайгаштыруу үчүн арналган биринчи же подвалдын шыптары менен жер бетинин ортосундагы мейкиндик;

3.21. Желдетилген жер асты: Имараттын астындагы ачык мейкиндик жер бети менен жер үстүндөгү биринчи кабаттын шыбынын ортосундагы;

3.22. Коомдук жайлар: Бул документте - үйдүн жашоочуларын, жанаша жайгашкан турак жайдын тургундарын тейлөө үчүн аларда иш-чараларды жүзөгө ашыруу үчүн арналган жайлар жана башка турак жай имараттарына жайгаштырууга уруксат берилген.

3.23. Тиркелген турак эмес жайлар: Кыймылсыз мүлктүн өз алдынча объекти болуп саналган, көп батирлүү үйгө бекитилген, өз алдынча коммуникациялары бар жана бөлүнгөн жер участогунда жайгашкан турак эмес жайлар көп батирлүү үйдүн курамына кирбейт.

3.24. Жеңил чөнтөк: коридор менен чектеш жана аны жарыктандыруу үчүн кызмат кылган табигый жарык менен бөлмө. Жеңил чөнтөктүн ролун коридордон туурасы 1,2 м кем эмес айнектелген эшик менен бөлүнгөн тепкич аткарышы мүмкүн;

3.25. Турак жай имаратынын бөлүгү: Бардык батирлер бир тепкичке түздөн-түз же коридор аркылуу чыга турган жана имараттын башка бөлүктөрүнөн (секцияларынан) бош дубал менен бөлүнгөн имараттын бөлүгү;

3.26. Бириккен санитардык түйүн (санитардык түйүн): Жуунгуч, жуулчу бачогу бар унитаз жана ванна (же душ кабинасы, душ лотогу) менен жабдылган санитардык-гигиеналык көмөкчү жай;

3.27. Тамбур: Имаратка, тепкичке же башка жайларга киргенде муздак абанын, түтүндүн жана жыттардын киришинен коргоо үчүн кызмат кылган эшиктердин ортосундагы өтүүчү мейкиндик;

3.28. Тамбур-шлюз: Бардык эшиктерди бир убакта ачууга, Б. А. бардык башка эшиктер жабык болгон шартта гана бир эшикти ачууга мүмкүндүк бербеген автоматтык түзүлүш менен жабдылган Тамбур айрым учурларда аба кармоочу түзүлүштү талап кылат;

3.29. Терраса: Имаратка бекитилген же төмөнкү кабаттын чатырына коюлган тосулган ачык аянт. Үйдүн жанаша бөлмөлөрүнүн чатыры жана чыгуусу болушу мүмкүн;

3.30. Техникалык имараттар: Көп батирлүү турак жайдын турак эмес жайлары, турак жай имаратынын иштөөсүн камсыз кылуу үчүн зарыл болгон инженердик жабдууларды (жылытуу пункттары, электр бөлүштүргүчтөрү, лифт машиналары бөлмөсү, өрт насостук бөлмөсү ж.б.) жайгаштырууга арналган. жер төлөдө, биринчи кабатта, биринчи кабатта, чатырда, тиешелүү стандарттардын талаптарына ылайык атайын техникалык кабаттар;

3.31. Даараткана (ажаткана): Жуунуучу резервуары жана жуунуучу жайы бар даараткана менен жабдылган санитардык-гигиеналык жай;

3.32. Чарбалык кампалар (батирден тышкары): Жарылуу коркунучу бар заттарды жана материалдарды кошпогондо, квартирадан тышкары үйдүн жашоочулары үчүн буюмдарды, жабдууларды, жашылчаларды ж. б. сактоо үчүн арналган жайлар турак жай имаратынын биринчи, жер төлөдөгү же жер төлөдөгү кабаттарында жайгашышы мүмкүн;

3.33. Чатырдын асты: Имараттардын үстүнкү бетинин (чатырынын), тышкы дубалдарынын жана үстүнкү кабаттын шыптарынын ортосундагы мейкиндик;

3.34. Эркер: Бөлмөнүн пландагы ар кандай формадагы фасаддын тегиздигинен созулган, жарым-жартылай же толугу менен айнектелген, бөлмөнүн жарыктандыруусун жана анын инсоляциясын жакшыртуучу бөлүгү;

3.35. Жер үстүндөгү кабат: Жердин пландык белгисинен төмөн эмес бөлмөлөрдүн пол белгиси коюлган кабат;

3.36. Жер астындагы кабат: Бөлмөлөрдүн бардык бийиктигине жердин пландык белгисинен төмөн бөлмөлөрдүн пол белгиси бар кабат;

3.37. Биринчи кабат: Имараттын үстүнкү кабатынын ылдыйкы кабаты;

3.38. Цоколь бийиктигиндеги кабат: Пландык белгиден төмөн бөлмөлөрдүн пол белгиси бар кабат, жердин бийиктиги имараттын бийиктигинин жарымынан көп эмес;

3.39. Подвалдык кабат: жайдын полунун деңгээли жердин пландоо деңгээлинен жайдын бийиктигинин жарымынан көбүрөөгүнө же биринчи жер астындагы кабатка төмөн болгон кабат;

3.40. Мансарддык кабат: Фасады толугу менен же жарым-жартылай жантайыңкы, сынган же ийилген чатырдын бетинен (беттеринен) түзүлгөн чердак мейкиндигиндеги кабат;

3.41. Техникалык кабат: Имараттын инженердик жабдууларын жайгаштыруу жана коммуникацияларды төшөө үчүн кабат имараттын төмөнкү бөлүгүндө (техникалык полдун астында), үстүнкү (техникалык чердакта) же жер үстүндөгү кабаттардын ортосунда жайгашышы мүмкүн. Бийиктиги 1,8 м жана андан аз болгон, коммуникациялар үчүн гана колдонулган, кабат эмес.

4. Жалпы жоболор

4.1 Көп батирлүү турак үйлөрдү (КБҮ) куруу ушул курулуш ченемдеринин жана долбоорлоо эрежелерин белгилөөчү башка ченемдик документтердин талаптарына ылайык иштелип чыккан долбоор боюнча жүзөгө ашырылууга тийиш.

4.2 Турак жай имараты уруксат берилген пайдалануу түрлөрүнүн чегинде, анын ичинде автомобилдер үчүн токтоочу жайларды кошо, ар кандай багыттагы кошулуп-курулган, кошулуп-курулган-тиркелген жайларды камтышы мүмкүн. Мында мындай жайлардын жайгашуусу, иштөө шарттары жана режими көп батирлүү турак үйдүн тургундарынын жашоосунун коопсуздугунун жана ыңгайлуулугунун талаптарына ылайык келүүгө тийиш.

Кошулуп курулган, кошулуп курулган жана тиркелген жайлардын номенклатурасы Б тиркемесинде келтирилген.

4.3 Турак жай имаратын (ТЖИ) жайгаштыруу, андан башка имараттарга жана курулуштарга чейинки аралык КР КЧ 30-01:2020, КР КЧ 21-01:2018 талаптарына ылайык белгиленет. Имараттардын кабаттарынын саны, бийиктиги, узундугу, ошондой эле алардын негизги пункттарга багыты өнүктүрүү долбоору менен аныкталат. Сейсмикалык аймактардагы көп кабаттуу үйлөрдүн турак жайларынын кабаттарынын санын, бийиктигин жана узундугун аныктоодо КР КЧ 20-02:2024 талаптарын сактоо зарыл.

4.4 Өрт өчүрүүчү унаалардын көп кабаттуу үйлөргө кире бериштери, ошондой эле өтмөктөрдүн (аркалардын) параметрлери (бийиктиги, туурасы) КР КЧ 21-01:2018, КР КЧ 30-01:2020 ылайык каралууга тийиш.

4.5 Турак жайды долбоорлоодо калктын аз мобилдүү топторунун (АМТ) жашоо-турмушу, эгерде ушул турак үйдө ДМЧА бар үй-бүлөлөр үчүн турак жайларды (батирлерди) жайгаштыруу долбоорлоого тапшырмада белгиленсе, ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар (ДМЧА) үчүн имараттын участогунун жана турак жайлардын (батирлердин) жеткиликтүүлүгү үчүн шарттар каралууга тийиш.

Карылар үчүн адистештирилген батирлүү үйлөрдү тогуз кабаттан жогору эмес, ДМЧА бар үй – бүлөлөр үчүн бештен жогору эмес долбоорлоо

керек. Башка турак-жай имараттарында ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген үй-бүлөлөр үчүн батирлер долбоорлоо тапшырмасына ылайык биринчи кабаттарга жайгаштырылышы керек.

Мамлекеттик жана муниципалдык турак жай фонддорунун турак жай имараттарында кресло-коляскаларды колдонгон ДМЧА үй-бүлөлөрү жашашы үчүн квартиралардын үлүшү жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан долбоорлоого тапшырмада белгиленет.

ДМЧА жана башка АМТ турмуш-тиричилигин камсыз кылуу боюнча конкреттүү долбоордук чечимдерди КР КЧ 35-01:2018 талаптарына жана КР КЖ 35-101:2018 сунуштамаларына ылайык долбоорлоо тапшырмасына ылайык кароо керек.

4.6 Долбоорлоо тапшырмасы боюнча долбоорго өзгөчө татаал техникалык түзүлүштөрдү жана жабдууларды тейлөө (эксплуатациялоо) боюнча сунуштар киргизилиши мүмкүн.

4.7 Турак жай имараттарында жергиликтүү шарттарды эске алуу менен колдонуудагы нормативдерге ылайык инженердик-техникалык камсыздоо каралууга тийиш. Кардардын каалоосу боюнча тик учак аянтчасын уюштурууга болот.

Бийиктиги 50 м* ден ашкан имараттар үчүн имараттын чатырында вертолеттун куткаруу кабинасы үчүн (өрт коопсуздугунун талаптарынын негизинде) чатырга өзүнчө чыгуу жана 1,5 м бийиктиктеги чатыр тосмосу каралууга тийиш, вертолеттун роторлорунун индуктивдүү агымынан адамдардын коопсуздугу). Куткаруу кабиналары үчүн аянттын өлчөмдөрү 5 x 5 м кем эмес болуп белгиленет. Участоктун периметри туурасы 0,3 м болгон сары тилке менен сырдалган болушу керек, антенналарды, электр жабдууларын, кабелдерди жана башкаларды аянттын үстүндө жана анын борборунан 10 м радиуста коюуга тыюу салынат. Көрсөтүлгөн аймакта аянттын бетине карата тоскоолдуктардын максималдуу бийиктиги 3 мден ашпоого тийиш.

Имараттын чатырында өрт өчүрүүчүлөр жана жарандык тик учактар үчүн аянтчаны долбоорлоодо анын өлчөмү 20 x 20 м кем эмес болуп тандалат жана жакынкы дубалдын проекциясынан 30 м жана андан кеминде 15 м аралыкта жайгаштырылат, жабуунун чети.

*Бийик имараттар үчүн кыска мөөнөттүү жүктөрдү эске алуу зарыл: - ** ылайык өрт өчүрүүчү вертолеттун каптоосуна же өрт өчүрүүчү тик учактын куткаруучу кабинасына (эгерде вертолет же кабина үчүн аянтча каралса) долбоорлоо тапшырмасы үчүн).

**Куткаруучу кабиналар жана вертолеттор үчүн аянтчалар, эгерде долбоорлоо тапшырмасында башкача каралбаса, имараттардын чатырында кабинанын жалпы жүгү 2500 кг, салыштырма жүк - 2,5 кг/см²ге чейин түзүлүшү керек. Каптоого жүктү эсептөөдө статикалык жана динамикалык жүктөрдү эске алуу зарыл. Тик учактардын конуу аянтчаларына имараттын бетине тийгизген таасири таблицада келтирилген.

Таблица – Тик учактардан каптоолорго убактылуу басымдын нормативтик маанилери

Учуу салмагы боюнча тик учактын категориясы	мүнөздөмө	Учуула басым, кН	Жүк аянтынын өлчөмү, м
Жеңил	Салмагы азыраак 5 т	20	0,2 x 0,2
Орточо	Массой 5- 15 т	60	0,3 x 0,3
Негизги (шарттуу) таянычка стандарттык учуу салмагынын жүгү 20 кН ашпайт			
Негизги (шарттуу) таянычка стандарттык учуу салмагынын жүгү 20 кН ашпайт 20 дан 60 кН чейин.			

4.8 Турак жай имараттарынын чатырларында берүүлөрдү жамааттык кабыл алуучу антенналарды жана радиоуктуруу мамыларын орнотуу мүмкүндүгү каралышы керек (радиотрансляциялык тармак болгон учурда). Күн батареяларын, фотоэлектрдик панелдерди орнотуу мүмкүнчүлүгү болууга тийиш. Радиорелейлик матчаларды, мунараларды жана уюлдук телефон мунараларын орнотууга тыюу салынат. Күн батареяларын жана фотоэлектрдик панелдерди орнотуу үчүн чатырдын аянтынын 50% кем эмесин камсыз кылуу зарыл.

4.9 Үстүнкү кабатынын полу жердин пландоо белгисинин деңгээлинен 9,0 м жана андан ашык белгиси бар турак имараттарда лифттерди кароо зарыл, алардын саны В тиркемесинде келтирилгендерден кем болбоого тийиш.

10 кабатка чейинки имаратта кошумча аялдамаларды аткарбастан лифттерди кароого жол берилет.

Негиздөөдө колдонулуп жаткан 4-5 кабаттуу турак-жай имараттарын бир кабат кылып курууда лифттерди карабоого жол берилет. Лифт менен жабдылган имараттарда лифти үстүнкү кабатта орнотуу каралбайт.

Биринчи кабаттан жогору кабаттагы турак имараттарда долбоорлоо тапшырмасына ылайык ДМЧ үй-бүлөлөр үчүн батирлерди жайгаштыруу каралган, КР КЧ 35-01:2018 талаптарына жана КР КЖ 35-101:2018 сунуштамаларына ылайык кресло-коляскалардын жүрүүсүнө мүмкүндүк берген габариттери бар Жүргүнчү лифттери каралышы керек.

4.10 Лифттин машина жайын түздөн-түз турак бөлмөлөрдүн үстүнө, ошондой эле алар менен чектеш жайгаштырууга жол берилбейт. Лифттин шахталары турак жайлардын дубалдарына жанаша болбошу керек.

4.11 Турак жай имаратынын жертөлөдөгү, биринчи жана экинчи кабаттарында (үчүнчү кабаттагы ири жана ири шаарларда) адамга зыяндуу таасир тийгизүүчү объекттерден тышкары, коомдук багыттагы курулма жана улай-улай курулган жайларды жайгаштырууга жол берилет.

Коомдук арналыштагы төмөнкү кыналган жана улай-улай курулган жайларды жайгаштырууга жол берилбейт:

- чиркейге каршы химиялык заттардын жана башка товарлардын адистештирилген дүкөндөрү, алардын иштеши турак жай имараттарынын аймагынын жана абасынын булганышына алып келиши мүмкүн;

- жарылуучу заттарды жана материалдарды камтыган кампалар;

- синтетикалык килемдерди, авто тетиктерди, дөңгөлөктөрдү жана мотор майларын сатуучу дүкөндөр;

- адистештирилген балык дүкөндөрү;

- жаныбарлар дүкөндөрү;

- ар кандай багыттагы кампалар, анын ичинде дүң (же майда дүң) соода;

- бардык ишканалар, ошондой эле саат 23:00дөн кийин иштеген цехтер;

- күйүүчү заттарды пайдаланган турмуш-тиричилик кызматын көрсөтүүчү мекемелер (жалпы аянты 300 м²ге чейинки чач тарачтар менен саат оңдоочу жайлардан тышкары)

- ванналар жана сауналар (батирлердеги жеке сауналардан тышкары)

- 50дөн ашык орундуу, жалпы аянты 250 м²ден ашык жана музыкалык коштоосунда коомдук тамактануу жана эс алуу мекемелери;

- кир жуугучтар жана химиялык тазалоочулар (сменасына 75 кг чейинки сыйымдуулуктагы кабыл алуу пункттарынан жана өзүн-өзү тейлөөчү кир жуучу жайлардан тышкары);

- жалпы аянты 100 м²ден ашык АТС;

- коомдук дааратканалар;

- орнотулган жана тиркелген трансформатордук көмөкчордондор;

- сөөк коюу кызматын көрсөтүүчү мекемелер жана дүкөндөр;

- өндүрүштүк жайлар (В жана Д категорияларындагы ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын эмгеги үчүн жайлардан, анын ичинде жумушту үйгө жеткирүү пункттарынан тышкары);

- дарылоо-профилактикалык мекемелер (стоматологиялык лабораториялар, клиникалык диагностикалык, бактериологиялык лабораториялар; бардык типтеги диспансерлер; диспансерлердин күндүзгү стационарлары жана жеке клиникалардын ооруканалары; травматология пункттары, тез жардам жана тез жардам көмөк чордондору; тери-венерологиялык, психиатриялык, инфекциялык жана фтизиатриялык врачтар); магниттик-резонанстык томография бөлүмдөрү (кабинеттери), рентген кабинеттери, ошондой эле иондоштуруучу нурлануунун булагы болуп саналган дарылоо же диагностикалык жабдуулар жана орнотмолору бар бөлмөлөр;

- ветеринардык клиникалар жана кеңселер.

4.12 Турак жай имараттарынын цоколдук жана жер төлөдөгү кабаттарында жеңил от алуучу жана күйүүчү суюктуктарды жана газдарды, жарылуучу заттарды, күйүүчү материалдарды сактоо, кайра иштетүү жана ар кандай орнотмолордо жана түзүлүштөрдө пайдалануу үчүн жайларды; балдардын болушу үчүн жайларды; 50дөн ашык орундуу кинотеатрларды, конференц-залдарды жана башка залдык жайларды, ошондой эле дарылоо-профилактикалык жайларды жайгаштырууга жол берилбейт. мекемелер бул

кабаттарга башка жайларды жайгаштырууда ушул КЧ жана КР КЧ 31-04:2018 4.10-пункттарында белгиленген чектөөлөрдү да эске алуу керек.

4.13 Жер астындагы, жер төлөдөгү, жер төлөдөгү жана жер үстүндөгү кабаттарда КР КЧ 31-12:2018, КР КЧ 21-01:2018, КР КЧ 41-04:2022 талаптарын сактоо шартында автомобилдерди коюучу жайларды жайгаштырууга жол берилет.

4.14 Турак жай имараттарынын жогорку кабатында сүрөтчүлөр жана архитекторлор үчүн тиешелүү долбоорлоо тапшырмасы болгондо мастерскойлорду жайгаштырууга уруксат берилет.

4.15 Турак жайларда долбоорлоого тапшырма болгондо жеке иш жүргүзүү үчүн коомдук багыттагы жайларды (батирлердин аянтынын чегинде) жайгаштырууга жол берилет.

4.16 Курулуш районунда кабыл алынган таштандыларды чыгаруу системаларына жараша КБҮ таштанды чыгаргычтар менен же аларсыз долбоорлонушу мүмкүн.

4.17 5-кабатка чейинки турак үйлөрдө жергиликтүү климаттык шарттарды эске алуу менен чердак чатырларын, анын ичинде чердак полун жайгаштыруу үчүн чердак мейкиндигин пайдаланууну эске алуу сунушталат. Мында:

- эки кабатка чейинки имараттар үчүн (жердин пландык белгисинен карниздин төбөсүнө чейинки бийиктиги 7 метрден ашпаган учурда) кире бериштердин жана балкондордун үстүнө маңдай кырларын орнотууда уюшулбаган сууну кароого жол берилет, мында карниздин төбөсү 0,6 метрден кем болбоого тийиш.

- беш кабатка чейинки имараттар үчүн (жердин пландык белгисинен карниздүү ашыкка чейинки бийиктиги 16 метрден ашпаган учурда) сырттан уюштурулган арык же ички арыктын түзүлүшү каралышы керек.

- 5 кабаттан ашык турак жай имараттары үчүн чердак чатырларын ички арыктарды куруу мүмкүнчүлүгү болгон учурда кароого жол берилет.

5. Көп кабаттуу үйдүн имараттарына жана жайларына коюлуучу талаптар

5.1 Турак жай имараттарындагы (КБҮ) батирлерди (турак жайларды) алардын бир үй-бүлө отурукташтыруу шарттарына жараша долбоорлоо керек.

5.2 Батирлердин аянттарын (балкондордун, террастардын, верандалардын, лоджиялардын, муздак кампалардын жана квартира алдындагы тамбурлардын аянтын эсепке албаганда) 5.1-таблицада көрсөтүлгөндөн кем эмес алардын турак бөлмөлөрүнүн санына жараша кабыл алуу сунуш кылынат. Конкреттүү региондор жана шаарлар үчүн бөлмөлөрдүн саны жана батирлердин аянты демографиялык талаптарды, калктын турак жай менен камсыз болушунун жетишилген деңгээлин жана турак жай курулушунун ресурс менен камсыздалышын эске алуу менен жергиликтүү администрация тарабынан такталат.

5.1-Таблица

Жашоо бөлмөлөрүнүн саны	1	2	3	4	5	6
Сунушталган батирдин аянты м2	28	44	56	70	84	103

5.3 Мамлекеттик жана муниципалдык турак жай фондунун, социалдык пайдалануу турак жай фондунун имараттарында жарандарга берилүүчү квартираларда турак жайлар (бөлмөлөр) жана көмөкчү жайлар: ашкана (ашкана уясы), алдыңкы (кире бериш) ванна бөлмөсү (же душ бөлмөсү) жана ажаткана (же бириктирилген санитардык түйүн) (же чарбалык шкаф) каралууга тийиш.

Ээликтин башка формаларындагы турак үйлөрдө жайлардын курамы жана квартиралардын аянты тапшырыкчы-куруучу тарабынан долбоорлоого тапшырмада белгиленет.

Эскертүү:

- 1) Бир бөлмөлүү батирлерде ашкананын ордуна ашкана-нише болушуна жол берилет;
- 2) Бир бөлмөлүү баритлерде же долбоорлоого тапшырма боюнча бириктирилген сантүйүндөрдү орнотууга жол берилет.

5.4 Долбоордук тапшырмага ылайык, санитардык-гигиеналык түзүлүштөрдү, ашкана жабдууларын жайгаштыруу жана өрт жана жарылуу коопсуздугун камсыз кылуу мүмкүн болгон шартта 5.1-таблицада көрсөтүлгөндөн азыраак аянты менен бир бөлмөлүү батирлерди берүүгө жол берилет.

5.5 5.3-пунктта көрсөтүлгөн батирлердеги жайлардын аянты төмөндөгүдөн кем болбоого тийиш: бир бөлмөлүү батирдеги турак жай (бөлмө) - 14 м2, эки же андан көп бөлмөлүү батирлердеги жалпы турак жай аянты - 16 м2 уктоочу бөлмө - 8 м2 (10 м2 - эки адам үчүн), ашкана - 8 м2, ашканада ашкана аянты - ашкана - 6 м2. Бир бөлмөлүү батирлерде аянты 5 м2ден кем эмес ашкана же ашкана уячаларын долбоорлоого жол берилет.

Мансард кабатында (же жантайыңкы тосмо конструкциялары бар кабатта) уктоочу бөлмөнүн жана ашкананын аянты 7 м2 кем эмес болушу мүмкүн, эгерде жалпы турак жайдын аянты 16 м2 кем эмес болсо.

5.6 Турак жана көмөкчү жайлардын өлчөмдөрү эргономиканын талаптарын эске алуу менен жайгаштырылуучу эмерек буюмдарынын жана жабдуулардын зарыл топтомуна жараша аныкталат жана ушул курулуш нормаларынын 5.3-пунктуна ылайык долбоорлонуучу батирлер үчүн болууга тийиш:

- 1) турак жайдын жана ашкананын (ашкана-ашкана бөлмө) бийиктиги (полдон шыпка чейин) - 2,7 м кем эмес; батир ичиндеги коридорлордун,

холлдордун, алдыңкы (коридорлордун), антресолдун (алардын астындагы) бийиктиги - 2,1 мден кем эмес;

2) конок бөлмөлөрүнүн туурасы кеминде 3,2 м, уктоочу бөлмөлөр - 2,4 м.

3) коммуналдык жайлардын туурасы:

- жабдууларды бир катар жайгаштыруу менен ашканалар - кеминде 1,9 м, эки катарлуу же бурчтуу жайгаштыруу менен - 2,3 мден кем эмес.

- батир ичиндеги коридорлор – 1 м кем эмес;

- алдыңкы (кире бериш) – 1,4 м кем эмес;

- ванна бөлмөсү - 1,5 м кем эмес

- комбинацияланган ванна – 1,7 м кем эмес;

- даараткана - 0,8 мден кем эмес (эшиктерди сыртка ачууда тереңдик - 1,2 мден кем эмес, ичине - 1,5 мден кем эмес).

Эскертүү:

Мансарда кабатында (же жантайма тосмо конструкциялары бар үстүнкү кабаттарда) жайгашкан турак жайларда жана батирлердин ашканаларында батирдин жалпы аянтынын 50% ашпаган аянт үчүн нормаланганга салыштырмалуу шыптын төмөнкү бийиктигине жол берилет.

5.7 Турак жайлардын жана уктоочу бөлмөлөрдүн жалпы бөлмөлөрү өтүүгө жараксыз болуп долбоорлонууга тийиш.

5.8 Ашкананы, Ашкана-нишаны, Ашкана зонасын, Ашкана-бөлмөнү турак бөлмөлөрдүн үстүнө жайгаштырууга жол берилбейт. Ашкана, ашкана жабдууларын коңшу батирдин турак бөлмөлөрү менен чектеш жайгаштыруу сунушталбайт.

Санитардык түйүндөрдү, дааратканаларды турак бөлмөлөрдүн жана ашканалардын үстүнө жайгаштырууга жол берилбейт. Эки денгээлде жайгашкан батирлерде ашкананын үстүнө даараткана, санитардык түйүндү жайгаштырууга жол берилет.

5.10 Турак жайларды турак жай имараттарынын жертөлө жана цоколь кабаттарында жайгаштырууга жол берилбейт.

5.11 Лоджиялар жана балкондор климаттык райондордо жана аяттарда курулуп жаткан үйлөрдүн батирлеринде, майып үй-бүлөлөр үчүн батирлерде, башка учурларда жагымсыз жаратылыш-климаттык шарттарды, коопсуз эксплуатациялоону жана өрткө каршы талаптарды эске алуу менен каралышы керек.

Айнектелген балкондорду жана лоджияларды төмөнкү жагымсыз шарттар болгондо долбоорлоо сунушталат:

- I жана II климаттык райондордо - абанын орточо айлык температурасынын жана июль айында шамалдын орточо айлык ылдамдыгынын айкалышы: 12-16°C жана 5 м/с ашык; 8-12°C жана 4-5 м/с; 4-8 °C жана 4 м/с; шамалдын ылдамдыгы 4 °C төмөн,

- 75 дБ же андан көп унаа жолдорунан же өнөр жай аймактарынан турак үйдүн фасадынан 2 м аралыкта ызы-чуу (ызы-чуудан корголгон турак жайлардан тышкары);

- абадагы чандын концентрациясы 1,5 мг/м³ же андан көп 15 күн же үч жай айынын ичинде.

5.12 Цоколдук жана жертөлөдөгү кабаттарда ижарачылардын өрт-жарылуудан коопсуз чарбалык буюмдарын сактоо үчүн турак жайдагы чарбалык кампаларга жайгаштырууга КР КЧ 21-01:2018, КР КЧ 21-04:2021 талаптарына ылайык желдетүү жана өрт коопсуздугун камсыз кылууга жол берилет.

5.13 Көп батирлүү үйдүн турак жай бөлүгүнө кирүү тобу жана андагы жайлардын зарыл курамы жергиликтүү шарттарды эске алуу менен каралат жана долбоорлоого тапшырма менен аныкталат.

Көп батирлүү турак жайлардын кире бериш тобун долбоорлоодо төмөнкүлөрдү камтуу сунушталат:

- вестибюль
- вестибюль аянты
- кире бериште кезекчи үчүн бөлмө

Мында вестибюль аймагы курулган же тиркелген бөлмөдө жайгашышы мүмкүн, турак жайдын планында башкача болушу мүмкүн жана лифттерди жайгаштыруу менен өз ара байланышта болушу керек.

Турак жайдын кире беришине кире бериш жердин деңгээлинде курулууга тийиш.

5.14 Кирүү боюнча кезекчи үчүн жай (же күзөтчү жай) жана анын жабдуулары долбоордук шарттарга ылайык каралышы керек. Мында бөлмөнүн жайгашкан жери кире бериш эшикти жана лифттерге жана тепкичтерге өтүүчү өтмөктөрдү визуалдык кароону камсыз кылууга тийиш.

Кире бериштеги нөөмөтчү үчүн жай кеминде 3,5 м² аянтты ээлеген иш бөлмөсүн жана даараткананы камтышы керек. Кирүү боюнча кезекчинин бөлмөсүнө уктоочу жайды коюуга жол берилбейт.

5.15. Долбоордук тапшырмага ылайык, тапшырманын турак-жай бөлүгүнүн кире бериш тобунун курамында балдардын жана майыптардын коляскаларын, велосипеддерди, жеке электрлештирилген транспорт каражаттарын сактоочу жайларды берүү сунушталат. Техникалык жактан мүмкүн болсо, мындай жайлар тоскоолсуз өтмөктөрдү камсыз кылууну эске алуу менен турак жайлардын кабаттарында тосмолор менен бөлүнбөстөн берилиши мүмкүн.

5.16. Көп батирлүү турак-жай имараттарында вестибюльдерде, лифт холлдордо, лифттерге же тепкичтерге өтүүчү жолдордо өтмөктөрдүн ченемдик параметрлерин камсыз кылууну эске алуу менен абоненттик (почта) ящиктерди кийин орнотуу үчүн орундарды кароо сунуш кылынат.

5.17. Биринчи, цоколдук же жер төлөдөгү кабаттарда кол жуугуч жана кошумча төгүүчү түзүлүш, желдетүү, ошондой эле суунун жана электр энергиясынын сарпталышын эсепке алуу приборлору менен жабдылган жыйноочу шаймандардын кампасы каралууга тийиш. Кампаны жанаша же нөөмөтчүнүн кире беришине жакын жерде сактоо сунушталат.

5.18. Көп батирлүү турак жайларда кабаттарынын санына, имараттын бийиктигине, анын түрүнө (секциялык, галереялык, коридор ж.б.) жараша Л1,

Л2 тибиндеги жөнөкөй тепкичтер же Н1, Н2, Н3 тибиндеги түтүн чыкпаган тепкичтер КР КЧ 21- 01:2018 өрт коопсуздугунун стандарттарын жана ушул стандарттардын Г тиркемесинин сунуштарын эске алуу менен каралышы керек.

Мында жантайыңкы, тепкичтердин жана пандустардын учууларынын туурасы, тепкичтердин бийиктиги жана туурасы, аянтчалардын туурасы кыймылдын коопсуздугун жана жеңилдигин жана ар кандай жүктөрдү (жабдыктар, эмерек жана башкалар). Тепкичтердин бир тепкичинде же деңгээлдеринин айырмачылыгында көтөрүлүүлөрдүн саны 3төн кем эмес жана 18ден көп болбоого тийиш. Ар кандай бийиктиктеги жана кеңдиктеги тепкичтердин учууларын пайдаланууга жол берилбейт.

Тепкичтердин минималдуу туурасы жана максималдуу эңкейиши 5.2-таблицага ылайык кабыл алынышы керек

5.2-Таблица

Марштын аталышы	Минималдуу туурасы, м	Максималдуу эңкейиш
Имараттардын турак-жай кабаттарына алып баруучу тепкичтер:	1,05	1:1,5
секциялык;	1,05	1:1,75
эки кабаттуу;	1,2	1:1,75
үч кабаттуу жана андан ашык;		
коридорлор;	0,9	1:1,25
Жертөлөгө жана цоколдук, ошондой эле ички тепкичтерге алып баруучу тепкич марштары		
Эскертүү - Марштын туурасы тосмолор же дубал менен тосмонун ортосундагы аралыкка жараша аныкталышы керек.		

5.19. Кошулуп курулган, кошулуп курулуп-тиркелген жайларды долбоорлоо ушул нормалардын Б тиркемесинин сунуштарын эске алуу менен КР СН 31-04:2018, КР СН 21-01:2018 талаптарына ылайык аткарылышы керек.

5.20.Коомдук арналыштагы жайларды жайгаштырууда жайлардын функциялык арналышын, курулуш процессинде алардын планировкасын өзгөртүү мүмкүндүгү каралышы керек.

5.21. Коомдук арналыштагы курулмага, бириктирилип-улай салынган жайларга кире бериштер короонун аймагын кесип өтпөстөн аларга жакындоо мүмкүнчүлүгүн камсыз кылгыдай түрдө каралышы керек.

5.22.Бириктирилип, бириктирилип-тиркелген жайларга кире бериштерди жайгаштыруу алар жалпы короо аймагы менен бириккен ушул

көп батирлүү үйдө же көп батирлүү үйлөрдө жашагандарды гана тейлөө үчүн арналган шартта чектелбейт.

5.23. Турак жайга кире бериш жана батирлердин терезелери чыгып турган көп батирлүү үйдүн короосу тарабынан коомдук арналыштагы жайларды жүктөөгө жол берилбейт.

Турак жай имараттарына киргизилген коомдук арналыштагы жайларды: терезелери жок имараттын четинен, жер астындагы туннелдерден же жабык дебаркадерлерден жүктөөчү жайлар болгон учурда магистралдар (көчөлөр) тарабынан жүктөөнү караштыруу керек.

Курулган коомдук жайлардын аянты 150 кв. мге чейин болсо, аталган жүктөөчү жайларды карабоого жол берилет.

5.24. Турак жай имараттарына киргизилип курулгон, ичине киргизилип курулуп-тиркелген жайлардын бийиктиги КР КЧ 31-04:2018 талаптарына ылайык имараттын конструкциялык өзгөчөлүктөрүн жана ушул нормалардын Б тиркемесинин сунуштарын эске алуу менен каралышы керек.

Жабдууларды жайгаштыруу шарттарына ылайык бийиктиги 3 мден ашык болууга тийиш болгон жайларды кошпогондо, курулган жайлардын бийиктигин турак жайдын (батирлердин) бийиктигине барабар алууга жол берилет.

6. Инженердик-техникалык камсыздоонун ички системалары

6.1 Инженердик-техникалык камсыздоонун ички (үй ичиндеги) системалары (ИТК) жергиликтүү шарттарды жана мүмкүнчүлүктөрдү эске алуу менен долбоорлоого тапшырмада, стандарттарда, нормативдерде аныкталган жашоонун ыңгайлуу шарттарын түзүү үчүн арналган.

6.2. ИТКнын борборлоштурулган булактары, тармактары жана курулмалары жок болгон учурда долбоорлоо документтеринде колдонуудагы ченемдик-техникалык документтерге ылайык альтернативдүү чечимдерди кароо зарыл, [3], [5], жергиликтүү шарттарды эске алуу менен жабдуунун автономдуу, жеке, үймө-үй булактарын, ошондой эле энергиянын кайра жаралуучу булактарын (ЭКБ) кошуу менен.

6.3 Үй ичиндеги системалар квартиранын кире беришине болушунча жакындоо менен квартира аралык коридорлордо жана тепкич-лифт холлдорунда эсепке алуу түйүндөрүн, электр щиттерин орнотуу менен ысык жана муздак суу, жылуулук, электр энергиясы менен батирди камсыз кылууну караштырышы керек.

Эсепке алуу түйүндөрүндө стандарттардын, ченемдик-техникалык документтердин талаптарына ылайык тиешелүү приборлорду орнотууну караштыруу зарыл жана [1], [13], [14], [15], [23].

6.4 Жалпы пайдалануудагы жерлер жана жабдуулар үчүн долбоорлоого тапшырмага ылайык эсепке алуу приборлорун (жарык берүү, суу менен

жабдуу ж.б.) орнотуу менен үй ичиндеги тармактардан тиешелүү инженердик техникалык камсыздоо каралууга тийиш.

Коомдук арналыштагы бириктирилип, бириктирилип-улай салынган жайлар болгон учурда алардын ички инженердик тарамдары үйдүн турак жай бөлүгүнүн тарамдарынан өзүнчө кириште (бөлүнгөн жерде) жана ар бир жайда эсепке алуу приборлорун орнотуу менен кирген жеринде каралышы керек.

6.5 Техникалык кабаттар болбогондо жана техникалык коридорлорду орнотуу мүмкүн болбогондо жылытуу, ысык жана муздак суу менен жабдуу, канализация (стояктар) системаларынын түтүк өткөргүчтөрүн тиешелүү гидро-жана ызы - чуу изоляциясы, санитардык-гигиеналык талаптарды сактоо жана бул жайлардан тышкары техникалык тейлөө мүмкүндүгүн камсыз кылуу менен кошо курулган, кошулуп курулган жайлар аркылуу транзиттик төшөөгө жол берилет.

6.6 Турак жай имараттарында 2.04.01-85*КЧЖЭ талаптарына ылайык борборлоштурулган чарбалык-ичүүчү, ысык суу менен камсыздоо жана саркынды сууларды чыгаруу (канализация) каралышы керек.

3 кабатка чейинки КБҮ үчүн ичүүчү суу менен борборлоштурулбаган райондордо суунун суткалык чыгымдалышынын эсебинен жер астындагы суулуу горизонттордон же ачык көлмөлөрдөн суу менен жабдуунун жеке жана жамааттык булактарын кароого жол берилет.

6.7 Инженердик коммуникацияларды киргизүү өзгөчө кыртыш шарттарында инженердик техникалык камсыздоо (чөгүү, үшүк алуу, иштетилип жаткан аймактар, сейсмикалык таасирлер ж. б.) тиешелүү тармактарды долбоорлоо боюнча талаптарга ылайык компенсациялоочу түзүлүштөрдү колдонуу менен негиздин мүмкүн болгон деформациясын эске алуу менен каралышы керек.

6.8 Конструкцияларды мүмкүн болгон жылдыруу жана системалардын иштөө жөндөмдүүлүгүн сактоо учурлары үчүн инженердик техникалык камсыздоо жабдууларды жана түтүктөрдү имараттын курулуш конструкцияларына тиешелүү бекитүү каралышы керек.

6.9 Бийиктиги 50 метрге чейинки имараттарда өрткө каршы ички суу түтүктөрүн орнотуу КЧЖЭ 2.04.01-85* 6-бөлүмгө ылайык каралышы керек. Бийиктиги 11 кабаттан ашкан турак жай имараттарында КЧЖЭ 2.04.01-85* ылайык өрткө каршы суу түтүктөрүн камсыз кылуу зарыл.

Бийиктиги 28 метрден ашкан имараттарда жердин пландоо деңгээлинен акыркы кабаттын терезесинин деңгээлине чейин батирлердин коридорлорунун жайлары, коомдук коридорлор, лифт залдары, техникалык жайларды жана башка жалпы пайдалануучу жайларды автоматтык өрт кабарлагычтар менен жабдуу керек. Турак жайлар автономдуу өрт детекторлору менен жабдылышы керек. Коомдук коридорлордо КЧЖЭ 2.04.09-84, КР КЧ 21-01:2018 жана [9] ылайык жарык жана үн менен эскертүү

системасын, ошондой эле түтүндөн арылтууну башкаруу тутумун камсыз кылыныш керек.

6.10 КБҮ турак-жай имараттарын жылытуу жана желдетүү системасы турак-жай жана турак-жай эмес жайларда (камтылган жана камтылган-тиркелген) жылытуу мезгилинин ичинде ички абанын температурасын МАМСТ 30494 жана КР КЧ 41-04:2022 тарабынан белгиленген оптималдуу параметрлердин чегинде, талаптарды эске алуу менен камсыз кылууга эсептелиши керек [6].

6.11 КР КЧ 41-04:2022, КР КЧ 21-01:2018, КР КЧ 41-108-2004 талаптарын эске алуу менен борбордоштурулган булактар жана жылуулук менен камсыздоо тармактары жок болсо, МСП 4.02-103-99 жылуулук менен жабдуунун автономдуу жана жеке булактарынан, анын ичинде тиркелген жана чатырдагы от казандарынан, газ отун менен иштеген жеке жылуулук генераторлорунан (казандардан) жылытууну кароого жол берилет.

Өзгөчө учурларда турак үйлөрдө эки кабатка чейин катуу отун менен жылытуучу от казандарын орнотуу, аларды КР КЧ 21-01:2018 талаптарына ылайык өзүнчө бөлмөгө жайгаштыруу жана отунду турак жайдын сыртында сактоо үчүн жайларды жайгаштыруу шартында гана каралышы мүмкүн.

6.12 Жылуулук менен жабдуу булактарына карабастан, бир квартиралуу жылытуу системаларында аларды техникалык тейлөө боюнча тиешелүү уюмдардын мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен жөнгө салуучу түзүлүштөр каралышы керек.

6.13 Желдетүү системасы абанын тазалыгын (сапатын) жана жайларда анын бир калыпта таралышын колдоону караштырууга тийиш.

Долбоорлоого тапшырма боюнча борбордук жана квартиралык децентралдаштырылган агымдуу-соруучу орнотмолордо соруучу абанын жылуулугун рекуперациялоону, ошондой эле орнотулган желдеткичи бар ашкана соргучтарын пайдалануу мүмкүнчүлүгүн караштырууга жол берилет.

6.14 Долбоорлоого тапшырма боюнча КБҮдүн фасадына чыкпаган электр кабелдерин жана технологиялык өткөргүчтөрдү жашыруун коюуну эске алуу менен турмуш-тиричилик кондиционерлеринин тышкы блокторун орнотуу үчүн орундар каралышы керек.

6.15 Ашканалардан (ашкана-бөлмөнүн, ашкана-нишалардын), дааратканалардан (дааратканалардан), жуунучу бөлмөлөрдөн (душ бөлмөлөрүнөн), бириктирилген санузелдерден абаны чыгаруу каралууга тийиш. Мында соруучу каналдарда жана аба түтүктөрүндө жөнгө салынуучу желдетүүчү торчолорду жана клапандарды орнотуу каралышы керек.

Клапандар болгон учурда жөнгө салынбаган желдетүүчү торлорду орнотууга жол берилет.

Ашкана-нишаларды долбоорлоодо механикалык сордуруучу желдетүү түзүлүшү каралышы керек.

Желдетүү системаларынын конструкциялык чечимдери батирлердин ортосунда абанын өтүшүнө жол бербөөгө тийиш.

Ашканалардан,(дааратканалардан), жуунучу бөлмөлөрдөн(душтардан) желдетүүчү каналдарды, газ пайдалануучу жабдуулары бар жайлардан желдетүүчү каналдары бар азыктар үчүн кампаларды, ошондой эле автомобилдерди токтотуучу жайларды бириктирүүгө жол берилбейт.

Санитардык-гигиеналык жайлардын эшиктеринин төмөнкү бөлүгүндө эшиктин алдындагы торчолор же жылчыктар каралышы керек.

6.16 Турак жай имараттарына, анын ичинде автоунаа токтоочу жайларга киргизилген жана курулган жайларды желдетүү автономдуу болушу керек жана КР КЧ 41-04:2022, КР КЧ 21-01:2018, КР КЧ 31-12:2018 талаптарына ылайык каралышы керек.

6.17 Көп квартиралуу турак үйлөрдүн ашканаларында КР КЧ 42-01:2018 жана [21] талаптарын эске алуу менен газ отуну менен тамак бышыруучу мештерди кароо сунушталат.

6.18. Турак жай имараттарындагы электр жарык берүү, электр жабдууларын орнотуу, байланыш түзүлүштөрү, автоматташтыруу, сигнализация жана диспетчеризация системалары КР КЧ 23-05:2019, КР КЧ 21-01:2018, КЧЖЭ 02.04.09-84, КЧ 31-110-2003 талаптарына жана сунуштарына ылайык каралышы керек, ошондой эле [2],[11],[14], [18], [22],[24].

6.19 Жергиликтүү шарттарды эске алуу менен жана турак-жай имараттарында долбоорлоо тапшырмасынын негизинде электр байланышынын ар кандай түрлөрүнүн кабелдерин кийин орнотуу үчүн жерлерди камсыз кылуу сунушталат.

6.20 Көп батирлүү турак жайдын турмуш-тиричилигин камсыз кылуучу жабдууларды жайгаштыруу үчүн техникалык жайлар, анын ичинде кыналган жана улай салынган-улай салынган жайлар КР КЧ 21-01:2018 талаптарын жана чектөөнүн тиешелүү ченемдерин сактоо менен түздөн-түз көчөгө чыккан өзүнчө жайларда каралууга тийиш.мында нымдуу процесстери бар жайлардын (ашканалар, сантүйүндөр, ванналар ж. б.) алдына электроциттерди жайгаштырууга, ошондой эле имарат аркылуу ар кандай электр өткөрүүчү түтүктөрдүн өтүшүнө жол берилбейт.

6.21 Таштанды чыгаруу системасынын болушунун зарылдыгы жана түрлөрү калктуу конушта кабыл алынган катуу коммуналдык калдыктар (ККБ) менен иштөө схемасын, анын ичинде аларды өзүнчө топтоону, ошондой эле МГН жана ДМЧА үчүн таштандыларды чыгаруунун (чыгаруунун) жеткиликтүүлүгүн камсыз кылууну эске алуу менен долбоорлоого тапшырмада аныкталууга тийиш.

6.22 Таштанды чыгаруучу түтүктү орнотуу зарыл болгон учурда аны КЖ 31-1008-2002 эске алуу менен долбоорлоо керек. Мында батирдин эшигинен

таштанды чыгаруучу түтүктүн жакынкы жүктөөчү клапанына чейинки аралык 25 метрден ашпоого тийиш.

6.23 Таштанды чыгаруунун инженердик системаларын (таштанды өткөргүчтөрдү, анын ичинде таштандыларды өзүнчө чогултууну же башка инженердик-техникалык түзүлүштөрдү) долбоорлоодо батирден таштандыларды чыгаруу МАМСТ 24324, МАМСТ 26256 эске алуу менен долбоорлонгон бул системалардын жүктөөчү клапандарына же башка кабыл алуучу түзүлүштөрүнө каралышы керек.

6.24 Кадимки тепкич клеткалары (Л1 жана (же) Л2 тибиндеги) бар көп квартиралуу турак жай имараттарында таштанды өткөргүчтөрдүн жүктөөчү клапандарын тепкич аянтчаларында, обочолонгон жайларда же кабаттарда жайгашкан зоналарда кароого жол берилет. Түтүнсүз тепкич клеткалары бар көп батирлүү турак үйлөрдө таштанды түтүктөрүн жүктөөчү клапандар өзүнчө жайларда же кабаттарда жайгашкан зоналарда (оюктарда) каралышы керек.

6.25 Таштанды чогултуу камерасын, контейнерлерди эвакуациялоо үчүн коридорду (бар болсо), Таштанды түтүгүнүн найын, аны тазалоо, жуу жана дезинфекциялоо үчүн түзүлүштү турак бөлмөлөрдүн тосуучу конструкцияларына жанаша жана турак бөлмөлөрдүн тосуучу конструкцияларынын ичинде жайгаштырууга жол берилбейт.

7. Конструкциялардын көтөрүмдүүлүгү жана деформациялануу жөндөмдүүлүгү, бышыктыгы жана тейлөөгө жөндөмдүүлүгү

7.1 Имараттын пайдубалдары, жүк көтөрүүчү жана тосмо конструкциялары аны курууда жана эксплуатациялоодо төмөнкүлөргө мүмкүнчүлүк боло тургандай долбоорлонууга тийиш:

- долбоордук жүктөмдөрдүн, анын ичинде сейсмикалык таасирлердин таасиринде конструкциялардын бузулушу же бузулушу:

- КЧЖЭ 2.01.07-85 талаптарын эске алуу менен конструкциялардын же бүтүндөй имараттын деформацияларынан же бузулуусунан эксплуатациялык касиеттеринин жол берилгис начарлашы.

7.2 Имараттын конструкциялары жана пайдубалы ар кандай жүктөргө, анын ичинде жүк көтөрүүчү жана тосмо конструкциялардын өз салмагынан келген жүктөргө, полдордо убактылуу бирдей бөлүштүрүлгөн жана топтолгон жүктөргө туруштук бере ала тургандай долбоорлонууга тийиш; кар, шамал, сейсмикалык жүктөр, алардын стандарттык маанилери тигил же бул курулуш аянты үчүн белгиленген жана колдонуудагы ченемдик-техникалык документтердин, анын ичинде КР КЧЖЭ 2.01.07-85, КР КЧ 20-02:2024, талаптарына ылайык аныкталган МАМСТ 27751 жана талаптарды эске алуу менен долбоордук тапшырмада белгиленген кызмат мөөнөтүнүн ичинде анын касиеттеринин сакталышын камсыз кылууну эске алуу менен.

Долбоордук тапшырмада стандарттуу эмес элементтерди (камин, меш ж.б.) же турак жайдын жабдууларын, турак жай имаратына курулган коомдук

жайлардын оор жабдууларын жайгаштырууга байланыштуу заказчынын кошумча талаптары көрсөтүлүшү мүмкүн; ички жабдуулардын оор элементтерин дубалдарга жана шыптарга бекитүү менен ж.б.

7.3. Конструкцияларды долбоорлоодо алардын көтөрүү жөндөмдүүлүгүн жана деформациялануу жөндөмдүүлүгүн эсептөө ыкмалары курулуш аянтын инженердик-геологиялык, гидрогеологиялык изилдөөлөрдү, кыртыштын касиеттерин жана ченемдик сейсмикалыкты эске алуу менен тиешелүү курулуштарды долбоорлоо жана эсептөө үчүн колдонуудагы ченемдик документтердин талаптарына жооп бериши керек.

7.4. Бийиктиги 40 мден ашкан имаратты эсептөөдө имараттын жана анын айрым конструктивдүү элементтеринин бекемдик жана туруктуулук шарттарынан тышкары, жогорку кабаттардын полдорунун термелүү параметрлерине чектөөлөр, талаптар менен аныкталат. жашоо ыңгайлуулугун камсыз кылуу керек.

7.5 Долбоор тарабынан сунушталган элементтердин жана конструкциялык бөлүктөрдүн, инженердик жабдуулардын колдонуу мөөнөтү КБҮдү колдонуу мөөнөтүнөн кыска болгон учурда, аларды тейлөө, оңдоо жана алмаштыруу үчүн мындай элементтерге жетүүнү камсыз кылуучу долбоордук чечимдер каралууга тийиш.

7.6. Турак жай имаратын реконструкциялоодо ушул имаратты эксплуатациялоо процессинде пайда болгон анын конструкциялык схемасындагы өзгөрүүлөрдү (анын ичинде жаңы ачылыштардын пайда болушун, конструкцияларды оңдоонун же аларды бекемдөөнүн таасирин, пландоодогу өзгөрүүлөрдү, ошондой эле жайлардын функциялык арналышындагы өзгөрүүлөрдү) эске алуу керек.

8. Имараттарды коопсуз эксплуатациялоону камсыз кылуу боюнча талаптар

8.1. Көп батирлүү турак үйлөрдү долбоорлоодо долбоордук чечимдерде талаптарга ылайык коопсуз пайдаланууну камсыз кылуучу конструкциялык чечимдер, жабдуулар, материалдар, коргоочу түзүлүштөр каралууга тийиш [19].

8.2. Батирлердин ар кандай жайларынын (ванна бөлмөлөрү, лоджиялар жана балкандор) полунун селкинчектеринин бийиктиги коопсуз болууга тийиш.

Жалпы пайдалануудагы жерлерде бийиктик өзгөргөндө зарыл болгон учурларда полдун айырмасынын бийиктигине жараша пандустар жана/же тепкичтер каралышы керек.

8.3. Жалпы пайдалануудагы жерлерде, тепкичтерде жана тепкич аянтчаларында полду жабуу нымдуу жыйноого жана мезгил-мезгили менен дезинфекциялоого мүмкүндүк берүүчү эскирүүгө туруктуу жана тайгаланбаган материалдардан жасалууга тийиш.

8.4. Тепкич марштары жана ички тепкич аянтчалары үчүн бийиктиги 0,9 метрден кем эмес, ал эми жүрүштөрдүн же тепкич тосмолорунун ортосунда 0,12 метрден (горизонталь боюнча жарыкта) чоң боштук болсо – 1,2 метрден кем эмес кармагычтары бар тосмолорду орнотууну караштыруу зарыл.

8.5 Тышкы тепкичтердин, балкондордун, француз балкондорунун, лоджияларынын, террастарынын тосмолорунун бийиктиги жана полдун деңгээли кооптуу түшүп кеткен жерлерде (0,45 м жана андан ашык) 1,2 метрден кем болбоого тийиш.

Тосмолор үзгүлтүксүз болууга, кармагычтар менен жабдылууга жана горизонталдык жүктөрдү 0,3 кН/м кем эмес кабыл алууга эсептелүүгө тийиш.

Тосмолордун металл конструкциялары МАМСТ 25772 ылайык келүүгө тийиш.

8.6. Жантайыңкы чатырларды долбоорлоодо карды коопсуз тазалоо үчүн карды сактоочу түзүлүштөр, ошондой эле бийиктиги 1,2 метрден кем эмес тосмолор каралышы керек:

- бийиктиги 10 метрден ашкан, чатыры 12% дан ашпаган имараттар үчүн (кошо алганда);

- бийиктиги 7 метрден ашкан, чатыры 12% дан ашкан имараттар үчүн.

Калган учурларда жантайыңкы чатырларды тосуу бийиктиги 0,6 метрден кем болбошу керек.

Жантайыңкы чатырлардын коопсуздук системасынын бардык элементтерин МАМСТ Р 58405 ылайык кароо керек.

8.7. Көп батирлүү турак имараттардын эксплуатацияланып жаткан чатырларында тийиштүү тосмолорду орнотуу, желдеткичтерди жана чатырда жайгашкан башка инженердик түзүлүштөрдү коргоо жолу менен аларды пайдалануунун коопсуздугун камсыз кылуучу техникалык чечимдер каралышы керек, ошондой эле төмөнкү жайгашкан жайлардын ызы-чуудан корголушун камсыз кылуу керек.

8.8. Эксплуатацияланып жаткан имарат-тиркелген жайлардын чатырларында аларды пайдалануунун түрүнө карабастан, тосмолордун ар кандай түрлөрүн кошо алганда, тиешелүү коопсуздук чаралары каралышы керек.

8.9. Көп батирлүү турак үйдүн кыналган-тиркелген (стилобат) бөлүгүнүн чатырынын деңгээлин, турак үйдүн негизги бөлүгүнө кошулган жерлердеги кире бериштеги калканчанын чатырларын, терезелери ушул чатырга багытталган турак жайлардын полунун белгисинен ашуусун караштырууга жол берилет, мында чатырдын эң бийик белгиси, чатырдын парапетинин туташ бөлүгү, көрсөтүлгөн терезелердин терезесинен төмөн жарнама конструкциялары, ал эми долбоордук чечимдер турак жайга жамгырдын жана эриген суулардын жана нымдын терезе тешиги аркылуу киришин болтурбайт, терезенин жогору жагында кардын топтолушуна жол бербейт жана аталган терезелер үчүн тиешелүү коргоочу шаймандарды камсыз кылат.

8.10. Терезе тешиктерин толтурууну МАМСТ 23166 боюнча балдардын терезе блокторун ачуусун болтурбоо жана балдардын кокусунан терезеден түшүп калуусун алдын алуу үчүн коопсуздук системаларын колдонуу менен кароо керек.

8.11. Терезе блогунун жарыкты өткөрүүчү толтуруусунун төмөнкү деңгээли таза полдун деңгээлинен 0,9 метрден аз бийиктикте жайгашкан учурда, ошондой эле панорамалык айнектерди долбоорлоодо МАМСТ Р 56926, МАМСТ 23166 боюнча коопсуз эксплуатациялоону жана коопсуз тейлөөнү камсыз кылуу боюнча, ошондой эле пайдалануучулардын байкоосуз таасирлеринде бузулуунун алдын алуу боюнча иш-чараларды кароо керек.

8.12. Долбоорлоого тапшырма боюнча кошумча түзүлүштөр жана коопсуздук системалары каралышы мүмкүн, анын ичинде домофондорду жана видеобайкоону, күзөт сигнализация системаларын, чуңкурлардын жана биринчи, жертөлөдөгү жана жогорку кабаттардын терезелеринин коргоочу конструкцияларын орнотуу, жарака боюнча туруктуу конструкцияларды жана материалдарды колдонуу ж. б.

9 Өрт коопсуздугунун талаптары

9.1. Көп батирлүү үйлөрдү (КБҮ), анын ичинде турак эмес (коомдук) багыттагы кыналган жана/же улай-улай курулган жайлары менен долбоорлоодо өрткө каршы иш-чараларды, өрткө каршы коргоо системаларын жана материалдарды, буюмдарды жана конструкцияларды [8],[11],[21], КР СН 21-01: 2018, КЧЖЭ 2.04.09-84 талаптарына ылайык пайдаланууну караштыруу керек.

9.2. Акыркы кабаттарында 2 кабаттуу батирлери бар көп батирлүү турак жайлардын бийиктиги жолдун белгисинен 2-деңгээлдеги батирдин биринчи кабатынын терезе тешигинин түбүнө чейин аныкталат.

9.3. Өрттөн коргоо системасы бүтүндөй имарат үчүн отко туруктуулук даражасын жана функциялык өрт коркунучунун классын эске алуу менен комплекстүү каралышы керек.

9.4. КР КЧ 21-01:2018 ылайык көп батирлүү үйлөр (КБҮ) Ф 1.3 функциялык өрт коркунуч классына кирет. Турак жай имаратына курулган жана/же кошо курулган жайлардын функциялык өрт коркунуч классы КР КЧ 21-01:2018-ж. келтирилген классификацияга ылайык алардын арналышына жараша аныкталат.

Таблица 9.1.

Степень огнестойкости здания	Класс конструктивной пожарной опасности здания	Наибольшая допустимая высота здания, м	Наибольшая допустимая площадь этажа
------------------------------	--	--	-------------------------------------

			пожарного отсека, м²
I	C0	75	2500
II	C0	50	2500
	CI	28	2200
III	C0	28	1800
	CI	15	1800
IV	C0	5	1000
		3	1400
	CI	5	800
		3	1200
	C2	5	500
		3	900
V	Не нормируется	5	500
		3	800
П р и м е ч а н и е - Степень огнестойкости здания с неотапливаемыми пристройками следует принимать по степени огнестойкости отапливаемой части здания.			

9.5. Көп батирлүү үйдүн жол берилген бийиктиги (КБҮ) жана өрт отсегинин чегиндеги кабаттын аянты таблица 9.1 ылайык, КР КЧ 21-01:2018-жана КР КЧ 20-02:2024 эске алуу менен отко туруктуулук даражасына жана конструкциялык өрт коркунучунун классына жараша аныкталышы керек. Белгиленген отко туруктуулук даражасына жана конструкциялык өрт коркунучунун классына ылайык көп батирлүү үйдүн тирөөч жана тосмо конструкцияларынын талап кылынган отко туруктуулук чеги (МКД) аныкталат.

9.6. Батир ичиндеги дубалдардын жана тосмолордун отко туруктуулук чеги, ошондой эле ички шкафтык, жыйма-жыйма жана жылдырма тосмолордун өрт коркунучунун классы нормаланбайт.

9.7. Батир ичиндеги дубалдардын отко туруктуулук чегин жана турак жай имараттарын тирөөчү жана тосуучу конструкциялары бар, үстүнө курулуучу имараттын конструкцияларынын отко туруктуулук чегинен төмөн болбогон бир мансарддык кабат менен кошумча курууга жол берилет, ошондой эле ички шкафтар, чогултма-ажыратуучу жана жылдырма тосмолордун өрт коркунуч классы нормаланбайт.

9.8. Бөлүмдөр аралык, квартира аралык дубалдар жана тосмолор, ошондой эле квартира аралык коридорлорду, холлдорду, вестибюльдерди башка жайлардан бөлүп турган дубалдар жана тосмолор КР КЧ 21-01:2018 талаптарына ылайык каралууга тийиш. Мында КБҮ турак жай бөлүгүнүн

кесилиштер аралык жана квартира аралык дубалдары жана тосмолору туюк болуп каралышы керек.

9.9. КБҮнүн чектеш турак секцияларында коомдук арналыштагы кыналган жана/же улай-улай курулган жайларды жайгаштырууда КР КЧ 21-01:2018 талаптарын эске алуу менен аларды бириктирүүгө жол берилет.

КБҮнүн турак жай бөлүгүнүн жайларын кыналган жана/же кыналган-тиркелген жайлардан тешиктери жок тосуучу конструкциялар менен бөлүү керек.

9.10. Батирден тышкаркы чарбалык кампалардын турак жайларын башка арналыштагы жайлардан, имараттын отко туруктуулугунун белгиленген даражасына ылайык келген отко туруктуулук чеги бар турак жай, техникалык өрткө каршы бөгөттөр менен бөлүү керек.

9.11. Техникалык, жер төлөдөгү, цоколдук кабаттарды жана чердактарды өрткө каршы 1-типтеги тосмолор менен аянты 500 м² ашпаган бөлүктөргө бөлүү керек.

9.12. Бийиктиги үч жана андан көп кабаттуу көп кабаттуу үйлөрдө лоджияларды, балкондорду, француз балкондорун тосуу күйбөгөн материалдардан жасалууга тийиш. Өрткө туруктуулугу I, II, III даражадагы жана 5 же андан көп кабаттуу турак жайларда күйүүчү эмес материалдарды сырткы стационардык күндөн коргоо үчүн да колдонуу керек.

9.13. Турак жай имаратынын көлөмдүк-пландоочу жана конструкциялык чечимдери ушул ченемдердин 8.1-таблицасына ылайык, КР КЧ 21-01:2018 талаптарына ылайык жана батирлердин эшиктеринен тепкич клеткасына чейинки же сыртка чыгуучу эң чоң аралыкты эске алуу менен коопсуз эвакуациялык жана авариялык чыгуу эшиктерин жана жолдорун карашы керек.

9.2. Таблица

Имараттын отко туруктуулук даражасы	Имараттын конструкциялык өрт коркунучунун классы	Батирдин эшиктеринен чыгууга чейинки эң алыс аралык, м	
		Тепкич клеткаларынын же сырткы кире бериштердин ортосунда жайгашканда	Туюк коридорго же галереяга чыкканда
I,II	C0	40	25
II	C1	30	20
III	C0	30	20
	C1	25	15
IV	C0	25	15

	C1,c2	20	10
V	Нормалаштырылган эмес	20	10

9.14. Эвакуация жолдору КР КЧ 21-01: 2018 КР СР 31-04:2022 талаптарын эске алуу менен түтүнгө каршы агымдуу-соруучу желдеткичтерди камсыз кылуу жагында каралышы керек,

9.15. КБҮдүн кабатындагы квартиралардын жалпы аянты 500 кв.м ашык болсо, ушул ченемдердин Г тиркемесинин сунуштамаларын жана КР КЧ 21-01: 2018 талаптарын эске алуу менен адаттагы же түтүнсүз экиден кем эмес тепкич клеткалары каралышы керек.

9.16. Өрт учурунда адамдардын коопсуздугун жогорулатуу үчүн КР КЧ 21-01:2018 ылайык авариялык чыгуулар да каралышы керек,

9.17. Курулган же кошулма-улай курулган жайлардын өрткө каршы иш-чараларын КР КЧ 21-01:2018-класстагы функциялык өрт коркунучтуулук талаптарына ылайык, коомдук арналыштагы имараттарды жана жайларды долбоорлоонун тийиштүү ченемдеринин талаптарын эске алуу менен кароо зарыл.

9.18. Эгерде Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларында башкача каралбаса, көп батирлүү турак жайлардын турак жайлары автономдуу өрт кабарлагычтар менен жабдылышы керек. Автоматтык өрт сигнализациясын орнотуу [9], [19] жана КЧЖЭ 2.04.09-84 ылайык каралышы керек.

9.19. КР КЧ 21-01:2018 жана [8] талаптарына ылайык КБҮ имараттарында өрт-куткаруу иштерин жүргүзүүнү камсыз кылуучу техникалык чечимдер каралышы керек.

9.20. КР СН 21-01:2018 ылайык бийиктиги 28 метрден ашык имараттарда “өрт өчүрүү бөлүмдөрүн ташуу” режими бар лифтти долбоорлоону жана орнотууну камсыз кылуу зарыл.

10. Санитардык-эпидемиологиялык талаптарды камсыз кылуу

10.1. Көп батирлүү турак жайларды долбоорлоодо МАМСТ 30494, [3], [5], [16] ылайык адамдардын ден соолугун жана айлана-чөйрөнү коргоо боюнча санитардык-эпидемиологиялык жана экологиялык талаптардын сакталышын камсыз кылуу боюнча чаралар көрүлүшү керек.

10.2. Көп батирлүү үйдүн жайларында абанын эсептелген параметрлери КР КЧ 42-04:2022 талаптарына ылайык, 9.1-таблица эске алынышы керек, ошондой эле КР КЧЖЭ 23-02-00 - абанын алмашуу курсу батирдин жалпы көлөмү менен аныкталат. Жылуулук генераторунун бөлмөсүнө газ плитасын орнотууда аба алмашууну 100 м³/саатка көбөйтүү керек.

**Турак жай имараттарынын жайларында абанын эсептик параметрлери
жана аба алмашуунун эселүүлүгү.**

10.1 - Таблица

Бөлмөлөр	Суук мезгилдеги абанын эсептик температурасы, С	Аба алмашуунун көптүгү же аба агымы
Квартиралардын турак бөлмөлөрү (уктоочу бөлмө, Жалпы, балдар бөлмөсү) бир адамга батирдин жалпы аянты 20 м2ден аз	20-22 (бурчтуу)	3м2 / саат 1м2
Бир адамга батирдин жалпы аянты үчүн да ушундай 20м2 Электр плитасы бар ашкана Газ плитасы бар ашкана	20-22 (бурчтуу) 18-20 (бурчтуу) 18-20 (бурчтуу)	Кеминде 30 м3 / (с * адам) 60 м3/саат 100м3 / саат
-бирге кошулган сан түйүн	25	25м3/саат
- душ, ванна бөлмөсү	25	25м3/саат
-даараткана	20	25м3/саат
35 кВт чейин жылуулук генераторлору бар бөлмө - ачык күйүү камерасы менен - жабык күйүү камерасы менен	16-18	100м3/саат 1с-1 эселик
Киинүү бөлмөсү, сактоочу жай Кийимдерди тазалоо жана үтүктөө үчүн шкаф	18 18	0,2с-1 эселик 1с-1 эселик

10.3. Көп кабаттуу үйдүн жүк көтөрүүчү жана тосмо конструкциялары ызы-чуу жана үн изоляциясы үчүн кардар белгилеген комфорттук шарттарды эске алуу менен, бирок МАКЧ 2.04-03-2005 жана МАКЧ 2.04-102-2005 боюнча уруксат берилген максималдуу маанилерден төмөн болбоого тийиш., ошондой эле ушул Курулуш кодекстеринин талаптары, анын ичинде ызы-чуунун булагы болгон техникалык жайларды жана жабдууларды жайгаштыруу жагынан.

10.4. Турак жайдын батирлерин (жайларын) изоляциялоонун узактыгы колдонуудагы ченемдик документтердин талаптарына ылайык кабыл алынууга тийиш.

Инсоляциянын нормалдаштырылган узактыгы: бир, эки жана үч бөлмөлүү батирлерде - бирден кем эмес конок бөлмөсүндө; төрт бөлмөлүү батирлерде жана андан көп - экиден кем эмес конок бөлмөсүндө.

10.5. Конок бөлмөлөрү жана ашканалар, турак жай имараттарына курулган жана ага тиркелген коомдук жайларда табигый жарык болушу керек, аларды жергелөдө жайгаштырууга КР КЧЖЭ 31-04:2018 ылайык уруксат берилген жайларды кошпогондо, КР КЖ 23-05:2019 ылайык нормаланган көрсөткүчтөрдү эске алуу менен.

10.6. Турак жайлардын жана ашкананын пол аянтына жарык тешиктеринин аянтынын катышы 1:5,5 тен көп эмес жана 1:8ден кем эмес; жантайыңкы тосмо конструкциялардын тегиздигинде жарык тешиктери бар жогорку кабаттар үчүн – терезелердин жарык техникалык мүнөздөмөлөрүн жана карама-каршы имараттардын көлөкөлөшүн эске алуу менен 1:10дон кем эмес.

Табигый жарыктандыруунун коэффициентин эсептөө үчүн жарыктын тешиктеринин минималдуу аянтын КР КЧ 23-05:2019 ылайык кабыл алууга жол берилет.

Эскертүү: Эгерде панорамалык айнек менен камсыздалган болсо, жарык тешиктеринин максималдуу аянты белгиленбейт.

10.7. Табигый жарык эки жарык жайларда антресолдун астында жайгашкан жайлар; кир жуугуч, кампа, гардероб, ванна бөлмөлөрүнүн, дааратканалардын (дааратканалардын) Бириккен санитардык түйүндөр; кире бериш (алдыңкы), батир ичиндеги коридорлор жана холлдор; батирдик тамбурлар, кабаттар аралык квартира коридорлору, вестибюльдер жана холлдор үчүн нормага салынбайт.

10.8. Имаратка кирүүчү жерлердеги жарык горизонталдуу беттер үчүн 6 лк кем эмес жана вертикалдуу беттер үчүн 10 лк кем эмес (2 м чейин) болушу керек.

10.9. Коридор тибиндеги көп батирлүү үйлөрдө жалпы коридорлордун сырткы дубалдарындагы жарык тешиктер аркылуу жарык берүү каралууга тийиш, алардын узундугу төмөнкүлөрдөн ашпоого тийиш:

- 24 м – бир жаратканда жарык ачылса;
- 48 м – эки жагында жарык тешиктери болсо.

Коридорлордун узундугу чоңураак болсо, жарык чөнтөктөрү аркылуу кошумча табигый жарык берүү керек.

Эки жарык чөнтөктүн ортосундагы аралык 24 метрден ашпоого тийиш, ал эми жарык чөнтөгү менен коридордун четиндеги жарык тешигинин ортосундагы аралык 30 метрден ашпоого тийиш. Тепкич клеткасы кызмат кыла турган жарык чөнтөктүн туурасы 1,5 метрден кем болбошу керек. бир жарык чөнтөк аркылуу эки жагында жайгашкан узундугу 12 метрге чейинки коридорлорду жарыктандырууга жол берилет.

10.10. Таштанды жыйноочу Камерада, контейнерлерди эвакуациялоо үчүн коридордо (бар болсо), таштанды чыгаруучу түтүктөрдүн найларында таштанды чыгаруу системаларын орнотуу зарыл болгондо аларды тазалоо, жуу жана дезинфекциялоо үчүн түзүлүштөрдү кароо зарыл, ал үчүн таштанды жыйноочу Камерада суу түтүгүн, канализацияны, жарыктандырууну жана соруучу желдетүүнү кароо зарыл.

Жүктөөчү клапандар же башка кабыл алуучу түзүлүштөр жылчыксыз болууга тийиш.

11. Энергияны үнөмдөө

11.1 Көп батирлүү турак жайларды долбоорлоодо долбоордун тиешелүү бөлүмдөрүндө ички микроклимат жана жашоонун башка шарттары үчүн МАМСТ 30494 тарабынан белгиленген [2], [6], [12], [22]. талаптарга жооп берүү менен аны эксплуатациялоодо энергия ресурстарын эффективдүү жана үнөмдүү керектөө чаралары камтылууга тийиш.

11.2 Долбоордук документтерде [12], [20] ылайык имараттардын энергетикалык натыйжалуулугунун классын аныктоочу көрсөткүчтөр, ошондой эле энергияны үнөмдөө боюнча иш-чаралардын тизмеси, оптималдуу архитектуралык, конструкциялык жана инженердик-техникалык чечимдерди тандоонун негиздемеси, пайдалануу процессинде энергияны үнөмдөөнүн тийиштүү деңгээлин кармап туруу боюнча мүмкүн болгон сунуштар эсептелүүгө жана келтирилүүгө тийиш.

11.3 Жылытууга энергиянын салыштырма чыгымын кыскартуу үчүн төмөнкүлөрдү кароо керек::

- көп батирлүү турак үйдүн сырткы дубалдарынын аянтынын полдун аянтына карата аянтын кыскартууга көмөктөшүүчү көлөмдүк-пландоо чечимдери:

- шамалдын басымдуу багыттарын жана күн радиациясынын агымын эске алуу менен кардиналдык багыттар боюнча көп батирлүү турак үйдү жана анын жайларын багыттоо;

- багытталган аракеттин жогорку коэффициенти (КПД) менен тиешелүү номенклатуралык катардагы натыйжалуу инженердик жабдууларды колдонуу.

- чыккан абанын жылуулугун утилдештирүү (рекуперация), энергиянын кайра жаралуучу булактарын (ЭКБ) пайдалануу;

- тосуучу конструкциялардын жылуулук-техникалык бирдейлигин жогорулатуу

- көп аба алмашуу батирдин жалпы көлөмү менен аныкталышы керек.

Газ плитасын жылуулук генераторуна орнотууда аба алмашууну 100 м³/саатка көбөйтүү керек.

12. Көп кабаттуу үйгө жанаша жашылдандыруу үчүн талаптар

12.1. Көп кабаттуу үйгө (КБҮ) жанаша жайгашкан аймакты жашылдандыруу КР КЧ 30-01:2020, ошондой эле МАМСТ 21.508 жана ушул стандарттардын талаптарын эске алуу менен каралышы керек.

12.2. Көп кабаттуу үйдүн жанындагы аймакта төмөнкүлөр жайгаштырылууга тийиш:

- КР КЧ 21-01:2018, КР КЧ 30-01:2020 талаптарын эске алуу менен турак-жай имаратынын подъезддерине өтүү (кирүү);

- балдар аянтчасы;

- чарбалык аянтча;

- тынч эс алуу жайлары;

-МКДНЫН ар бир кире беришинен, анын ичинде МГН жана ДМЧА үчүн кирүү мүмкүндүгү каралууга тийиш болгон спорттук-гимнастикалык аянтчалар.

12.3. КР КЧ 35-01:2018 жана КР КЖ 35-101:2018 жоболорун эске алуу менен ДМЧА автомобилдеринин токтоочу жайларынан тышкары, МКДГА (короо аймагына) жанаша аймактарга автотоктомдорду жайгаштырууга жол берилбейт.

12.4. Мектепке чейинки балдар үчүн арналган балдар аянтчалары турак жай имараттарынын терезелеринен 10 метрден кем эмес аралыкта, ал эми кенже жана орто мектеп окуучулары үчүн арналган аянтчалар 20 метрден кем эмес аралыкта жайгаштырылышы керек.

12.5 Балдар аянтчаларынын аянты көп үй-бүлөлүү турак үйдөгү ар бир батирге 0,6 чарчы метрден, бирок 40 кв.мден кем эмес өлчөмдө аныкталууга тийиш. м. Эгерде көп кабаттуу үйдүн жанындагы аймакты куруу мүмкүнчүлүгү бар болсо, анын ичинде жашы боюнча бөлүүнү эске алуу менен бир нече оюн аянтчаларын куруу мүмкүн болсо, балдар аянтчаларынын аянтын көбөйтүүгө жол берилет.

12.6 Балдар аянтчаларын жабдуу жана жабуу [18] МАМСТ Р 52167, МАМСТ Р 52168, МАМСТ Р 52169 талаптарына ылайык каралышы керек.

12.7 Балдар аянтчаларын башка балдар аянтчаларынан жана өтүүчү жолдордон жашыл аянтчалар менен бөлүү сунушталат. Бирок, уулуу өсүмдүктөрдү, тикенектүү өсүмдүктөрдү, тикенектүү же жегенге жарабаган мөмө-жемиштерди колдонууга жол берилбейт.

12.8 Коммуналдык зоналар КР КЧ 30-01:2020 ылайык турак жай жана коомдук имараттардын терезелеринен аянты 20 м²ден ашпаган, кеминде 10 м

аралыкта каралышы керек. Долбоордук тапшырмага ылайык коммуналдык объекттердин аянты жана саны көбөйтүлүшү мүмкүн.

12.9 Тынч эс алуу үчүн аянттын аянты жана саны чектелбейт жана долбоорлоо тапшырмасын эске алуу менен көп кабаттуу үйгө жанаша жайгашкан аймактын өлчөмүнө жараша болот.

12.10 Спорттук жана гимнастика аянтчалары көп кабаттуу үйдүн жанындагы бош аймакта жайгаштырылышы керек жана алардын аянты долбоордук тапшырмага ылайык пайдаланылган жабдууларды жана колдо болгон аймакты эске алуу менен аныкталат.

Дене тарбия жана рекреациялык иш-чаралар үчүн спорт аянтчалары, спорттук оюндар кичи райондорду, спорт комплекстеринин курамында же өзүнчө аянтчалар катары турак жай имараттарынын тобу үчүн блокторду өнүктүрүү долбоорлорун иштеп чыгууда каралууга тийиш.

12.11 Көп кабаттуу үйдүн жанындагы аймакты жашылдандыруу жашыл аянтчаларды сугарууну уюштурууну эске алуу менен КР КЧ 30-01:2020 ылайык каралышы керек.

12.12 Турак жай имаратына түздөн-түз жанаша жайгашкан аймакта ит сейилдөөчү жайларга жол берилбейт. Мындай участоктор жергиликтүү шарттарды жана үй жаныбарларынын болжолдуу санын эске алуу менен өнүктүрүү долбоорлорун иштеп чыгууда турак жай имараттарынын тобу үчүн каралууга тийиш.

12.13 Көп кабаттуу үйдүн жанындагы аймакты жарыктандыруу энергияны үнөмдөөчү системаларды жана жабдууларды колдонуу менен үй ичиндеги электр менен жабдуу тармактарынан камсыздалууга тийиш.

12.14 Сырткы видеобайкоо талаптарды эске алуу менен долбоордук тапшырмага ылайык каралышы керек [9].

12.15 Короодогу тротуарларды жана жөө жүргүнчүлөр өтүүчү жолдорду жабуу тайгаланбаган материалдардан жасалышы керек, рельефтин бийиктигинде олуттуу айырмачылыктар болсо, $8 \div 10\%$ дан ашпаган жантаюу менен тепкичтерди жана пандустарды камсыз кылуу зарыл.

А Тиркемеси

Жайлардын аянтын, курулуш аянтын, имараттын кабаттуулугун жана курулуш көлөмүн аныктоонун эрежелери

А.1. КБУ турак жай имаратынын жалпы аянты имараттын кабаттарынын, анын ичинде сырткы дубалдардын ички беттеринин ичиндеги чердак аянтынын суммасы катары аныкталат.

Кабаттын жалпы аянтына балкондордун, лоджиялардын, террасалардын жана верандалардын, ошондой эле тепкич аянтчаларынын жана тепкичтердин

аянттары ушул кабаттын деңгээлиндеги алардын аянтын эске алуу менен киргизилет.

Кабаттын жалпы аянтына лифттердин жана башка шахталардын тешиктеринин аянты кирбейт, бул аянт төмөнкү кабатта эске алынат.

Имаратты желдетүү үчүн жер астындагы аянттар, пайдаланылбаган мансарда, техникалык жер астындагы, техникалык мансарда, вертикалдуу (каналдарда, шахталарда) жана горизонталдык (кабат аралык мейкиндикте) зымдары бар батирлүү эмес инженердик коммуникациялар, ошондой эле портиктер, подъезддер, тышкы ачык тепкичтер жана пандустар. имараттын аймагына кирүүгө болбойт.

Имараттын жалпы аянтын эсептөөдө, колдонууга жарактуу чатыры террасалардын аянтына барабар.

Имараттын жалпы аянтына көп батирлүү турак үйлөрдүн блокторунун ортосундагы өтмөктөр жана жабык галереялар (эгерде бар болсо) кирет жана алардын аянты алар бириктирген блоктордун ортосунда бирдей бөлүнөт.

А.2. КБУ батирлеринин жалпы аянты бул имараттагы бардык батирлердин жалпы аянттарынын суммасы катары аныкталат.

Көп батирлүү үйдүн жалпы аянты көп батирлүү үйдөгү бардык батирлердин жашоо аянттарынын суммасынан турат.

А.3. Көп кабаттуу үйлөрдүн жалпы аянттарынын жалпы аянты батирлердин сыртындагы бардык кабаттардын аянттарынын кабат-кабат суммасы катары аныкталат. Жалпы жайлардын аянтына техникалык бөлмөлөр, лифт шахталары, вентиляциялык жана башка байланыш каналдары жана шахталары кирбейт.

А.4. Батирдин жалпы аянты бардык жылытылуучу жайлардын (турмуш-тиричилик жана башка муктаждыктарды канааттандыруу үчүн арналган турак бөлмөлөрдүн жана көмөкчү пайдаланылуучу жайлардын) жана жылытылбаган жайлардын (лоджиялардын, балкондордун, верандалардын, террасалардын, муздак кампалардын жана тамбурлардын), орнотулган шкафтардын аянттарынын суммасы катары аныкталат. Батирлердин жалпы аянтына алар болгон учурда антресолдордун аянты киргизилет.

Имараттын жылытуу системасына кирген жана декоративдүү болуп саналбаган меш жана (же) камин ээлеген аянт квартиранын жайларынын аянтына киргизилбейт.

Бийиктиги полдон тартып тепкичтин чыгып турган конструкцияларынын түбүнө чейин 1,6 м жана андан аз болгон участкаго батир ичиндеги тепкичтин маршынын алдындагы аянт тепкич жайгашкан жайдын аянтына киргизилбейт.

Көп жарыктуу жайлардын аянты бир кабаттын чегинде аныкталат.

А.5. Батирдин жалпы жашоо аянты бардык турак жайлардын (бөлмөлөрдүн) аянттарынын суммасы катары аныкталат.

А.6. Батирлердин аянты, арналышына карабастан, алардын өлчөмдөрү менен аныкталат, алар дубалдардын даяр беттеринин жана полдун деңгээлиндеги тосмолордун ортосунда өлчөнөт (пландарды кошпогондо).

А.7. Балкондордун, лоджиялардын жана террасалардын аянты тосмо ээлеген аянтты эсепке албастан ички контур боюнча (имараттын дубалы менен тосмонун ортосунда) ченелген өлчөмдөрү менен аныкталат.

А.8. Бийиктиги 1,6 мден ашпаган чатырдын эңкейиштеринин астында жайгашкан жайдын бөлүгү имараттын жана мансарда кабатынын аянтына кирбейт.

А.9 Турак жайдын ичинде жайгашкан коомдук жайлардын аянты КР КЧ 31-04:2018 тарабынан белгиленген эрежелерге ылайык эсептелет.

А.10. Турак жай имаратынын курулуш көлөмү 0,000 белгиден жогору (жер үстүндөгү бөлүгү) жана андан төмөн (жер астындагы бөлүгү) курулуш көлөмүнүн суммасы катары аныкталат.

Курулуштук Көлөм имараттын жер үстүндөгү жана жер астындагы бөлүктөрүнүн таза полунун белгисинен баштап, тосуучу конструкциялардын, жарык фонарларынын жана башка кошумча курулуштардын тышкы беттеринин чектеринде чыгып турган архитектуралык деталдарды жана конструкциялык элементтерди, визорлорду, портиколорду, балкондорду, террастарды, имараттын астындагы тирөөчтөрдөгү (тазалыктагы), желдетилген подполоктордогу жана подполколук каналдардагы өтмөктөрдүн жана мейкиндиктин көлөмүн эске албастан аныкталат.

КБҮдүн жер астындагы бөлүгүнүн курулуш көлөмү төмөнкү жер астындагы кабаттын, жертөлө кабатынын же техникалык подольканын таза полунун белгисине чейин аныкталат.

А.11. КБҮнүн жер астындагы бөлүгүнүн көлөмүн аныктоодо жер үстүндөгү бардык кабаттар, анын ичинде техникалык кабаттар, мансард кабаттары, ошондой эле жер үстүндөгү кабаттар, эгерде анын жабуусунун үстү жердин орточо пландык белгисинен 2 метрден кем эмес жогору болсо, эске алынат.

КБҮнүн кабаттарынын санын аныктоодо жер астындагы, жер төлөдөгү, жер үстүндөгү, жер үстүндөгү техникалык, мансарддык кабаттарды кошкондо бардык кабаттар эске алынат.

Эскертүү – Кабаттардын санын аныктоодо вентиляцияланган жер астындагы, техникалык жер астындагы, техникалык жайлар, чатырда жайгашкан чатырлар, техникалык мансардалар, техникалык бөлмөлөр (чатырдын казандары, лифттердин машина бөлмөлөрү, желдетүү камераларынын бөлмөлөрү ж.б.) эсепке алынбайт.

А.12. Эгерде имараттын ар кайсы бөлүктөрүндө (блок, секция) кабаттардын саны ар кандай болсо, ошондой эле имарат жантайыңкы аянтка жайгаштырылса, эңкейиштен улам кабаттардын саны көбөйгөндө, кабаттардын саны жана кабаттардын саны имараттын ар бир бөлүгү (блок, секция) үчүн өзүнчө аныкталат.

А.13. Турак жай имаратын куруу аянты чыгып турган бөлүктөрдү (балкондор, лоджиялар, эркерлер, визорлор жана кире бериш топтордун бастырмалары, кире бериш аянттар жана тепкичтер, верандалар, террасалар, чуңкурлар, жертөлө кабатына кире бериштер, галереялар жана имараттардын ортосундагы өткөөлдөр) кошуп алганда, жердин пландык белгисинин

деңгээлинде имараттын тышкы контуру боюнча горизонталдуу кесилиш аянты катары аныкталат.

Курулуш аянтына тирөөчтөрдө жайгашкан көп квартиралуу турак жай имаратынын алдындагы аянт, имараттын алдындагы өтмөктөр, ошондой эле имараттын бийиктиги 3 метрден кем эмес дубалдын тегиздигинен консоль менен чыгып турган имараттын чыгып турган бөлүктөрү кирет.

Курулуш аянтына имараттын жер үстүндөгү бөлүгүнүн контурунан чыккан имараттын жер астындагы бөлүгүнүн аянты кошумча киргизилет жана анын үстүнкү жабуусун кошкондо, имараттын пландык белгисинен 1,2 метрден аз тереңдикте болот. Мында көрсөтүлгөн аянт жер астындагы бөлүктүн тосуучу конструкцияларынын тышкы контуру боюнча горизонталдуу кесилишинин аянты катары аныкталат.

Эскертүү:

- 1) Батирдин аянты жана статистикалык эсепке алуу жана техникалык инвентаризациялоо максаттары үчүн эсептелүүчү башка техникалык көрсөткүчтөр курулуш аяктагандан кийин такталат жана долбоордук көрсөткүчтөрдөн айырмаланышы мүмкүн;
- 2) Турак үйдүн аянттарын жана башка көрсөткүчтөрүн эсептөө эрежелери статистикалык эсепке алуу жана турак жай фондун эсепке алууда техникалык паспорттоштуруу жана техникалык-экономикалык көрсөткүчтөрдү (ТЭК) эсептөө максаттары үчүн аянттарды аныктоонун бирдиктүү эрежелерин киргизүүдө оңдолушу керек.

Б Тиркемеси

КБҮдө кошулуп-курулган, кошулуп-курулган жана тиркелген жайлардын сунушталган максаты

Мекемелердин аталышы	Турак жайдын ичинде жайгаштыруу боюнча чектөөлөр			Эскертүү
	Чектөөчү көрсөткүч		Жайгаштыруу үчүн жарактуу кабаттар	
	Өлчөө бирдиги	Максим, жол берилген маани		
1	2	3	4	5

1. 1. Окуу-тарбиялык багыттагы уюмдар				
1.1 Мектепке чейинки билим берүү мекемелери				
Балдардын мектепке чейинки мекемелери (БМЧМ)	Группа	3	1 - 2	Аянты 200-500 м2
Сейилдөөчү топ, кыска мөөнөттүү кароонун күндүзгү нөөмөтчү тобу	-«-	2	1	Аянты 300 м2 чейин, бөлмөнүн сунушталган бийиктиги 3,0 м
Кыска мөөнөттүү кароонун күнү-түнү нөөмөтчү тобу	-«-	2	1	-«-
Үй-бүлөлүк бала бакча (батир алдында)	-«-	0,5	1 - 2	Эки тараптуу батир багытында
1.2 Мектептен тышкаркы мекемелер				
40 кишиге чейин сыйымдуулугу бар ийримдик жайлар.	Жалпы аянты (м2 ашык эмес)	50-100	1-2 Ц-көмөкчү жайлар	Сунушталган бийиктиги 3,0-3,3 м
Чыгармачылык студиясы (ИЗО, продленка, дизайн) киши башына 3,5 м2	-«-	100-150	1 – 2, Ц-көмөкчү жайлар	-«-
Курстар, топтор, мектеп программасынын предметтерин жана атайын предметтерди тереңдетип изилдөө боюнча студиялар	-«-	100-150	1-2	-«-
2. Саламаттыкты сактоо жана социалдык камсыздоо мекемелери				
2.1 Саламаттык сактоо жана социалдык камсыздоо мекемелери дарылоо-бейтапканалык уюмдар				
Клиника сменасына 200гө чейин катышуу:	жалпы аянты (ашык эмес), м2	1300	1 - 2 Ц, П - көмөкчү жайлар;	медициналык тез жардам унаалары үчүн унаа токтотуучу жайы жок; Сунушталган бөлмөнүн бийиктиги 3,0-3,3 м

Б Туркемесинин Уландысы

Мекемелердин аталышы	Турак жай имаратын көлөмүндө жайгаштыруудагы чектөөлөр			Эскертүү
	Чектөөчү көрсөткүч		Жайгаштыруу үчүн жарактуу кабаттар	
	Өлчөө бирдиги	Максим, жол берилген маани		
1	2	3	4	5
Микрополиклиника - ар түрдүү адистиктеги врачтардын бригадасы менен Нөөмөттө 100гө чейин	-«-	540		-«-

- үй-бүлөлүк ден соолук борбору менен: Сменага 100 катышуу	-«-	600	1 – 2 Ц, П - көмөкчү жайлар;;	-«-
Микрополиклиника: 1-үй-бүлөлүк дарыгерге, эки дарыгерге (үй-бүлөлүк жана Стоматолог), эки үй-бүлөлүк дарыгерден турган топко	-«-	180	1 – 2 Ц, П - көмөкчү жайлар;	Сунушталган бөлмөнүн бийиктиги 3,0 м
Стоматологиялык клиника: чондор үчүн сменага 100гө чейин баруу	(ашык эмес), м2	800	1 Ц, П - көмөкчү жайлар;	Сунушталган бөлмөнүн бийиктиги 3,0 м
сменасына 50гө чейин балдар үчүн	(ашык эмес), м2	140		
Аялдардын консультациясы сменада 100гө чейин	ашык эмес), м2	300	1 – 2 Ц, П - көмөкчү жайлар;	-«-

1.2 Дарыканалар

Дарыкана, ветеринардык дарыкана	жалпы пл. (ашык эмес),	600	1 – 2	-«-
Дарыкана киоск	жалпы пл. (ашык эмес),	10	1	-«-

1.3 Медициналык-реабилитациялык мекемелер

Ден соолук борбору	-«-	600	1 - 2, П, Ц	Бассейн жок
Майыптарды медициналык-социалдык реабилитациялоо борборлору	-«-	1200	1 - 2 Ц, П - көмөкчү жайлар;	Бассейн жок Сунушталган бөлмөнүн бийиктиги 3,0 м

Мекемелердин аталышы	Турак жай имараттын көлөмүндө жайгаштыруудагы чектөөлөр			Эскертүү
	Чектөөчү көрсөткүч		Жайгаштыруу үчүн жарактуу кабаттар	
	Өлчөө бирдиги	Максим, жол берилген маани		
1	2	3	4	5
1.3 Калкты социалдык жактан тейлөө мекемелери				
Калкты социалдык коргоо башкармалыгынын бөлүмдөрү	-«-	600	1,Ц	Сунушталган бөлмөнүн бийиктиги 3,0 м
Акы төлөнүүчү социалдык кызмат көрсөтүү мекемелери	-«-	100	1, П, Ц	Жашаган жери жок
Күндүзгү багуу бөлүмү жок калк үчүн социалдык тейлөө борбору (СТБ).	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	300	1 - 2 Ц, П - көмөкчү жайлар;	Сунушталган бөлмөнүн бийиктиги 3,0 м

СТБнын күндүзгү бөлүмү	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	100	1 – 2 Ц, П - көмөкчү жайлар;	-«-
Жалпы дене тарбия, дарылоо дене тарбия (ДФК), спорттук (оюндардын элементтери менен) залдар (анын ичинде майыптар үчүн адистештирилген)	-«-	100	1 Ц, П - көмөкчү жайлар;	-«-
2. Калкты сервистик тейлөө жайлары				
3.1 Азык-түлүк чекене соода ишканалары				
Универсалдуу ассортименттеги дүкөндөр: (универсам, азык-түлүк дүкөнү)	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	1000	1 - 3, П, Ц	Бөлмөлөрдүн сунуш кылынган бийиктиги 3,0 м - 3,6 м
Кеңири ассортименти бар адистештирилген дүкөндөр (нан, кондитер, жашылча-жемиштер ж. б.)	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	100-400	1-2, Ц,П	Бөлмөлөрдүн сунуш кылынган бийиктиги 3,0 м - 3,3 м
Тар же чектелген ассортименти бар адистештирилген дүкөндөр	-«-	150	1, П, Ц	-«-
3.2 Азык-түлүк эмес товарларды чекене сатуу ишканалары				
Универсалдуу ассортименттеги дүкөндөр.	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	250 - 1500	1 - 2, П, Ц	Бөлмөлөрдүн сунуш кылынган бийиктиги 3,0 м – 4,2 м
Толук ассортимент менен адистештирилген дүкөндөр	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	250 - 400	1 - 2, П, Ц	
тар же чектелген ассортименти менен адистештирилген дүкөндөр	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	250	1 - 2, П, Ц	Үй жаныбарлары дүкөндөрүнөн тышкары. Бөлмөнүн сунуш кылынган бийиктиги 3,0 м - 3,3 м
Интернет-магазин	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	100	1 - 2, П, Ц	Сактоочу жайлары жок

Мекемелердин аталышы	Турак жайдын ичинде жайгаштыруу боюнча чектөөлөр			Эскертүү
	Чектөөчү көрсөткүч		Жайгаштыруу үчүн жарактуу кабаттар	
	өлчөө бирдиги	Максим, жол берилген маани		
1	2	3	4	5
3.3 Коомдук тамактануу ишканалары				
Ресторан, бар 50 орунга чейин	жалпы аянты м2 (ашык эмес).	250	1 - 2, П, Ц	23 саатка чейин иштөө режимі менен; шыптын

Кафе, ашкана (анын ичинде диета жана бөлүштүрүү бөлмөсү), 50 орунга чейин тамактануучу жай	-«-	250	1 - 2, П, Ц	жакшыртылган үн изоляциясы Сунушталган бөлмөнүн бийиктиги 3,0 м - 3,6 м
Тез тейлөчүү тамак-аш ишканалары	-«-	250	1 - 2, П, Ц	-«-
Ашпозчу дүкөндөр (күнүнө 300 кг чейин жарым фабрикаттар жана кулинардык азыктар)	соода аянты (артык эмес), м2	150	1 - 2, П, Ц	Шыптын жакшыртылган үн изоляциясы

3.4 Турмуш-тиричилик жактан тейлөө ишканалары

Кийим тигүү жана оңдоо ательеси	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	250	1 - 2, П, Ц	Ар кандай кызмат түрлөрү менен күчөтүлгөн пол үн изоляциясы
Бут кийимдерди, турмуш-тиричилик машиналарын жана приборлорду, сааттарды жана зер буюмдарды ремонттоочу цехтер	-«-	100	1, П, Ц	Полдун жакшыртылган үн изоляциясы
Чач тарач	-«-	250	1, П, Ц	
Сулуулук салону	-«-	500	1 - 2, П, Ц	Саунасы жок
Өзүн-өзү тейлөө кир жуугучтар (сменасына 75 кг чейин)	-«-	150	1 - 2, П, Ц	Полдун жакшыртылган үн изоляциясы
Кир жуугуч жана кургак тазалоо пункттары	-«-	100	1 - 2, П, Ц	
Фотоателье, басма салону	-«-	30 - 150	1 - 2, П, Ц	
"Мультисервис" сыяктуу көп тармактуу комплекстүү кабыл алуу пункттары	-«-	300	1, П, Ц	
Ижара ательеси	-«-	300	1, П, Ц	

4. Калктын маданий-эс алуу ишмердүүлүгү үчүн мекемелер

4.1 Клуб жана эс алуу жана оюн-зоок борборлору

Клубдар, анын ичинде конок бөлмөсү клубу, кызыкчылыктар боюнча клубдар (жаштар, үй-бүлө, балдар, өспүрүмдөр, интернет-клубдар ж. б.)	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	120 - 550	1 - 2 Ц, П - балдар жана өспүрүмдөр үчүн шарттар жок имараттар	23 саатка чейин иштөө режими менен;
--	-----------------------------	-----------	---	-------------------------------------

Мекемелердин аталышы	Турак жайдын ичинде жайгаштыруу боюнча чектөөлөр			Эскертүү
	Чектөөчү көрсөткүч		Жайгаштыруу үчүн жарактуу кабаттар	
	өлчөө бирдиги	Максим, жол берилген маани		
1	2	3	4	5
Коомдук чогулуштар жана эс алуу иш-чаралары үчүн жайлар	-«-	50 - 180	1 - 2, П, Ц	-«-
Чондор жана балдар үчүн топтук иш-чаралар үчүн жайлар	-«-	50 - 100	1 - 2	23 саатка чейин иштөө режими менен;
Балдар үчүн оюн-зоок	-«-	50 - 100	1 - 2	
Бала кароочу жай	-«-	50 - 100	1 - 2	

Шахмат жана шашки ойноочу бөлмөлөр	-«-	25-80	1 - 2, П, Ц	Ц, П - балдар жана өспүрүмдөр үчүн жайлар жок
4.2 Музейлер, көргөзмө залдар, китепканалар				
Көргөзмө залы, сүрөт галереясы (сактоочу жайлары жок)	-«-	300	1 - 2, П, Ц	
Музей - батир	батир	1	1-В	
Чыгармачылык устаканалар: сүрөтчүлөрдүн, архитекторлордун	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	100	1 - 2, П, Ц, В	
Скульпторлордун чыгармачылык устаканалары	-«-	80	1 - 2, П, Ц	Гипс жана металл менен иштебей туруп
Реставрациялык устакана, элдик кол өнөрчүлүк устаканасы	-«-	80	1 - 2, П, Ц	
Китепканалар, анын ичинде. илимий-техникалык	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	500 - 1200	1 - 2, П, Ц	
4.3 Дене тарбия-ден соолукту чыңдоо уюмдары				
Аэробика, хореография, ритмикалык гимнастика залдары	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	100-200	1, П, Ц	Күчөтүлгөн үн изоляциясы, структуралык ызы-чууну басаңдатуучу иш-чаралар Бөлмөнүн сунуш кылынган бийиктиги 3,0 м – 5,0 м
Залдар - күрөш жана күрөштүн элементтери (ушу, айкидо) - күчтү машыктыруу - жалпы өнүктүрүүчү тренажерлордо сабактар үчүн	-«-		1, П, Ц	-«-
	-«-		1, П, Ц	
	-«-	70-120	1, П, Ц	
Сквош	-«-	70	1, П, Ц	-«-
Стол тенниси үчүн жайлар	жалпы аянты м2 (ашык эмес),	25-60	1, П, Ц	Күчөтүлгөн үн изоляциясы
Биллиард, 1-2 стол	-«-		1, П, Ц	-«-

Мекемелердин аталышы	Турак жайдын ичинде жайгаштыруу боюнча чектөөлөр			Эскертүү
	Чектөөчү көрсөткүч		Жайгаштыруу үчүн жарактуу кабаттар	
	Өлчөө бирдиги	Максим, жол берилген маани		
1	2	3	4	5
Окуу жайлары жана курстар				
Репетитордук курстар, чет тили, компьютердик курстар		100	1 -2,Ц	
Квалификацияны жогорулатуу жана кесиптик кайра даярдоо, ЖОЖдорго тапшырууга даярдоо боюнча курстар, топтор	-«-	100	1 -2 Ц, П	

Автомектептин окуу жайлары	-«-	150-250	1 -2 Ц, П	
----------------------------	-----	---------	-----------	--

Таблицада кабыл алынган шарттуу белгилер:

Эскертүүлөр:

1. Жертөлө жана цоколдук кабаттарында жайгаштырылуучу коомдук арналыштагы жайлардын минималдуу бийиктиги 2,6 метрден кем болбошу керек.

П-жертөлө, Ц-цоколь

1,2-тиешелүүлүгүнө жараша: 1, 2-кабат:

В-жогорку акыркы кабат.

**В Тиркемеси
(сунушталган)
Жүргүнчү лифттеринин минималдуу саны**

Имараттын кабаты	Лифттердин саны	Жүк көтөрүмдүүлүгү, кг	Ылдамдыгы м/с	Батирлердин эң чоң кабаттагы аянты, м2
5ке чейин, 5 ти кошо алганда	1	400	1,0	600
10го чейин 10ду кошо алганда	1	630 же 1000	1,0	600
11-17	2	400 630 же 1000	1,0	500
18-19	2	400 630 же 1000	1,6	450
20-25	3	400 630 же 1000 630 же 1000	1,6	350
20-25	4	400 400 630 же 1000 630 же 1000	1,6	450

Эскертүүлөр:

1 Жүк көтөрүмдүүлүгү 630 же 1000 кг болгон лифттерде кабина өлчөмдөрү 2100*1100 мм болушу керек.

2 Таблица төмөнкүлөрдүн негизинде түзүлөт: бир адамга батирдин жалпы аянты 18 м², кабаттын бийиктиги 3,0 м, лифттин кыймыл аралыгы 81-100 с.

3 Турак жай имараттарында батирлердин аянтынын маанилери, кабаттын бийиктиги жана бир жашоочуга батирдин жалпы аянты таблицада кабыл алынгандан айырмаланат. Жүргүнчүлөрдү ташуучу лифттердин саны, жүк көтөрүмдүүлүгү жана ылдамдыгы эсептөө жолу менен аныкталат.

3 Жогорку кабаттарда жайгашкан көп кабаттуу батирлери бар турак жайларда батирлердин бир кабатында жүргүнчүлөрдү ташуучу лифттерди токтотууга жол берилет. Мында лифттердин санын эсептөө үчүн имараттын кабаттарынын саны үстүнкү аялдаманын полу менен аныкталат.

4 Лифттердин алдындагы аянтчалардын туурасы бейтапты тез жардамдын замбилинде ташуу үчүн лифтни колдонууга мүмкүндүк бериши керек жана андан кем болбошу керек. М

1,5 – перед лифтами грузоподъемностью 630 кг при ширине кабины 2100 мм;

2.1 – кабинасынын тереңдиги 2100 мм жүк көтөрүмдүүлүгү 630 кг лифттердин алдында.

Лифттерди эки катар жайгаштырууда лифт залынын туурасы м кем эмес болушу керек:

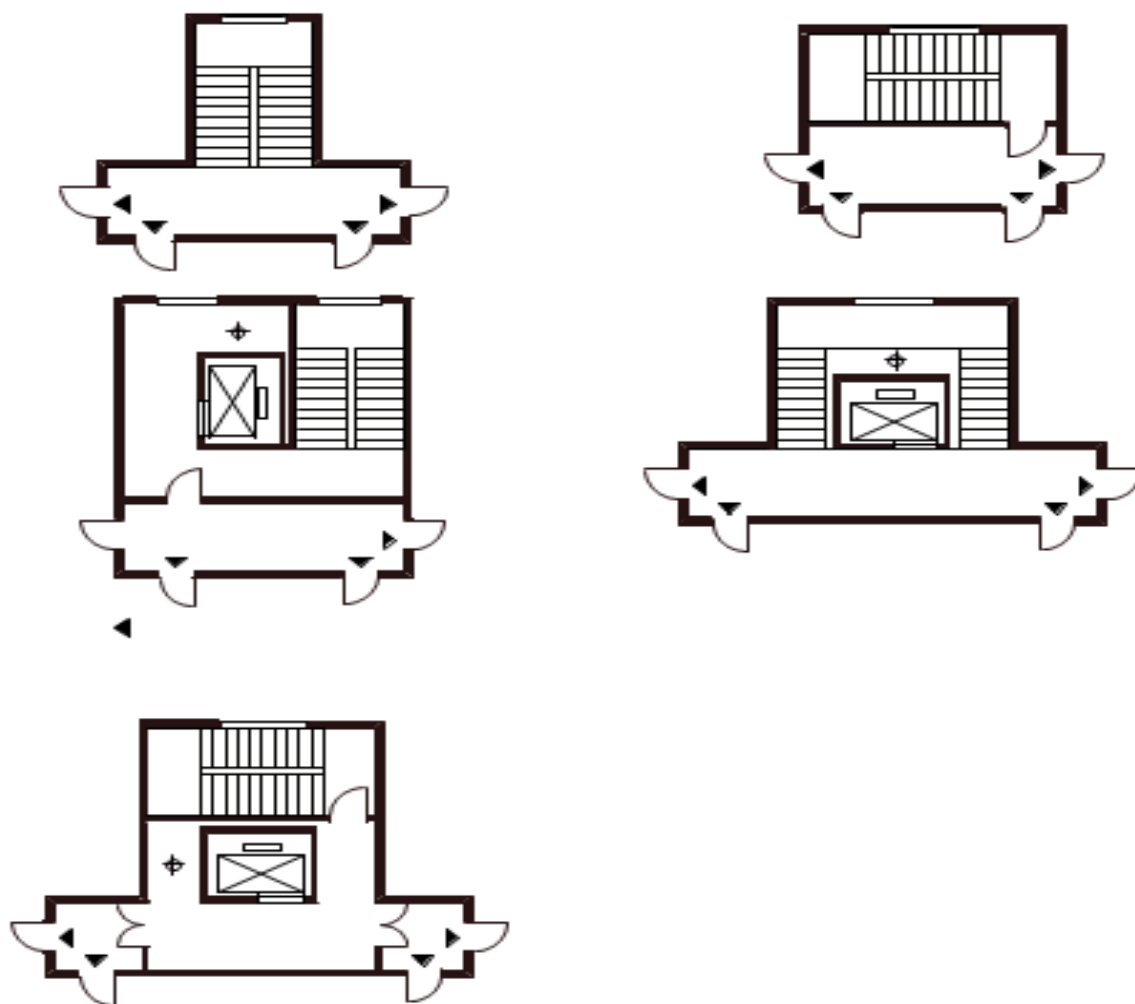
1.8 – кабинасынын тереңдиги 2100 мм кем лифттерди орнотууда;

2.5 – кабинасынын тереңдиги 2100 мм жана андан ашык лифттерди орнотууда.

5. Бийиктиги 50 мден ашык көп кабаттуу имараттарда КР СН 21-01:2018 талаптарын эске алуу менен өрт өчүрүү бөлүмдөрүн ташуу үчүн лифттердин бири каралууга тийиш.

**Г Тиркемеси
(сунушталган)**

Г.1. Л1 типтеги кадимки тепкич клеткаларынын схемалары

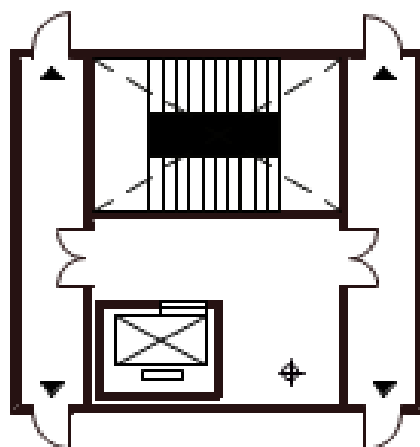
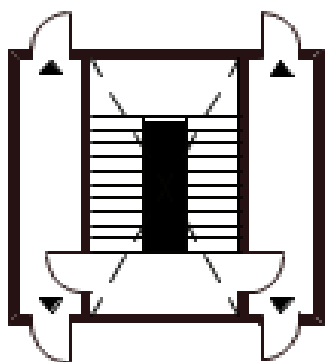
Л1 тибиндеги тепкичтер-ар бир кабатта сырткы дубалдарда айнектелген же ачык жарык тешиктери бар;

Л1 тибиндеги тепкич клеткасы бийиктиги 28 метрге чейинки турак жай имараттарында колдонулат. ал ар бир кабатта сырткы дубалдарында аянты 1,2м2 кем эмес айнектелген (же ачык) тешиктердин болушу менен мүнөздөлөт.

Шарттуу белгилер:

▼ батирлерге кирүү

Г.2. Л2 типтеги кадимки тепкич клеткаларынын схемалары

Л2 тибиндеги тепкичтер-КР КЧ 21-01: 2018 талаптарынын эске алуу менен каптоодо айнектелген же ачылуучу тешиктер аркылуу жогорку табигый жарык менен;

Л2 тибиндеги тепкич клеткасы бийиктиги турак-жай имараттарында колдонулат, эреже катары

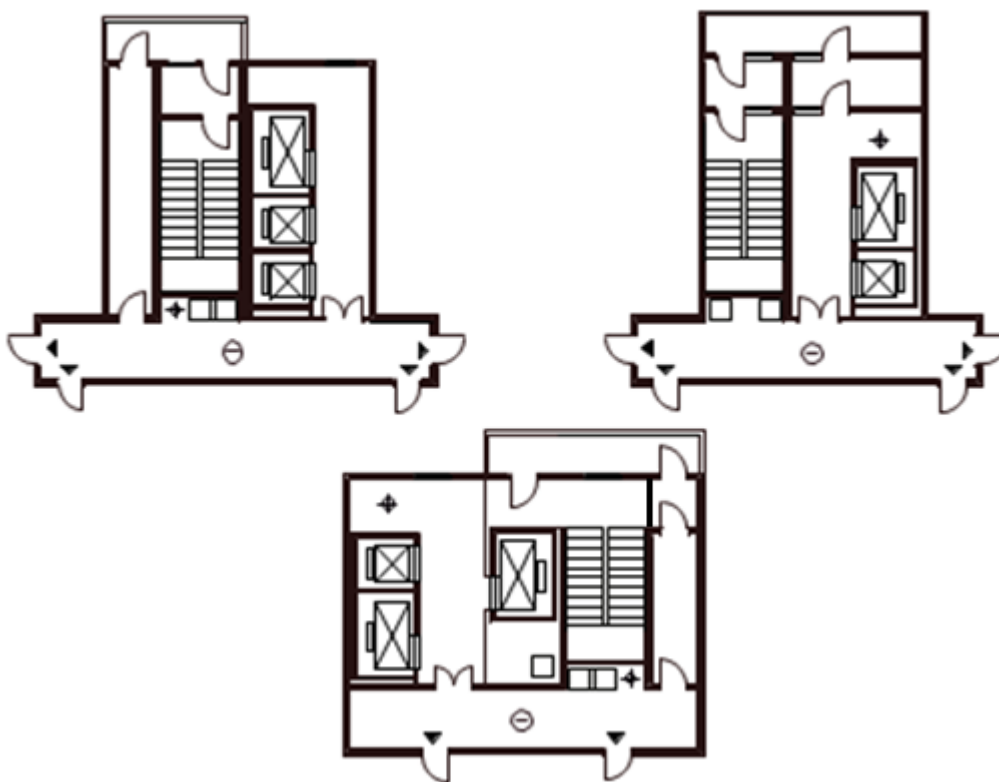
9 метрден ашык, анын бийиктиги 12 метрге чейинки турак жай имараттарында колдонууга жол берилет. ал каптамасында аянты 4 м^2 кем эмес айнектелген (же ачык) тешиктердин же жарык чырактарынын болушу менен мүнөздөлөт.

Л2 тибиндеги тепкич клеткаларында жүрүштөрдүн ортосундагы эни $0,7\text{ м}$ кем эмес ачык жерлер же горизонталдык кесилишинин аянты 2 м^2 кем эмес тепкичтин бүт бийиктигине жарык шахтасы каралышы керек. Өрт чыккан учурда түтүндү кетируү үчүн каптоодо же жарык фонарында айнектелген жарык оюктарында ачылуучу жапкычтар (фрамугалар) каралууга тийиш. Жапкычтарды ачуу кол менен жүргүзүлүшү мүмкүн (имараттын бийиктиги 9 мге чейин жана бийиктиги чоңураак болгон алыскы түзүлүштөр.

Л2 тибиндеги тепкич клеткасы, эреже катары, секциянын же бир секциялуу турак жайдын планынын борборунда аткарылат, мында анын көлөмүндө эки, үч жана төрт-марш тепкичтери жайгаштырылышы мүмкүн. Эки жана төрт марштык тепкичтерде батирлерге кире бериштер эки аянтчадан - кабаттык жана аралык, үч марштык тепкичтерде - бир тепкич аянтчасынан жайгаштырылышы мүмкүн.

Шарттуу белгилер:

- ▼ батирлерге кирүү
- чырак жарыгы
- жарык шахтасы

Н1 тибиндеги тепкичтер-ачык өткөөлдөр боюнча сырткы аба зонасы аркылуу кабаттан тепкич клеткасына кирүү менен (аба зонасы аркылуу өтүүнүн түтүн чыкпастыгын камсыз кылууда).

Үстүнкү кабатынын бийиктиги 28 мден ашкан турак жай имараттарында Н1 тибиндеги түтүнсүз тепкичтер долбоорланышы керек. Бул типтеги тепкичтер ага кабат коридордон же холлдон сырткы тепкич аркылуу вестибюль аркылуу кирүү менен мүнөздөлөт. балкон, лоджиялар, ачык өтмөк, галерея бойлой аба зонасы. Аба зонасы аркылуу өтүүчү жолдун туурасы 1,2 мден кем эмес, аба зонасына өтүүчү жолдун туурасы 1,1 мден кем эмес болушу керек, мында жаткан адам менен замбилди тоскоолдуксуз ташуу мүмкүнчүлүгү бар.

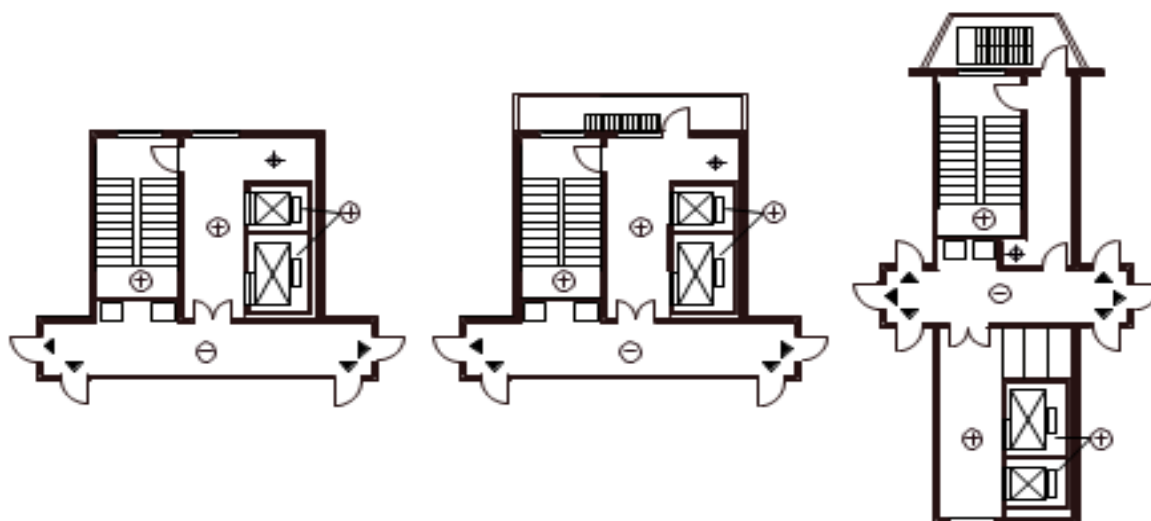
Н1 тибиндеги тепкич клеткасын турак жай имараттарынын ички бурчтарында жайгаштырууга жол берилет, мында КР КЧ 21-01:2018 талаптарын эске алуу менен аба зонасынын кыймылсыз болушун камсыз кылуу керек, анын ичинде тепкич клеткасы менен жакынкы Терезенин ортосундагы аралыкты 2 метрден кем эмес, ал эми сырткы аба зонасындагы эшиктин ортосундагы простенканын кеңдиги 2 метрден кем болбошу керек.

Имараттан бардык чыгууларда тамбурларды орнотуу талабы биринчи кабаттын деңгээлиндеги түтүнсүз тепкич клеткаларынан чыгуучу эшиктерге да тиешелүү. Тепкич клеткаларынан жана кабаттагы коридорлордон же залдардан башка кабаттардагы аба аймагына чыгуу жолдору да тамбурлар аркылуу жүргүзүлүшү керек.

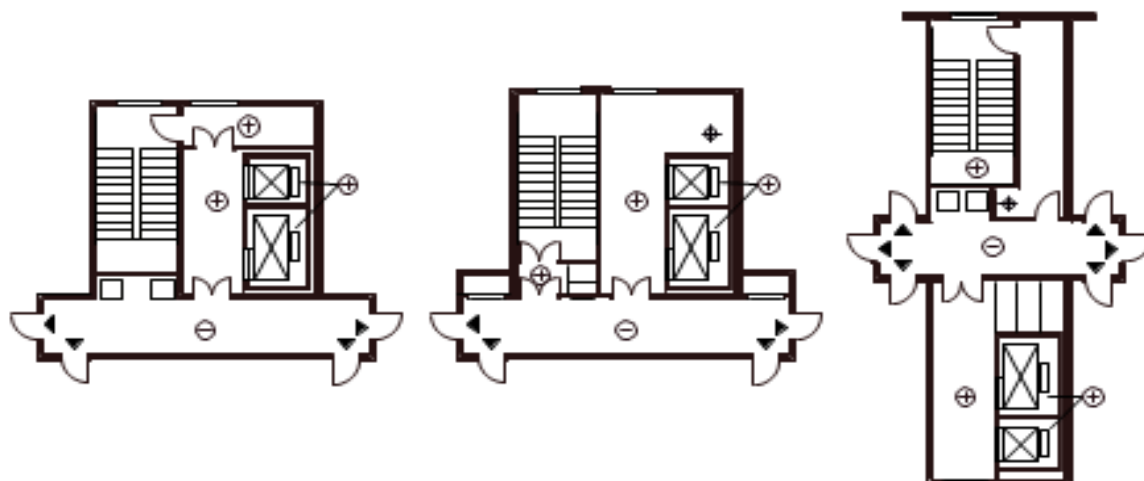
Шарттуу белгилер:

- ▼ батирлерге кирүү
- ⊕ аба басымы
- ⊖ түтүн чыгаруу

Г.4. Н2,Н3 тибиндеги түтүксүз тепкич клеткаларынын схемалары Н2-Тиби

Н3-Тиби

Н2 тибиндеги тепкичтер-өрт учурунда тепкич клеткасына атайын аба үйлөгүч менен;

Н3 тибиндеги тепкич-тепкич клеткасына кабаттан атайын аба үйлөгүч тамбур-шлюз аркылуу кирүү менен (туруктуу же өрт учурунда).

Н2 жана Н3 тибиндеги түтүксүз тепкич клеткаларын ири жана ири шаарларда долбоорлоого жол берилет - үстүнкү кабаттын жайгашуусунун бийиктиги 28 метрден ашкан жана 75 метрге чейин. Тепкич клеткаларынын бул типтери турак жай имаратынын жогорку кабатынын жайгашкан бийиктиги төмөн болгон учурда да уруксат берилет.

Н2 тибиндеги түтүнсүз тепкичке кирүү вестибюль (же коридор) аркылуу болушу керек, лифттерде EI 30 өрт өчүрүүчү эшиктер колдонулганда лифттин залы аркылуу жол берилет.

Н2 тибиндеги түтүксүз тепкич клеткалары өрт учурунда түздөн-түз тепкич клеткасына аба үйлөткүч түзүлүшү менен мүнөздөлөт. Мындай тепкич клеткаларын тирөөч түзүлүшү керек болгон көлөмдү азайтуу үчүн 7-8 кабаттан кийин тигинен бөлүктөргө бөлүү максатка ылайыктуу.

Отсектердеги аба резерви отсектердин жогорку зоналарына аба менен камсыз кылынат. Атайын абанын көлөмү бир эшик ачык болгондо отсектин төмөнкү кабатында 20 Падан кем болбошу керек.

Н3 тибиндеги түтөбөгөн тепкич клеткалары өрт учурунда тепкич клеткасынын алдындагы тамбур-шлюзга атайын аба үйлөгүч түзүлүшү менен мүнөздөлөт.

**Д-Тиркемеси
(маалыматтык)**

**КБҮ батирлерде бөлмөлөрдүн саны менен жашаган адамдардын санынын өз
ара байланышы**

Ыңгайлуулук деңгээли боюнча турак үйдүн жана батирдин түрү	Бир адамга эсептелген батирдин жалпы аянты, м ²	Батирде жашаган адамдардын саны	Эскертүүлөр
Абройдуу (бизнес- класс)	40 жана андан көп	$k=n$ или $k=n-1$ же $k=n-2$	долбоорлоо тапшырмасы боюнча
Массалык (эконом- класс)	20-40	$k=n$ же $k=n+1$	---//---
Социалдык (муниципалдык- турак жай)	Турак жай кодексине ылайык	$k=n+1$	----
Адистештирилген (батир тибиндеги)	Долбоорлоо тапшырмасы боюнча	$k=n-1$ же $k=n-2$	Долбоорлоо тапшырмасы боюнча

Белгилөөнүн шарттары: k -жашаган адамдардын саны (адам)

n - орун-батирдеги турак жайлардын (бөлмөлөрдүн) саны

Эскертүү: Бул тиркеме долбоорлоого берилген тапшырманы эске алуу менен инженердик-техникалык камсыздоо үчүн жүктөмдөрдү эсептөөдө КБҮдүн тургундарынын санын алдын ала аныктоо үчүн колдонулушу мүмкүн.

Библиография

[1] Кыргыз Республикасынын 2013-жылдын 9-июлундагы № 117 Турак жай кодекси;

[2] 1998-жылдын 7-июлундагы № 88 "Энергияны үнөмдөө жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы;

[3] 1999-жылдын 16-июнундагы № 53 "Айлана-чөйрөнү коргоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамы;

[4] "Кыргыз Республикасындагы техникалык жөнгө салуунун негиздери жөнүндө" Кыргыз Республикасынын 2004-жылдын 22-майындагы № 67 Мыйзамы;

[5] Кыргыз Республикасынын 2009-жылдын 8-майындагы № 151 "Кыргыз Республикасында экологиялык коопсуздукту камсыз кылуу боюнча жалпы техникалык регламент" Мыйзамы;

[6] Кыргыз Республикасынын 2010-жылдын 29-январындагы № 18 Мыйзамы. «Курулуш материалдарынын, буюмдарынын жана конструкцияларынын коопсуздугу» Техникалык регламенти;

[7] Кыргыз Республикасынын 2011-жылдын 27-июнундагы № 57 «Имараттар менен курулмалардын коопсуздугу» техникалык регламенти Мыйзамы;

[8] Кыргыз Республикасынын 2011-жылдын 26-июлундагы № 137 "Имараттардын энергия натыйжалуулугу жөнүндө" Мыйзамы;

[9] Кыргыз Республикасынын 2015-жылдын 18-майындагы № 103 “Сырткы видеобайкоо жөнүндө” Мыйзамы;

[10] Кыргыз Республикасынын 2022-жылдын 13-декабрындагы № 118 Мыйзамы. Өрт коопсуздугу жөнүндө;

[11] Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 29-апрелиндеги № 169 токтому менен бекитилген өрттү автоматтык түрдө аныктоо жана өчүрүү системалары менен корголгон имараттардын, курулмалардын, жайлардын жана жабдуулардын тизмеси;

[12] Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 2-августундагы № 531 токтому менен бекитилген Имараттарды энергетикалык сертификациялоонун тартиби жөнүндө жобо;

[13] Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 12-августундагы № 26 токтому менен бекитилген Жылуулук энергиясын жана муздатуучу суюктуктарды эсепке алуу эрежелери;

[14] Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 22-августундагы № 576 токтому менен бекитилген Электр энергиясын пайдалануу эрежелери;

[15] Кыргыз Республикасында жаратылыш газын эсепке алуунун эрежелери (Кыргыз Республикасынын Өнөр жай, энергетика жана отун ресурстары министрлигинин 2015-жылдын 17-октябрындагы № 152 буйругу менен бекитилген);

[16] Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-апрелиндеги No 201 "Калктын саламаттыгын сактоо жаатындагы актыларды бекитүү жөнүндө" токтому;

[17] Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 18-августундагы No 511 токтому менен бекитилген көп батирлүү үйдүн турак эмес жайларында ишмердиктин уруксат берилген түрлөрүнүн тизмеси;

[18] Бажы бирлигинин Комиссиясынын 2011-жылдын 16-августундагы № 768 чечими менен бекитилген "Төмөн вольттуу жабдуулардын коопсуздугу жөнүндө" Бажы бирлигинин Техникалык регламенти (ТР CU 004/2011);

[19] Бажы бирлигинин Комиссиясынын 2011-жылдын 18-октябрындагы № 824 чечими менен бекитилген "Лифттердин коопсуздугу" Бажы бирлигинин Техникалык регламенти (ТР CU 011/2011);

[20] Евразия экономикалык комиссиясынын Кеңешинин 2017-жылдын 17-майындагы № 21 чечими менен кабыл алынган “Балдар оюн аянтчалары үчүн жабдуулардын коопсуздугу жөнүндө” Евразия экономикалык бирлигинин Техникалык регламенти (ТРЕАЭС, 042\2017);

[21] Жаратылыш газын берүү жана пайдалануу эрежелери (Кыргыз Республикасынын Энергетика жана өнөр жай министрлигинин 2021-жылдын 21-июнундагы № 01-7/207 буйругу менен бекитилген);

[22] PUE. Электр монтаждоо эрежелери.

Утверждены приказом
Государственного агентства
архитектуры, строительства и
жилищно-коммунального хозяйства
при Кабинете Министров
Кыргызской Республики
от 5 июня 2024 года №71-нпа

СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Система нормативных документов в строительстве

КӨП БАТИРЛУУ ТУРАК ИМАРАТТАР

ЗДАНИЯ ЖИЛЫЕ МНОГОКВАРТИРНЫЕ

MULTICOMPARTMENT RESIDENTIAL BUILDINGS

Дата введения _____

1. Область применения

1.1 Настоящие нормы распространяются на проектирование вновь строящихся зданий высотой до 75 м, определенной в соответствии с СН КР 21-01:2018, общежитий квартирного типа, а также жилые помещения, входящие в состав зданий другого функционального назначения. Нормы и правила распространяются на проектирование объектов перепрофилирования, перепланировки и реконструкции жилых и нежилых помещений жилых зданий существующей застройки.

Нормы и правила не распространяются, на блокированные жилые здания, на мобильные жилые здания, пристроенные к жилым зданиям нежилые помещения.

Нормы не регламентируют условия заселения здания и формы владения им, его квартир и отдельных помещений.

2. Нормативные ссылки

В настоящих строительных правилах использованы нормативные ссылки на следующие документы:

ГОСТ 21.508-2020 «Система проектной документации для строительства» Правила выполнения рабочей документации генеральных планов предприятий, сооружений и жилищно-гражданских объектов;

ГОСТ 23166-2021 Конструкции оконные и балконные светопрозрачные ограждающие. Общие технические условия;

ГОСТ 25772-2021 Ограждения металлические лестниц, балконов, крыш, лестничных маршей и площадок. Общие технические условия;

ГОСТ 27751-2014 Надежность строительных конструкций и оснований. Основные положения по расчету;

ГОСТ 30494-2011. Здания жилые и общественные. Параметры микроклимата в помещениях;

ГОСТ 30826-2014. Стекло многослойное. Технические условия;

ГОСТ 31462-2021 Блоки оконные защитные. Общие технические условия;

КМС ГОСТ Р 52169-2020 Оборудование и покрытие детских игровых площадок. Безопасность конструкций и методы использования. Общие требования.

СНиП II-11-77* Защитные сооружения гражданской обороны;

СНиП II -26-76 Кровли;

СНиП 2.01.07-85* Нагрузка воздействия;

СНиП 2.02.01-85* Основания зданий и сооружений;

СНиП 2.02.03-85 Свайные фундаменты;

СНиП 2.03.11-85 Защита строительных конструкций от коррозии;

СНиП 2.03.13-88 Полы;

СНиП 2.04.09-84 "Пожарная автоматика зданий и сооружений;

СНиП 2.04.01-85* Внутренний водопровод и канализация зданий;

СНиП 3.05.06-85. Электротехнические устройства;

СНиП КР 23-01:2013 Тепловая защита зданий;

СНиП КР 23-02-00 Строительная климатология;

СН КР 20-02:2024 Сейсмостойкое строительство. Нормы проектирования;

СН КР 21-01:2018 Пожарная безопасность зданий и сооружений;

СН КР 23-05:2019 Естественное и искусственное освещение;

СН КР 30-01:2020 Планировка и застройка городов и населенных пунктов городского типа;

СН КР 31-04:2018 Общественные здания и сооружения;

СН КР 31-09:2018 Здания жилые многоквартирные;

СН КР 31-12:2018 Стоянки автомобилей;

СН КР 35-01:2018 Проектирование среды жизнедеятельности с учетом потребностей лиц с ограниченными возможностями здоровья;

СН КР 41-04:2022 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха;

СН КР 42-01:2020. Проектирование систем газоснабжения;

СП КР 23-101:2009 Проектирование тепловой защиты зданий;

СП КР 35-101:2018 «Обеспечение среды жизнедеятельности при планировочных решениях зданий для лиц с ограниченными возможностями здоровья;

СП 31-110-2003 Проектирование и монтаж электроустановок жилых и общественных зданий;

СП 41-108-2004 Поквартирное теплоснабжение жилых зданий с теплогенераторами на газовом топливе;

СП 31-108-2002 Мусоропроводы жилых и общественных зданий, и сооружений.

МСН 2.04-03-2005 Защита от шума;

МСП 2.04-102-2005. Проектирование звукоизоляции ограждающих конструкций жилых и общественных зданий;

МСП 4.02-103-99 Проектирование автономных источников теплоснабжения;

3. Термины и определения, в настоящих строительных нормах

3.1 Антресоль: Площадка в объеме двусветного помещения, площадью не более 40 % площади пола двусветного помещения или внутренняя площадка квартиры, расположенной в пределах этажа с повышенной высотой, имеющая площадь не более 40 % площади помещения, в котором она сооружается;

3.2 Блокированное жилое здание: Здание, состоящее из двух квартир и более, каждая из которых имеет непосредственно выход на приквартирный участок, при этом помещения, относящиеся к разным квартирам, не располагаются друг над другом и общими являются только стены между соседними блоками, также квартиры не имеют общих входов и мест общего пользования, имеют самостоятельные системы инженерно-технического обеспечения (отопление, водо- и газоснабжение, канализация, электроснабжение и пр.), проектируются с учетом требований СН КР 31-09:2018;

3.3 Балкон: Выступающая из плоскости стены фасада площадка, имеющая решетчатое или сплошное ограждение;

3.4 Ванная комната (ванная): Вспомогательное санитарно-гигиеническое помещение, оборудованное умывальником, ванной и/или душевой кабиной (душевым поддоном);

3.5 Встроенные нежилые помещения: Помещения, располагаемые в габаритах жилого здания с выступом за их пределы не более чем на 1,5 м;

3.6 Встроенно-пристроенные нежилые помещения: Помещения, располагаемые в габаритах жилого здания и в объемах, вынесенных за пределы габаритов здания более чем на 1,5 м;

3.7 Высота помещения: Высота, измеренная от уровня чистого пола помещения до низа перекрытия этого помещения;

3.8 Высота этажа: Высота, измеряемая от верха перекрытия этажа до верха перекрытия следующего этажа.

3.9 Жилищный фонд: Совокупность жилых помещений на территории Кыргызской Республики независимо от формы собственности;

3.10 Жилищный фонд специализированный (специализированный жилищный фонд) – Совокупность жилых помещений, находящихся в государственной, муниципальной и частной собственности, предназначенных для отдельных категорий граждан, нуждающихся в социальной поддержке;

3.11 Жилое здание секционного типа: Здание, состоящее из одной или нескольких секций, отделенных друг от друга глухими стенами и каждая из которых имеет самостоятельный выход;

3.12 Жилое здание галерейного типа: Здание, в котором доступ в квартиры осуществляется с открытых галерей с одной стороны здания. В жилых зданиях галерейного типа высотой до девяти этажей включительно при общей площади квартир на этаже от 550 м² и более галереи должны иметь выходы не менее чем на две обычные лестничные клетки. При общей площади квартир на этаже менее 550 допускается выход на одну обычную лестничную клетку. При этом в торцах галереи следует предусматривать выходы на наружные лестницы 3-го типа».

3.13 Жилое здание коридорного типа: Здание, в котором все квартиры этажа имеют выходы через общий коридор не менее чем на две лестницы;

3.14 Квартира в многоквартирном доме: жилое помещение в многоквартирном доме, состоящее из одной или нескольких жилых комнат, а также подсобных помещений (кухня, туалет, ванная и другие помещения), предназначенных для удовлетворения гражданами нужд, связанных с их проживанием;

3.15 Клубный дом: Жилой дом для узкого круга жильцов, может иметь встроенные и встроенно-пристроенные помещения, предназначенные для использования только жильцами этого дома;

3.16 Лоджия: Встроенное или пристроенное, открытое по внешнему пространству, огражденное с трех сторон стенами (с двух при угловом расположении) помещение с глубиной, ограниченной требованиями естественной освещенности помещения, к наружной стене которого она примыкает; может быть остекленной;

3.17 Многоквартирный дом (МКД): Жилое здание, имеющее две и более квартир, а также вспомогательные помещения общего пользования (места общего пользования);

3.18 Пентхаус: Отдельное жилое помещение (квартира) на верхнем этаже (или этажах) многоквартирного дома (жилого здания), а также полностью или частично размещаемое на перекрытии верхнего этажа этого дома, с возможным выходом на эксплуатируемую кровлю, отделенную от технических помещений и устройств дома, размещаемых на кровле;

3.19 Планировочная отметка земли: Уровень земли на границе земли и отмостки здания;

3.20 Подполье: Предназначенное для размещения трубопроводов инженерных систем пространство между перекрытием первого или цокольного этажа и поверхностью грунта;

3.21 Подполье проветриваемое: Открытое пространство под зданием между поверхностью грунта и перекрытием первого надземного этажа;

3.22 Помещения общественного назначения: В данном документе - помещения, предназначенные для осуществления в них деятельности по

обслуживанию жильцов дома, жителей прилегающего жилого района, и другие, разрешенные к размещению в жилых зданиях.

3.23 Пристроенные нежилые помещения: Нежилые помещения, являющиеся самостоятельным объектом недвижимости, пристроенные к многоквартирному жилому дому, имеющие самостоятельные коммуникации и расположенные на выделенном земельном участке, не являются частью многоквартирного дома.

3.24 Световой карман: Помещение с естественным освещением, примыкающее к коридору и служащее для его освещения. Роль светового кармана может выполнять лестничная клетка, отделенная от коридора остекленной дверью шириной не менее 1.2 м;

3.25 Секция жилого дома: Часть здания, все квартиры которой имеют выход на одну лестничную клетку непосредственно или через коридор, и которая отделена от других частей здания (секций) глухой стеной;

3.26 Совмещенный санитарный узел (санузел): Вспомогательное санитарно-гигиеническое помещение, оборудованное умывальником, унитазом со смывным бачком и ванной (или душевой кабиной, душевым поддоном);

3.27 Тамбур: Проходное пространство между дверями, служащее для защиты от проникания холодного воздуха, дыма и запахов при входе в здание, лестничную клетку или другие помещения;

3.28 Тамбур-шлюз: Тамбур, оборудованный автоматическим устройством, не позволяющим одновременное открытие всех дверей, т.е. открыть одну дверь можно только при условии, что все остальные двери закрыты, в определённых случаях требует устройства подпора воздуха;

3.29 Терраса: Огражденная открытая пристройка к зданию в виде площадки для отдыха, которая может иметь крышу; размещается на земле или над нижерасположенным этажом;

3.30 Технические помещения: Нежилые помещения многоквартирного жилого дома, предназначенные для размещения инженерного оборудования, необходимого для обеспечения жизнедеятельности жилого дома (тепловые пункты, электрощитовые, машинное помещение лифта, пожарная насосная и др.), могут размещаться в подвальном, цокольном, первом этажах, на кровле, специальных технических этажах согласно требованию соответствующих нормативов;

3.31 Туалет (уборная): Санитарно-гигиеническое помещение, оборудованное унитазом со смывным бачком и умывальником;

3.32 Хозяйственные кладовые (внеквартирные): Помещения, предназначены для хранения жильцами дома вне квартиры вещей, оборудования, овощей и т.п., исключая взрывоопасные вещества и легковоспламеняющиеся материалы, могут располагаться в первом, цокольном или подвальном этажах жилого здания;

3.33 Чердак: Пространство между поверхностью покрытия зданий (крышей), наружными стенами и перекрытием верхнего этажа;

3.34 Эркер: Выходящая из плоскости фасада часть помещения различной формы в плане, частично или полностью остеклённая, улучшающая освещенность помещения и его инсоляцию;

3.35 Этаж надземный: Этаж с отметкой пола помещений не ниже планировочной отметки земли;

3.36 Этаж подземный: Этаж с отметкой пола помещений ниже планировочной отметки земли на всю высоту помещений;

3.37 Этаж первый: Нижний надземный этаж здания;

3.38 Этаж цокольный: Этаж с отметкой пола помещений ниже планировочной отметки, земли на высоту не более половины высоты помещений;

3.39 Этаж подвальный: Этаж с отметкой пола помещений ниже планировочной отметки земли более чем наполовину высоты помещений или первый подземный этаж;

3.40 Этаж мансардный (мансарда): Этаж в чердачном пространстве, фасад которого полностью или частично образован поверхностью (поверхностями) наклонной или ломаной крыши, при этом линия пересечения плоскости крыши и плоскости фасада должна быть на высоте не более 1,5 м от уровня пола мансардного этажа;

3.41 Этаж технический: Этаж для размещения инженерного оборудования и прокладки коммуникаций; может быть расположен в нижней (техническое подполье), верхней (технический чердак) или в средней части здания.

4. Общие положения

4.1 Строительство многоквартирных жилых домов (МКД) должно осуществляться по проекту, разработанному в соответствии с требованиями настоящих строительных норм и других нормативных документов, устанавливающих правила проектирования.

4.2 Жилое здание может включать в себя встроенные, встроенно-пристроенные помещения различного назначения в пределах разрешенных видов использования, включая стоянки для автомобилей. При этом размещение, условия и режим работы в таких помещениях должны соответствовать требованиям безопасности и комфортности проживания жильцов многоквартирного жилого дома.

Номенклатура встроенных, встроенно-пристроенных помещений приведены в приложении Б.

4.3 Размещение жилого здания (МКД), расстояния от него до других зданий и сооружений, устанавливаются в соответствии с требованиями СН КР 30-01:2020, СН КР 21-01:2018. Этажность, высота, протяженность зданий, а также их ориентация по сторонам света определяются проектом застройки. При определении этажности, высоты и протяженности жилых зданий МКД в сейсмических районах необходимо выполнять требования СН КР 20-02:2024.

4.4 Подъезды пожарных автомобилей к многоквартирным домам, а также параметры (высота, ширина) сквозных проездов (арок) необходимо предусматривать согласно СН КР 21-01:2018, СН КР 30-01:2020.

4.5 При проектировании жилого здания должны быть предусмотрены условия для жизнедеятельности маломобильных групп населения (МГН), доступности участка здания и жилых помещений (квартир) для лиц с ограниченными возможностями здоровья (ЛОВЗ).

Специализированные квартирные дома для престарелых следует проектировать не выше девяти этажей, для семей с ЛОВЗ – не выше пяти. В других жилых зданиях квартиры для семей с ЛОВЗ следует размещать на первых этажах в соответствии с заданием на проектирование.

В жилых зданиях государственного и муниципального жилищных фондов доля квартир для проживания семей с ЛОВЗ, пользующихся креслами-колясками, устанавливается в задании на проектирование органами местного самоуправления.

Конкретные проектные решения по обеспечению жизнедеятельности ЛОВЗ и других МГН следует предусматривать согласно требований СН КР 35-01:2018 и рекомендаций СП КР 35-101:2018 в соответствии с заданием на проектирование.

4.6 По заданию на проектирование заказчиком, в проект могут быть включены рекомендации по обслуживанию (эксплуатации) особо сложных технических устройств и оборудования.

4.7 В жилых зданиях должно быть предусмотрено инженерно-техническое обеспечение согласно действующих нормативов с учетом местных условий. По заданию заказчика допускается организация вертолетной площадки.

Для зданий высотой более 50 м *, на покрытии здания площадки для спасательной кабины вертолета (на основании требований по пожарной безопасности) следует предусмотреть отдельный выход на кровлю и ограждение кровли высота 1,5 м (для обеспечения безопасности людей от индуктивного потока несущих винтов вертолета). Размеры площадки для спасательных кабин устанавливают не менее 5 х 5 м. Максимальный уклон площадки к горизонту устанавливают не более 0,01. Периметр площадки следует окрасить желтой полосой шириной 0,3 м. Над площадкой и в радиусе 10 м от ее центра запрещается располагать антенны, электрооборудование, кабели и т.п. Максимальную высоту препятствий относительно поверхности площадки в указанной зоне устанавливают не более 3 м.

При проектировании на покрытии здания площадки для пожарных и гражданских вертолетов ее выбирают размерами не менее 20 х 20 м и размещают на расстоянии не менее 30 м от ближайшего выступа стены и не менее 15 м от края покрытия.

*Для высотных зданий необходимо учитывать кратковременные нагрузки: - на покрытие от пожарного вертолета или аварийно-спасательной кабины пожарного вертолета согласно ** (если площадка для вертолета или кабины предусмотрена заданием на проектирование).

****Площадки для спасательных кабин и вертолетов** следует проектировать на покрытии зданий из расчета общей нагрузки кабины 2500 кг, удельной нагрузки - до 2,5 кг/см², если иное не оговорено заданием на проектирование. При расчете нагрузки на покрытие необходимо учитывать статическую и динамическую нагрузки. Воздействия от вертолетов на посадочные площадки на покрытиях зданий приведены в таблице.

Таблица - Нормативные значения временных нагрузок на покрытия от вертолетов

Категория вертолета по взлетной массе	Характеристика	Нагрузка от взлета, кН	Размер грузовой площадки, м
Легкие	Массой менее 5 т	20	0,2 х 0,2
Средние	Массой 5-15 т	60	0,3 х 0,3
Нормативная нагрузка по взлетной массе на основную (условную) опору не более 20 кН.			
Нормативная нагрузка по взлетной массе на основную (условную) опору от 20 до 60 кН.			

4.8 На крышах жилых зданий следует предусматривать возможность установки антенн коллективного приема передач и стоек радиовещания (при наличии радиотрансляционной сети), панели гелиосистем, фотоэлектрические панели. Установка радиорелейных матч, башен и вышек сотовой связи запрещается. Следует предусмотреть не менее 50 % площади крыши для установки панелей гелиосистем, фотоэлектрических панелей.

4.9 В жилых зданиях с отметкой пола верхнего этажа 9,0 м и более от уровня планировочной отметки земли необходимо предусматривать лифты, количество которых должно быть не менее приведенных в приложении В.

В здании до 10 этажей допускается предусматривать лифты без выполнения попутных остановок.

При обосновании допускается не предусматривать лифты при надстройке существующих 4-5-этажных жилых зданий одним этажом. В зданиях, оборудованных лифтом допускается не предусматривать остановку лифта в надстраиваемом этаже.

В жилых зданиях, в которых на этажах выше первого согласно задания на проектирование предусматривается размещение квартир для семей с ЛОВЗ, должны быть предусмотрены пассажирские лифты с габаритами, позволяющими передвижение кресла-коляски, в соответствии с требованиями СН КР 35-01:2018 и рекомендациями СП КР 35-101:2018.

4.10 Не допускается размещение машинного помещения лифта непосредственно над жилыми комнатами, а также смежно с ними. Шахты лифта не должны примыкать к стенами жилых помещений.

4.11 В цокольном, первом и втором этажах жилого здания (в крупных и крупнейших городах в третьем этаже) допускается размещение встроенных и

встроенно-пристроенных помещений общественного назначения, за исключением объектов, оказывающих вредное воздействие на человека.

Не допускается размещение следующих встроенных и встроенно-пристроенных помещений общественного назначения:

- специализированные магазины москательного-химических и других товаров, эксплуатация которых может вести к загрязнению территории и воздуха жилой застройки;
- магазины с наличием в них взрывопожароопасных веществ и материалов;
- магазины по продаже синтетических ковровых изделий, автозапчастей, шин и автомобильных масел;
- специализированные рыбные магазины;
- зоомагазины;
- склады любого назначения, в том числе оптовой (или мелкооптовой) торговли;
- все предприятия, а также магазины с режимом функционирования после 23 часов;
- предприятия бытового обслуживания, в которых применяются легковоспламеняющиеся вещества (кроме парикмахерских и мастерских по ремонту часов общей площадью до 300 м²)
- бани и сауны (кроме индивидуальных саун в квартирах)
- предприятия питания и досуга с числом мест более 50, общей площадью более 250 м² и с музыкальным сопровождением, а также, размещение помещений общественного питания с применением открытого огня на твердом и жидком топливе при приготовлении пищи;
- прачечные и химчистки (кроме приемных пунктов и прачечных самообслуживания производительностью до 75 кг в смену);
- автоматические телефонные станции общей площадью более 100 м²;
- общественные туалеты;
- встроенные и пристроенные трансформаторные подстанции;
- учреждения и магазины ритуальных услуг;
- производственные помещения (кроме помещений категорий В и Д для труда людей с ограниченными возможностями здоровья (ЛОВЗ), в их числе пунктов выдачи работы на дом;
- лечебно-профилактические учреждения (зуботехническое лаборатории, клиничко-диагностические, бактериологические лаборатории; диспансеры всех типов; дневные стационары диспансеров и стационары частных клиник; травмопункты, подстанции скорой и неотложной медицинской помощи; дерматовенерологические, психиатрические, инфекционные и фтизиатрические кабинеты врачебного приема; отделения (кабинеты) магнитно-резонансной томографии; рентгеновские кабинеты, а также помещения с лечебной или диагностической аппаратурой и установками, являющимися источниками ионизирующего излучения);
- ветеринарные клиники и кабинеты.

4.12 В цокольном и подвальном этажах жилых зданий не допускается размещать помещения для хранения, переработки и использования в различных установках и устройствах легковоспламеняющихся и горючих жидкостей и газов, взрывчатых веществ, горючих материалов; помещения для пребывания детей; кинотеатры, конференц-залы и другие зальные помещения с числом мест более 50, а также лечебно-профилактические учреждения. При размещении на этих этажах других помещений следует также учитывать ограничения, установленные в СН КР 31-04:2018 и пунктом 4.10 настоящих СН и СН КР 31-04:2018.

4.13 В подземных, подвальных, цокольных и наземных этажах допускается размещение стоянок автомобилей при условии соблюдения требований СН КР 31-12:2018, СН КР 21-01:2018, СН КР 41-04:2022.

4.14 На верхнем этаже жилых зданий допускается размещать мастерские для художников и архитекторов при наличии соответствующего задания на проектирование.

4.15 В жилых помещениях допускается размещать помещения общественного назначения для индивидуальной деятельности (в пределах площади квартир) при наличии задания на проектирование.

4.16 В зависимости от принятой в районе строительства системы мусороудаления МКД могут проектироваться с мусоропроводами или без них.

4.17 В жилых домах до 5 этажей включительно с учетом местных климатических условий рекомендуется предусматривать чердачные крыши, в том числе с учетом использования чердачного пространства для размещения мансардного этажа. При этом:

- для зданий до двух этажей включительно (при высоте от планировочной отметки земли до карнизного свеса не более 7 м) допускается предусматривать неорганизованный водосток при устройстве козырьков над входами и балконами, вынос карнизного свеса при этом должен быть не менее 0,6 м.

- для зданий до пяти этажей включительно (при высоте от планировочной отметки земли до карнизного свеса не более 16 м) должен быть предусмотрен наружный организованный водосток или устройство внутреннего водостока.

- для жилых зданий более 5 этажей чердачные крыши допускается предусматривать при наличии возможности устройства внутреннего водостока.

5. Требования к зданиям и помещениям многоквартирного жилого дома

5.1 Квартиры (жилые помещения) в жилых зданиях (МКД) следует проектировать исходя из условий заселения их одной семьей.

5.2 Площади квартир (без учета площади балконов, террас, веранд, лоджий, холодных кладовых и приквартирных тамбуров) рекомендуется принимать в зависимости от числа их жилых комнат, не менее приведенных в

таблице 5.1. Число комнат и площадь квартир для конкретных регионов и городов уточняется местной администрацией с учетом демографических требований, достигнутого уровня обеспеченности населения жилищем и ресурсообеспеченности жилищного строительства.

Таблица 5.1

Число жилых комнат	1	2	3	4	5	6
Рекомендуемая площадь квартир м ²	28	44	56	70	84	103

5.3 В квартирах, предоставляемых гражданам в зданиях государственного и муниципального жилищного фонда, жилищного фонда социального использования, следует предусматривать жилые помещения (комнаты) и подсобные: кухню (или кухню-нишу), переднюю (прихожую) ванную комнату (или душевую) и туалет (или совмещенный санузел) кладовую (или хозяйственный встроенный шкаф).

В жилых домах других форм владения состав помещений и площадь квартир устанавливаются заказчиком-застройщиком в задании на проектирование.

Примечание:

1) В однокомнатных квартирах вместо кухни допускается предусматривать кухню-нишу;

2) Допускается устройство совмещённого санузла в однокомнатных квартирах или по заданию на проектирование.

5.4 В соответствии с заданием на проектирование допускается предусматривать однокомнатные квартиры меньшей площади, чем указано в таблице 5.1. при условии возможности размещения санитарно-гигиенических устройств, кухонного оборудования и обеспечения пожаро-взрывобезопасности.

5.5 Площадь помещений в квартирах, указанных в 5.3, должна быть не менее: жилого помещения (комнаты) в однокомнатной квартире - 14 м², общего жилого помещения в квартирах с числом комнат две и более - 16 м². спальни - 8 м² (10 м²- на двух человек), кухни - 8 м², кухонной зоны в кухне - столовой - 6 м². В однокомнатных квартирах допускается проектировать кухни или кухни-ниши площадью не менее 5 м².

Площадь спальни и кухни в мансардном этаже (или этаже с наклонными ограждающими конструкциями) допускается не менее 7 м² при условии, что общее жилое помещение имеет площадь не менее 16 м².

5.6 Габариты жилых и подсобных помещений определяются в зависимости от необходимого набора предметов мебели и оборудования,

размещаемых с учетом требований эргономики и должны быть для квартир, проектируемых согласно п. 5,3 настоящих строительных норм:

1) высота (от пола до потолка) жилых помещений и кухни (кухни-столовой) – не менее 2,7м; высота внутриквартирных коридоров, холлов, передних (прихожих), антресолей (под ними) – не менее 2,1м;

2) ширина жилых комнат – не менее 3,2 м, спальни – 2,4 м.

3) ширина подсобных помещений:

- кухни при однорядном размещении оборудования – не менее 1,9м, при двухрядном или угловом – не менее 2,3 м.

- внутриквартирных коридоров – не менее 1м;

- передней (прихожей) – не менее 1,4м;

- ванной комнаты – не менее 1,5 м

- совмещенного санузла – не менее 1,7м;

- туалет – не менее 0,8м (глубина при открывании дверей наружу – не менее 1,2м, внутрь – не менее 1,5м).

Примечание:

В жилых помещениях и кухне квартир, расположенных в мансардном этаже (или верхних этажах с наклонными ограждающими конструкциями), допускается меньшая высота потолка относительно нормируемой на площади, не превышающей 50% общей площади квартиры.

5.7 Общие комнаты жилых помещений и спальни следует проектировать непроходными.

5.8 Размещение кухни, кухни-ниши, кухонной зоны, кухни-столовой над жилыми комнатами не допускается. Не рекомендуется размещение кухни, кухонного оборудования смежно с жилыми комнатами соседней квартиры.

5.9 Не допускается размещение санузлов, туалетов непосредственно над жилыми комнатами и кухнями. Размещение туалета, санузла над кухней допускается в квартирах, расположенных в двух уровнях.

5.10 Размещение жилых помещений в подвальных и цокольных этажах жилых зданий не допускается.

5.11 Лоджии и балконы следует предусматривать: в квартирах домов, строящихся в III и IV климатических районах, в квартирах для семей с инвалидами, в других случаях с учетом неблагоприятных природно-климатических условий, безопасной эксплуатации и противопожарных требований.

Остекленные балконы и лоджии рекомендуется проектировать при наличии следующих неблагоприятных условий:

- в I и II климатических районах - сочетание среднемесячной температуры воздуха и среднемесячной скорости ветра в июле: 12-16 °С и более 5 м/с; 8-12°С и 4-5 м/с; 4-8 °С и 4 м/с; ниже 4 °С при любой скорости ветра,

- шум от транспортных магистралей или промышленных территорий 75 дБ и более на расстоянии 2 м от фасада жилого дома (кроме шумозащищённых жилых домов);

- концентрация пыли в воздухе 1,5 мг/м³ и более в течение 15 дней и более в период трех летних месяцев.

5.12 Допускается в цокольных и подвальных этажах размещение внеквартирных хозяйственных кладовых для хранения пожаровзрывобезопасных хозяйственных вещей жильцов при обеспечении вентиляции и пожарной безопасности в соответствии с требованиями СН КР 21-01:2018, СН КР 41-04:2021.

5.13 Входная группа в жилую часть многоквартирного дома и необходимый состав помещений при ней должны предусматриваться с учетом местных условий и определяются заданием на проектирование.

Рекомендуется при проектировании входной группы многоквартирных жилых домов предусматривать:

- тамбур
- вестибюльную зону
- помещение для дежурного по подъезду

При этом вестибюльная зона может располагаться во встроенно-пристроенном помещении, может быть различной в плане жилого дома и должна быть взаимосвязана с размещением лифтов.

Устройство входа в подъезды жилого дома необходимо выполнять на уровне планировочной отметки земли.

5.14 Помещение для дежурного по подъезду (или помещение охраны) и его оборудование следует предусматривать в соответствии с заданием на проектирование. При этом расположение помещения должно обеспечивать визуальный обзор входной двери и проходов к лифтам и лестничной клетке.

В составе помещений для дежурного по подъезду следует предусматривать рабочую комнату площадью не менее 3,5 м² и туалет. Размещение спального места в помещении для дежурного по подъезду не допускается.

5.15 По заданию на проектирование в составе входной группы жилой части задания рекомендуется предусматривать места для хранения детских и инвалидных колясок, велосипедов, индивидуальных электрифицированных средств передвижения. При наличии технической возможности такие места допускается предусматривать на жилых этажах без выделения перегородками с учетом обеспечения беспрепятственных проходов.

5.16 В многоквартирных жилых зданиях в вестибюлях, лифтовых холлах, в проходах к лифтам или лестницам рекомендуется предусматривать места для последующей установки абонентских (почтовых) ящиков с учетом обеспечения нормативных параметров проходов.

5.17 В первом, цокольном или подвальном этажах необходимо предусматривать кладовую уборочного инвентаря, оборудованную раковиной и дополнительными сливным устройством, вентиляцией, а также приборами учета расхода воды и электроэнергии. Рекомендуется предусматривать кладовую смежно или рядом с помещением дежурного к подъезду.

5.18 В многоквартирных жилых зданиях в зависимости от этажности высоты здания, его типа (секционный, галерейный, коридорный и др.) следует

предусматривать обычные лестничные клетки типа Л1, Л2 или незадымляемые лестничные клетки типа Н1, Н2, Н3 с учетом противопожарных норм СН КР 21-01:2018 и рекомендаций приложения Г настоящих норм.

При этом уклон, ширину лестничных маршей и пандусов, высоту и ширину ступеней, ширину лестничных площадок необходимо предусматривать с учетом обеспечения безопасности и удобства передвижения, возможности перемещения различных грузов (оборудования, мебели и пр.). Число подъемов в одном лестничном марше или на перепаде уровней должно быть не менее 3 и не более 18. Применение лестничные маршей с разной высотой, шириной ступеней не допускается.

Минимальную ширину и максимальный уклон лестничных маршей следует принимать согласно таблице 5.2

Таблица 5.2

Наименование марша	Минимальная ширина, м	Максимальный уклон
Марши лестниц, ведущие на жилые этажи зданий		
Секционных:		
-двухэтажных;	1,05	1:1,5
-трехэтажных и более	1,05	1:1,75
коридорных	1,2	1:1,75
Марши лестниц ведущие в подвальные и цокольные этажи, а также внутриквартирных лестниц	0,9	1:1,25
Примечание – Ширину марша следует определять расстоянием между ограждениями или между стеной и ограждением		

5.19 Проектирование встроенных, встроенно-пристроенных помещений необходимо выполнять в соответствии с требованиями СН КР 31-04:2018, СН КР 21-01:2018 с учетом рекомендаций Приложения Б настоящих норм.

5.20 При размещении помещений общественного назначения следует предусматривать возможность изменения функционального назначения помещений, их планировки в процессе строительства.

5.21 Входы во встроенные, встроенно-пристроенные помещения общественного назначения следует предусматривать таким образом, чтобы обеспечить возможность подходов к ним без пересечения дворовой территории.

5.22 Размещение входов во встроенные, встроенно-пристроенные помещения не ограничивается при условии, что они предназначены для

обслуживания только проживающих в данном многоквартирном доме или многоквартирных домах, объединенных общей дворовой территорией.

5.23 Загрузка помещений общественного назначения со стороны двора многоквартирного дома, где расположены входы в жилую часть и выходят окна квартир, не допускается.

Загрузку помещений общественного назначения, встроенных в жилые здания, следует предусматривать: с торцов здания, не имеющих окон, из подземных туннелей или закрытых дебаркадеров со стороны магистралей (улиц) при наличии загрузочных помещений.

При площади встроенных общественных помещений до 150 м² допускается не предусматривать указанные загрузочные помещения.

5.24 Высоту помещений, встроенных, встроенно-пристроенных в жилые здания, следует предусматривать согласно требований СН КР 31-04:2018 с учетом конструктивных особенностей здания и рекомендаций Приложения Б настоящих норм.

Допускается принимать высоту встроенных помещений равной высоте жилых помещений (квартир), кроме помещений, в которых по условиям размещения оборудования должна быть высота более 3м.

6 Внутренние системы инженерно-технического обеспечения

6.1 Внутренние (внутридомовые) системы инженерно-технического обеспечения (ИТО) предназначены для создания комфортных условий проживания, определенных стандартами, нормативами, заданием на проектирование с учетом местных условий и возможностей.

6.2. В случае отсутствия централизованных источников, сетей и сооружений ИТО, в проектной документации необходимо предусматривать альтернативные решения согласно действующих нормативно-технических документов, [3], [5], с учетом местных условий включая автономные, индивидуальные, поквартирные источники снабжения, а также возобновляемые источники энергии (ВИЭ) и др.

6.3 Внутридомовые системы должны предусматривать поквартирное обеспечение горячим и холодным водоснабжением, отоплением, электроэнергией с установкой узлов учета, электрических щитов в межквартирных коридорах и лестнично-лифтовых холлах с максимальным приближением к входу в соответствующую квартиру.

В узлах учета необходимо предусматривать установку, соответствующих приборов согласно требований стандартов, нормативно-технических документов и [1], [13], [14], [15], [23].

6.4 Для мест и оборудования общего пользования должно быть предусмотрено соответствующее инженерно-техническое обеспечение от

внутридомовых сетей с установкой приборов учета (освещение, водоснабжение и др.) согласно задания на проектирование.

При наличии встроенных, встроенно-пристроенных помещений общественного назначения их внутренние инженерные сети следует предусматривать отдельно от сетей жилой части дома в месте ввода с установкой приборов учета на вводе (в месте разделения) и в каждом помещении.

6.5 При отсутствии технических этажей и невозможности устройства технических коридоров допускается транзитная прокладка трубопроводов систем отопления, горячего и холодного водоснабжения, канализации (стояков) через встроенные, встроенно-пристроенные помещения при соответствующей гидро и шумоизоляции, соблюдения санитарно-гигиенических требований и обеспечения возможности технического обслуживания вне этих помещений.

6.6 В жилых зданиях следует предусматривать централизованное хозяйственно-питьевое, горячее водоснабжение и водоотведение (канализацию) в соответствии с требованиями СНиП 2.04.01-85*.

В районах без централизованного питьевого водоснабжения для МКД до 3-х этажей включительно допускается предусматривать индивидуальные и коллективные источники водоснабжения из подземных водоносных горизонтов или открытых водоемов, соответствующих нормативным требованиям и из расчета суточного расхода воды.

6.7 Вводы инженерных коммуникаций должны предусматриваться с учетом возможных деформаций основания с применением компенсирующих устройств согласно требований по проектированию соответствующих сетей инженерно-технического обеспечения при особых грунтовых условиях (просадочность, морозное пучение, подрабатываемые территории, сейсмическое воздействие и пр.)

6.8 Для случаев возможного перемещения конструкций и сохранения работоспособности систем инженерного технического обеспечения должно быть предусмотрено соответствующие крепление оборудования и трубопроводов к строительным конструкциям здания.

6.9. В зданиях высотой до 50 метров устройство внутреннего пожарного водопровода необходимо предусматривать согласно раздела 6. СНиП 2.04.01-85*, в жилых зданиях высотой более 11 этажей необходимо предусматривать устройство противопожарного водопровода согласно СНиП 2.04.01-85*.

В зданиях высотой более 28 метров от планировочной отметки земли до отметки подоконника последнего этажа помещения прихожих квартир, коридоры общего пользования, лифтовые холлы, тех. помещения и иные помещения общего пользования оборудовать автоматическими пожарными извещателями. Помещения квартир оборудовать автономными пожарными извещателями. В коридорах общего пользования предусмотреть систему

свето-звукового оповещения, а также систему управления дымоудалением согласно СНиП 02.04.09-84, СН КР 21-01:2018 и [9].

6.10 Система отопления и вентиляции жилых зданий МКД должна быть рассчитана на обеспечение в жилых и нежилых (встроенных и встроенно-пристроенных) помещениях в течение отопительного периода температуры внутреннего воздуха в пределах оптимальных параметров, установленных ГОСТ 30494 и СН КР 41-04:2022, с учетом требования [6].

6.11 При отсутствии централизованных источников и сетей теплоснабжения с учетом требований СН КР 41-04:2022, СН КР 21-01:2018, СН КР 41-108-2004, МСП 4.02-103-99 допускается предусматривать отопление от автономных и индивидуальных источников теплоснабжения, в т.ч. пристроенных и крышных котельных, индивидуальных теплогенераторов на газовом топливе (котлов).

В исключительных случаях допускается предусматривать установку отопительных котлов на твердом топливе в жилых домах до двух этажей включительно при условии их размещения в отдельном помещении, соответствующем требованиям СН КР 21-01:2018 и размещении помещений для хранения топлива за пределами жилого здания.

6.12 Независимо от источников теплоснабжения в поквартирных системах отопления следует предусматривать регулирующие устройства с учетом возможностей соответствующих организаций по их техническому обслуживанию.

6.13 Система вентиляции должна предусматривать поддержку чистоты (качества) воздуха и равномерность его распространения в помещениях.

По заданию на проектирование допускается предусматривать рекуперацию тепла вытяжного воздуха в центральных и поквартирных децентрализованных приточно-вытяжных установках, а также возможность использования кухонных вытяжек со встроенным вентилятором.

6.14 По заданию на проектирование следует предусматривать места для установки наружных блоков бытовых кондиционеров с учетом скрытой прокладки электрических кабелей и технологических трубопроводов, не выходящих на фасад МКД.

6.15 Удаление воздуха следует предусматривать из кухонь (кухонь-столовых, кухонь-ниш), туалетов (уборных), ванных комнат (душевых), совмещенных санузлов. При этом следует предусматривать установку на вытяжных каналах и воздуховодах регулируемых вентиляционных решеток и клапанов.

При наличии клапанов допускается установка нерегулируемых вентиляционных решеток.

При проектировании кухонь-ниш следует предусматривать устройство механической вытяжной вентиляции.

Конструктивные решения систем вентиляции не должны допускать перетоков воздуха между квартирами.

Объединение вентиляционных каналов из кухонь, туалетов (уборных), ванных комнат (душевых), совмещенных санузлов, кладовых для продуктов с вентиляционными каналами из помещений с газоиспользующим оборудованием, а также из помещений стоянок автомобилей не допускается.

В нижней части дверей санитарно-гигиенических помещений следует предусматривать переточную решетку или зазор под дверью.

6.16 Вентиляция помещений, встроенных и встроено-пристроенных в жилые здания, включая автостоянки должна быть автономной и предусматриваться в соответствии с требованиями СН КР 41-04:2022, СН КР 21-01:2018, СН КР 31-12:2018.

6.17 В кухнях многоквартирных жилых домов с учетом требований СН КР 42-01:2018 и [21] рекомендуется предусматривать кухонные плиты на газовом топливе.

6.18. Системы электроосвещения, установку электрооборудования, устройства связи, автоматизации, сигнализации и диспетчеризации в жилых зданиях следует предусматривать в соответствии с требованиями и рекомендациями СН КР 23-05:2019, СН КР 21-01:2018, СНиП 02.04.09-84, СНиП 3.05.06-85, СН 31-110-2003, а также [2],[11],[14], [18], [22],[24].

6.19 С учетом местных условий и на основании задания на проектирование в жилых зданиях рекомендуется предусматривать места для последующей прокладки кабелей различных видов электрической связи.

6.20 Технические помещения для размещения оборудования, обеспечивающего жизнедеятельность многоквартирного жилого дома, в т.ч. встроенных и встроено-пристроенных помещений, следует предусматривать в отдельных помещениях с непосредственным выходом на улицу с соблюдением требований СН КР 21-01:2018 и соответствующих норм проектирования. При этом не допускается размещение электрощитовых помещений с мокрыми процессами (кухнями, санузлами, ванными и др.), а также прохождение через помещение электрощитовых различных трубопроводов.

6.21 Необходимость наличия и виды систем мусороудаления должны быть определены в задании на проектирование с учетом принятой в населенном пункте схемой обращения с твердыми коммунальными отходами (ТКО), в том числе их отдельного накопления, а также обеспечения доступности удаления (выноса) мусора для МГН и ЛОВЗ.

6.22 В случаях необходимости устройства мусоропровода его следует проектировать с учетом СП 31-1008-2002. При этом расстояние от дверей квартиры до ближайшего загрузочного клапана мусоропровода не должно превышать 25 м.

6.23 При проектировании инженерных систем мусороудаления (мусоропроводов, в том числе предусматривающих отдельный сбор мусора, или иных инженерно-технических устройств) вынос мусора из квартиры должен предусматриваться к загрузочным клапанам или иным приемным устройствам данных систем запроектированным с учетом требований СН КР 21-01:2018.

6.24 В многоквартирных жилых зданиях с обычными лестничными клетками (типа Л1 и (или) Л2) загрузочные клапаны мусоропроводов допускается предусматривать на лестничных площадках, в обособленных помещениях или зонах, расположенных на этажах. В многоквартирных жилых домах, имеющих незадымляемые лестничные клетки, загрузочные клапаны мусоропроводов следует предусматривать в отдельных помещениях или зонах (нишах), расположенных на этажах.

6.25 Мусоросборную камеру, коридор для эвакуации контейнеров (при наличии), ствол мусоропровода, устройства для его очистки, промывки и дезинфекции не допускается располагать с примыканием к ограждающим конструкциям жилых комнат и внутри ограждающих конструкций жилых комнат.

7 Несущая способность и деформативность конструкций долговечность и ремонтпригодность

7.1 Основания, несущие и ограждающие конструкции здания должны быть запроектированы таким образом, чтобы в процессе его строительства и эксплуатации была исключена возможность:

- разрушений или повреждений конструкций при воздействии на них расчетных нагрузок, включая сейсмические:

- недопустимого ухудшения эксплуатационных свойств конструкций или здания в целом вследствие деформаций или повреждений с учетом требований СНиП 2.01.07-85.

7.2 Конструкции и основания здания должны быть рассчитаны на восприятие различных нагрузок, включая нагрузки от собственного веса несущих и ограждающих конструкций, временных равномерно распределенных и сосредоточенных нагрузок на перекрытия; снеговых, ветровых, сейсмических нагрузок, нормативные значения которых устанавливаются для данного района строительства и определяются в соответствии с требованиями действующих нормативно-технических документов, в т.ч. СНиП 2.01.07-85, СН КР 20-02:2024 с учетом обеспечения сохранности своих свойств в течение срока службы, устанавливаемого заданием на проектирование с учетом ГОСТ 27751.

В задании на проектирование могут быть указаны дополнительные требования заказчика-застройщика, связанные с размещением нестандартных элементов (камин, печь и др.) или оборудования жилых помещений, тяжелого

оборудования помещений общественного назначения, встроенных в жилое здание; с креплением тяжелых элементов оборудования интерьера к стенам и потолкам и т.п.

7.3. При проектировании конструкций методы расчета их несущей способности и деформативности должны отвечать требованиям действующих нормативных документов по проектированию и расчету соответствующих конструкции с учетом инженерно-геологических, гидрогеологических изысканий территории строительства, свойств грунтов и нормативной сейсмичности.

7.4. При расчете здания высотой более 40 м, кроме условий прочности и устойчивости здания и его отдельных конструктивных элементов, должны быть обеспечены ограничения на параметры колебаний перекрытий верхних этажей, обусловленные требованиями комфортности проживания.

7.5 В случае, когда предложенные проектом элементы и детали конструкций, инженерное оборудование имеют срок службы, меньший, чем срок службы МКД, должны быть предусмотрены проектные решения, обеспечивающие доступ к таким элементам для их технического обслуживания, ремонта и замены.

7.6. При реконструкции жилого здания следует учитывать изменения в его конструктивной схеме, возникшие в процессе эксплуатации этого здания (в том числе появление новых проемов, влияние проведенного ремонта конструкций или их усиления, изменения в планировке, а также изменения функционального назначения помещений).

8. Требования по обеспечению безопасной эксплуатации зданий

8.1. При проектировании многоквартирных жилых домов в проектных решениях должны быть предусмотрены конструктивные решения, оборудования, материалы имеющие сертификаты соответствия пожарной безопасности, защитные устройства, обеспечивающие безопасную эксплуатацию согласно требований [19].

8.2. Высота перепадов пола разных помещений квартир (санузлы, ванные, лоджии и балконы) должна быть безопасной.

В местах общего пользования в необходимых случаях при перепаде высот должны быть предусмотрены пандусы и/или ступени в зависимости от высоты перепадов пола.

8.3. Покрытие пола в местах общего пользования, ступеней и лестничных площадок должны предусматриваться из износостойких и нескользящих материалов, позволяющих влажную уборку и периодическую дезинфекцию.

8.4. Для лестничных маршей и площадок внутренних лестниц необходимо предусматривать устройство ограждений с поручнями высотой не

менее 0,9 м, а при наличии зазора между маршами или ограждениями лестниц более 0,12 м (в свету по горизонтали) – 1,2 м.

8.5 Высота ограждений наружных лестниц, балконов, французских балконов, лоджий, террас и в местах опасных перепадов уровней пола (0,45 м и более) должна быть не менее 1,2 м.

Ограждения должны быть непрерывными, оборудованы поручнями и рассчитаны на восприятие горизонтальных нагрузок не менее 0,3 кН/м.

Металлические конструкции ограждений должны соответствовать ГОСТ 25772.

8.6. При проектировании скатных крыш следует предусматривать снегозадерживающие устройства для безопасной очистки от снега, а также ограждения высотой не менее 1,2 м:

- для зданий высотой до карнизного свеса более 10 м с уклоном кровли не более 12% (включительно);

- для зданий высотой до карнизного свеса более 7 м с уклоном кровли более 12%.

В остальных случаях ограждение скатных крыш должно предусматриваться высотой не менее 0,6 м.

8.7. На эксплуатируемых кровлях многоквартирных жилых зданий следует предусматривать технические решения, обеспечивающие безопасность пользования ими путем устройства соответствующих ограждений, защиты вентиляционных выпусков и других инженерных устройств, расположенных на кровле, а также обеспечение шумозащиты нижерасположенных помещений.

8.8. На эксплуатируемых кровлях встроенно-пристроенных помещений независимо от вида их использования следует предусматривать соответствующие меры безопасности, включая различные виды ограждений.

8.9. Уровень кровли встроенно-пристроенной (стилобатной) части многоквартирного жилого дома, козырьков над входами в местах примыкания к основной части жилого дома допускается предусматривать с превышением отметки пола жилых помещений, окна которых ориентированы на данную кровлю, при условии, что наиболее высокая отметка кровли, сплошная часть парапета крыши, рекламных конструкций ниже подоконника указанных окон, а проектные решения исключают проникновение дождевых и талых вод, влаги в жилое помещение через оконный проем, не допускают скопление снега выше подоконника и предусматривают соответствующие защитные устройства для указанных окон.

8.10. Заполнение оконных проемов следует предусматривать по ГОСТ 23166 с применением систем безопасности для предотвращения открывания оконных блоков детьми и предупреждения случайного выпадения детей из окон.

8.11. В случае расположения нижнего уровня светопрозрачного заполнения оконного блока на высоте менее 0,9 м от уровня чистого пола, а также при проектировании панорамного остекления следует предусматривать мероприятия по обеспечению безопасной эксплуатации и безопасного обслуживания по ГОСТ 23166, а также по предотвращению разрушения при непреднамеренных воздействиях пользователей.

8.12. По заданию на проектирование могут быть предусмотрены дополнительные устройства и системы безопасности, в том числе установка домофонов и видеонаблюдения, систем охранной сигнализации, защитных конструкций прямых и оконных проемов первых, цокольных и верхних этажей, применения конструкций и материалов, устойчивых по взлому и т.п.

9 Требования пожарной безопасности

9.1. При проектировании многоквартирных домов (МКД), в том числе со встроенными и/или встроенно-пристроенными помещениями нежилого (общественного) назначения следует предусматривать противопожарные мероприятия, системы противопожарной защиты и использование материалов, изделий и конструкций согласно требований [8],[11], [21], СН КР 21-01:2018, СНиП 2.04.09-84.

9.2. Высота многоквартирных жилых домов с 2-х уровневыми квартирами на последних этажах, определяется от отметки проезжей части до низа оконного проема первого этажа 2-х уровневой квартиры.

9.3. Системы противопожарной защиты необходимо предусматривать комплексно для всего здания в целом с учетом степени огнестойкости и класса функциональной пожарной опасности.

9.4. Согласно СН КР 21-01:2018 многоквартирные дома (МКД) относятся к классу функциональной пожарной опасности Ф 1.3. Класс функциональной пожарной опасности встроенных и/или встроенно-пристроенных в жилое здание помещений определяется в зависимости от их назначения согласно классификации, приведенной в СН КР 21-01:2018.

Таблица 9.1.

Степень огнестойкости здания	Класс конструктивной пожарной опасности здания	Наибольшая допустимая высота здания, м	Наибольшая допустимая площадь этажа пожарного отсека, м ²
I	C0	75	2500
II	C0	50	2500
	CI	28	2200
III	C0	28	1800

	CI	15	1800
IV	C0	5	1000
		3	1400
	CI	5	800
		3	1200
	C2	5	500
		3	900
V	Не нормируется	5	500
		3	800
П р и м е ч а н и е - Степень огнестойкости здания с неотапливаемыми пристройками следует принимать по степени огнестойкости отапливаемой части здания.			

9.5. Допустимую высоту многоквартирного дома (МКД) и площадь этажа в пределах пожарного отсека следует определять в зависимости от степени огнестойкости и класса конструктивной пожарной опасности по таблице 9.1 в соответствии СН КР 21-01:2018 и учетом СН КР 20-02:2024. Согласно установленной степени огнестойкости и класса конструктивной пожарной опасности определяется требуемый предел огнестойкости несущих и ограждающих конструкций многоквартирного дома (МКД).

9.6. Предел огнестойкости и класс пожарной опасности межкомнатных шкафных, сборно-разборных и раздвижных перегородок не нормируется.

9.7. Существующие жилые здание допускается надстраивать одним мансардным этажом с несущими и ограждающими конструкциями, имеющими предел огнестойкости не ниже предела огнестойкости конструкций существующего надстраиваемого здания.

9.8. Межсекционные, межквартирные стены и перегородки, а также стены и перегородки, отделяющие межквартирные коридоры, холлы, вестибюли от других помещений, должны предусматриваться в соответствии с требованиями СН КР 21-01:2018. При этом межсекционные и межквартирные стены и перегородки жилой части МКД следует предусматривать глухими.

9.9. При размещении в смежных жилых секциях МКД встроенных и/или встроенно-пристроенных помещений общественного назначения допускается их объединение с учетом требований СН КР 21-01:2018.

Помещения жилой части МКД следует отделять от встроенных и/или встроенно-пристроенных помещений ограждающими конструкциями без проемов.

9.10. Помещения внеквартирных хозяйственных кладовых жильцов следует отделять от помещений другого назначения, жилых, технических противопожарными преградами с пределом огнестойкости, соответствующем установленной степени огнестойкости здания.

9.11. Технические, подвальные, цокольные этажи и чердаки следует разделять противопожарными перегородками 1-го типа на отсеки площадью не более 500 м².

9.12. Ограждения лоджий, балконов, французских балконов в МКД высотой три этажа и более должны предусматриваться из негорючих материалов. Из негорючих материалов также следует предусматривать наружную стационарную солнцезащиту в жилых зданиях I,II,III степеней огнестойкости высотой 5 и более этажей.

9.13. Объемно-планировочные и конструктивные решения жилого здания должны предусматривать безопасные эвакуационные и аварийные выходы и пути в соответствии с требованиями СН КР 21-01:2018 и с учетом наибольшего расстояния от дверей квартир до лестничной клетки или выхода наружу согласно таблицы 9.2 настоящих норм.

Таблица 9.2.

Степень огнестойкости здания	Класс конструктивной пожарной опасности здания	Наибольшее расстояние от дверей квартиры до выхода, м	
		При расположении между лестничными клетками или наружными входами	При выходах в тупиковый коридор или галерею
I,II	C0	40	25
II	C1	30	20
III	C0	30	20
	C1	25	15
IV	C0	25	15
	C1,c2	20	10
V	Не нормируется	20	10

9.14. Пути эвакуации следует предусматривать в соответствии с требованиями СН КР 21-01:2018 с учетом требований СН КР 31-04:2022 в части обеспечения противодымной приточно-вытяжной вентиляцией,

9.15. При общей жилой площади квартир на этаже МКД более 500 м² необходимо предусматривать не менее чем две лестничные клетки обычные или незадымляемые с учетом рекомендаций Приложения Г настоящих норм” и требований СН КР 21-01:2018.

9.16. Для повышения безопасности людей при пожаре также следует предусматривать аварийные выходы в соответствии с СН КР 21-01:2018,

9.17. Противопожарные мероприятия встроенных или встроенно-пристроенных помещений необходимо предусматривать в соответствии с требованиями СН КР 21-01:2018 согласно класса функциональной пожарной

опасности, с учетом требований соответствующих норм проектирования зданий и помещений общественного назначения.

9.18. Жилые комнаты многоквартирных жилых домов необходимо оборудовать автономными пожарными извещателями, если иное не предусмотрено нормативно-правовыми актами Кыргызской Республики. Установку автоматической пожарной сигнализации следует предусматривать в соответствии с [9], [19] и СНиП 2.04.09-84.

9.19. В соответствии с требованиями СН КР 21-01:2018 и [8] в зданиях МКД следует предусматривать технические решения, обеспечивающие проведение пожарно-спасательных работ.

9.20. Предусмотреть проектирование и установку лифта, имеющий режим «перевозки пожарных подразделений» в зданиях высотой более 28 метров согласно СН КР 21-01:2018.

10. Обеспечение санитарно-эпидемиологических требований

10.1. При проектировании многоквартирных жилых зданий должны быть предусмотрены меры, обеспечивающие выполнение санитарно-эпидемиологических и экологических требований по охране здоровья людей и окружающей природной среды в соответствии с ГОСТ 30494, [3], [5], [16].

В жилых зданиях не допускается размещение объектов общественного назначения, оказывающих вредное воздействие на человека.

10.2. Расчетные параметры воздуха в помещениях многоквартирного жилого дома следует предусматривать в соответствии с требованиями СН КР 42-04:2022 с учетом таблицы 9.1, а также СНиП КР 23-02-00. При этом воздухообмен по кратности следует определять по общему объему квартиры, а при размещении газовой плиты в теплогенераторной воздухообмен следует увеличить на 100м³/ча

Расчетные параметры воздуха и кратность воздухообмена в помещениях жилых зданий.

Таблица 10.1

Помещения	Расчетная температура воздуха в холодный период, С	Кратность воздухообмена или расход воздуха

Жилые комнаты квартир (спальня, общая, детская) при общей площади квартиры на одного чел. менее 20 м ²	20-22 (угловые)	3м3/час на 1м ²
---	-----------------	----------------------------

То же, при общей площади квартиры на одного человека 20 м ²	20-22 (угловые)	Не менее 30м3/(ч*чел)
Кухня с электроплитой	18-20 (угловые)	60м3/час
Кухня с газовой плитой	18-20 (угловые)	100м3/час
Санузел совмещённый	25	25м3/час
Душевая, ванная	25	25м3/час
Туалет	20	25м3/час
Помещение с теплогенераторами до 35 кВт:	16-18	
- с открытой камерой сгорания		100м3/час
- с закрытой камерой сгорания		кратность 1ч-1
Гардеробная, кладовая	18	кратность 0,2ч-1
Гардеробная для чистки и глажки одежды	18	кратность 1ч-1

10.3. Несущие и ограждающие конструкции многоквартирного жилого дома необходимо проектировать с учетом заданных заказчиком условий комфортности по шуму и звукоизоляции, но не ниже предельно допустимых значений, согласно МСН 2.04-03-2005 и МСП 2.04-102-2005, а также

требований настоящих Строительных норм, в том числе в части размещения технических помещений и оборудования, являющихся источниками шума.

10.4. Продолжительность инсоляции квартир (помещений) жилого дома следует принимать согласно требованиям действующих нормативных документов.

Нормированная продолжительность инсоляции должна быть обеспечена: в одно-, двух- и трехкомнатных квартирах – не менее чем в одной жилой комнате; в четырехкомнатных квартирах и более – не менее чем в двух жилых комнатах.

10.5. Естественное освещение должны иметь жилые комнаты и кухни, помещения общественного назначения, встроенные и встроенно-пристроенные в жилые здания, кроме помещений, размещение которых допускается в подвальных этажах согласно СНиП КР 31-04:2018, с учетом нормируемых показателей согласно СН КР 23-05:2019.

10.6. Отношение площади световых проемов к площади пола жилых помещений и кухни следует принимать не более 1:5,5 и не менее 1:8; для верхних этажей со световыми проемами в плоскости наклонных ограждающих конструкций – не менее 1:10 с учетом светотехнических характеристик окон и затенения противостоящими зданиями.

Допускается принимать минимальную площадь световых проемов по расчету коэффициента естественной освещенности согласно СН КР 23-05:2019.

Примечание: Максимальная площадь световых проемов не устанавливается, если предусматривается панорамное остекление.

10.7. Естественное освещение не нормируется для помещений, расположенных под антресолю в двухсветных помещениях; постирочных, кладовых, гардеробных, помещений ванных комнат, туалетов (уборных) совмещенных санитарных узлов; прихожих (передних), внутриквартирных коридоров и холлов; приквартирных тамбуров, поэтажных межквартирных коридоров, вестибюлей и холлов.

10.8. Освещенность в местах входов в здание должна быть не менее 6 лк для горизонтальных поверхностей и не менее 10 лк для вертикальных (до 2 м) поверхностей.

10.9. В многоквартирных домах коридорного типа необходимо предусматривать освещение через световые проемы в наружных стенах общих коридоров, длина которых должна быть не более:

- 24 м – при наличии светового проема в одном торце;
- 48 м – при наличии световых проемов в двух торцах.

При большей длине коридоров необходимо предусматривать дополнительное естественное освещение через световые карманы.

Расстояние между двумя световыми карманами должно быть не более

24 м, а между световым карманом и световым проемом в торце коридора – не более 30 м. Ширина светового кармана, которым может служить лестничная клетка, должна быть не менее 1,5 м. Через один световой карман

допускается освещать коридоры длиной до 12 м, расположенные по обе стороны.

10.10. При необходимости устройства систем мусороудаления в мусоросборной камере, коридоре для эвакуации контейнеров (при наличии), стволе мусоропровода, необходима предусматривать устройства для их очистки, промывки и дезинфекции, для этого в мусоросборной камере необходимо предусматривать водопровод, канализацию, освещение и вытяжную вентиляцию.

Загрузочные клапаны или иные приемные устройства должны быть герметичными.

11. Энергосбережение

11.1 При проектировании многоквартирных жилых домов в соответствующих разделах проекта следует предусматривать мероприятия, обеспечивающие эффективное и экономное расходование энергетических ресурсов в процессе его эксплуатации при выполнении установленных ГОСТ30494 требований к внутреннему микроклимату и другим условия проживания, согласно [2],[6],[12],[22].

11.2 В проектной документации должны быть рассчитаны и приведены показатели, определяющие класс энергетической эффективности здания согласно [12],[20] а также перечень мероприятий по энергосбережению, обоснование выбора оптимальных архитектурных, конструктивных и инженерно-технических решений, возможные рекомендации по поддержанию соответствующего уровня энергосбережения в процессе эксплуатации.

11.3 Для сокращения удельного расхода энергии на отопление следует предусматривать:

- объемно-планировочные решения, многоквартирного жилого дома, способствующие сокращению площади поверхности наружных стен по отношению к площади этажа;
- ориентацию многоквартирного жилого дома и его помещений по сторонам света с учетом преобладающих направлений ветра и потоков солнечной радиации;
- применение эффективного инженерного оборудования соответствующего номенклатурного ряда с повышенным коэффициентом направленного действия (КПД).
- утилизация теплоты отходящего воздуха (рекуперация), использование возобновляемых источников энергии (ВИЭ);
- повышении теплотехнической однородности ограждающих конструкций

12. Требования к благоустройству территории,

прилегающей к многоквартирному дому

12.1 Благоустройство территории, прилегающей к многоквартирному дому (МКД) следует предусматривать с учетом требований СН КР 30-01:2020, а также ГОСТ 21.508 и настоящих норм.

12.2 На территории, прилегающей к МКД следует предусматривать размещение:

- проезда (подъезда) к подъездам жилого здания с учетом требований СН КР 21-01:2018, СН КР 30-01:2020;

- детской площадки;

- хозяйственной площадки;

- площадки для тихого отдыха;

- спортивно-гимнастические площадки,

к которым должен быть предусмотрен доступ от каждого подъезда МКД, в том числе для МГН и ЛОВЗ.

12.3 Не допускается размещение автостоянок на территории, прилегающей к МКД (дворовой территории), за исключением стоянок автомобилей ЛОВЗ с учетом положений СН КР 35-01:2018, и СП КР 35-101:2018 и требований СН КР 30-01:2020.

12.4 Детские площадки, предназначенные для дошкольников, следует размещать на расстоянии не менее 10 м от окон жилых зданий, а предназначенные для младших и средних школьников – не менее 20 м.

12.5 Площадь детских площадок следует определять из расчета 0,6 м² на каждую квартиру МКД, но не менее 40 м². Допускается увеличивать площадь детских площадок при наличии возможности территории, прилегающей к МКД, в том числе устройство нескольких площадок с учетом возрастного деления.

12.6 Оборудование и покрытие детских площадок следует предусматривать в соответствии с требованием [20], КМС ГОСТ Р 52169.

12.7 Рекомендуются отделять детские площадки от других площадок, проездов зелеными насаждениями. При этом не допускается использование ядовитых растений, растений с шипами, колючками или несъедобными плодами.

12.8 Хозяйственные площадки следует предусматривать на расстоянии не менее 10 м до окон жилых и общественных зданий согласно СН КР 30-01:2020, площадью не более 20м². Площадь и количество хозяйственных площадок допускается увеличивать в соответствии с заданием на проектирование.

12.9 Площадь и количество площадок для тихого отдыха не ограничивается и зависит от размеров прилегающей к МКД территории с учетом задания на проектирование.

12.10 Спортивно-гимнастические площадки следует размещать на свободной территории, прилегающей к МКД, а их площадь определяется в соответствии с заданием на проектирование с учетом используемого оборудования и имеющейся территории.

Спортивные площадки для физкультурно-оздоровительных занятий, спортивных игр следует предусматривать при разработке проектов застройки микрорайонов, кварталов для группы жилых зданий в составе спортивных комплексов или в виде отдельных площадок.

12.11 Озеленение территории, прилегающей к МКД следует предусматривать в соответствии с СН КР 30-01:2020 с учетом организации полива зеленых насаждений.

12.12 На территории, непосредственно прилегающей к жилому дому, не допускается размещение площадок для выгула собак. Такие площадки должны предусматриваться на группу жилых домов при разработке проектов застройки с учетом местных условий и расчетного количества домашних животных.

12.13 Освещение территории, прилегающей к МКД, следует предусматривать от внутридомовых сетей электроснабжения с использованием энергосберегающих систем и оборудования.

12.14 Наружное видеонаблюдение следует предусматривать согласно задания на проектирование с учетом требований [7].

12.15 Покрытие внутридворовых тротуаров, пешеходных дорожек следует предусматривать из нескользящих материалов, при значительном перепаде высот рельефа необходимо предусматривать устройство ступеней и пандусов с уклоном не более $8 \div 10 \%$.

Приложение А

Правила определения площади помещений, площади застройки, этажности здания и строительного объема

А.1. Общая площадь жилого здания МКД определяется как сумма площадей этажей здания, включая мансардный, в пределах внутренних поверхностей наружных стен.

В общую площадь этажа включаются площади балконов, лоджий, террас и веранд, а также лестничных площадок и ступеней с учетом их площади в уровне данного этажа.

В общую площадь этажа не включается площадь проемов для лифтовых и других шахт, эта площадь учитывается на нижнем этаже.

Площади подполья для проветривания здания, неэксплуатируемого чердака, технического подполья, технического чердака, внеквартирных инженерных коммуникаций с вертикальной (в каналах, шахтах), и горизонтальной (в межэтажном пространстве) разводкой, а также портиков, крылец, наружных открытых лестниц и пандусов в площадь здания не включаются.

Эксплуатируемая кровля при подсчете общей площади здания приравнивается к площади террас.

В общую площадь здания включаются переходы, крытые галереи (при их наличии) между блоками многоквартирных жилых домов, и их площадь делится поровну между блоками, которые они соединяют.

А.2. Общая площадь квартир МКД определяется как сумма общих площадей всех квартир этого дома.

Общая жилая площадь МКД состоит из суммы жилых площадей всех квартир МКД.

А.3. Общая площадь мест общего пользования МКД определяется как поэтажная сумма всех площадей этажа за пределами квартир. В площадь мест общего пользования не включаются технические помещения, шахты лифтов, вентиляционные и другие коммуникационные каналы и шахты.

А.4. Общая площадь квартиры определяется как сумма площадей всех отапливаемых помещений (жилых комнат и помещений вспомогательного использования, предназначенных для удовлетворения бытовых и иных нужд) и неотапливаемых помещений (лоджий, балконов, веранд, террас, холодных кладовых и тамбуров), встроенных шкафов. В общую площадь квартир включаются площадь антресолей при их наличии.

Площадь, занимаемая печью и (или) камином, которые входят в отопительную систему здания и не являются декоративными, в площадь помещений квартиры не включается.

Площадь под маршем внутриквартирной лестницы на участке с высотой от пола до низа выступающих конструкций лестницы 1,6 м и менее не включается в площадь помещения, в котором размещена лестница.

Площадь многосветных помещений определяется в пределах одного этажа.

А.5. Общая жилая площадь квартиры определяется как сумма площадей всех жилых помещений (комнат).

А.6. Площадь, помещений квартир независимо от назначения определяется по их размерам, измеряемым между отделанными поверхностями стен и перегородок на уровне пола (без учета плинтусов).

А.7. Площадь балконов, лоджий, а также террас определяется по их размерам, измеряемым по внутреннему контуру (между стеной здания и ограждением) без учета площади, занятой ограждением.

А.8. В площадь помещений, мансардного этажа не включается часть помещений, располагаемая под скатами кровли высотой менее 1.6 м.

А.9. Площадь размещаемых в объеме жилого здания помещений общественного назначения подсчитывается по правилам, установленным СН КР 31-04:2018.

А.10. Строительный объем жилого здания определяется как сумма строительного объема выше отметки 0,000 (надземная часть) и ниже этой отметки (подземная часть).

Строительный объем определяется в пределах наружных поверхностей ограждающих конструкций, световых фонарей и других надстроек, начиная с

отметки чистого пола надземной и подземной частей здания, без учета выступающих архитектурных деталей и конструктивных элементов, козырьков, портиков, балконов, террас, объема проездов и пространства под зданием на опорах (в чистоте), проветриваемых подполий и подпольных каналов.

Строительный объем подземной части МКД определяется до отметки чистого пола нижнего подземного этажа, подвального этажа или технического подполья.

А.11. При определении объема надземной части МКД учитываются все надземные этажи, в том числе технические этажи, мансардные, а также цокольный этаж, если верх его перекрытия находится выше средней планировочной отметки земли не менее чем на 2 м.

При определении количества этажей МКД учитываются все этажи, включая подземные, подвальный, цокольный, надземный технические, мансардный.

Примечание: При определении этажности не учитываются подполье, проветриваемое подполье, техническое подполье, технические пространства, чердак, технический чердак, расположенные на крыше технические помещения (крышные котельные, машинные отделения лифтов, помещения вентиляционных камер и другие).

А.12. При различном числе этажей в разных частях здания (блок, секция), а также при размещении здания на участке с уклоном, когда за счет уклона увеличивается число этажей, этажность и количество этажей определяется отдельно для каждой части здания (блока, секции).

А.13. Площадь застройки жилого здания определяется как площадь горизонтального сечения по внешнему контуру здания, на уровне планировочной отметки земли, включая отмостку и выступающие части (козырьки и навесы входных групп, входные площадки и ступени, веранды, террасы, приямки, входы в подвальный этаж, галереи и переходы между зданиями).

В площадь застройки включается площадь под многоквартирным жилым зданием, расположенном на опорах, проезды под зданием, а также выступающие части здания, консольно выступающие за плоскость стены на высоте менее 3 м, здания (балконы, лоджия, эркер).

В площадь застройки дополнительно включается площадь подземной части здания, выходящая за контур отмостки надземной части здания, и верх перекрытия которой, включая кровельное покрытие, находится на глубине менее 1,2 м от планировочной отметки здания. При этом указанная площадь определяется как площадь горизонтального сечения по внешнему контуру ограждающих конструкций подземной части.

Примечание:

1) Площадь квартиры и другие технические показатели, подсчитываемые для целей статистического учета и технической инвентаризации, уточняются по завершении строительства и могут отличаться от проектных.

2) Правила подсчета площадей и других показателей жилого дома должны быть откорректированы при введении единых правил определения площадей для целей статистического учета и технической паспортизации при учете жилищного фонда и расчета технико-экономических показателей (ТЭП).

Приложение Б

Рекомендуемое назначение встроенных, встроенно-пристроенных в МКД помещений

Наименование учреждений	Ограничения при размещении в объеме жилого здания			Примечание
	Ограничивающий показатель		Допустимые этажи для размещения	
	Ед. изм.	Максим, допустимо е значение		
1	2	3	4	5
1. Организации учебно-воспитательного назначения				
1.1 Дошкольные образовательные учреждения				
Детские дошкольные учреждения (ДДУ)	Группа	3	1 - 2	Площадь 200-500 м²
Прогулочная группа, дежурная дневная группа кратковременного присмотра	-«-	2	1	Площадь до 300 м², рекомендуемая высота помещений 3,0 м
Дежурная круглосуточная группа кратковременного присмотра	-«-	2	1	-«-
Семейный детский сад (при квартире)	-«-	0,5	1 - 2	При двухсторонней ориентации квартир
1.2 Внешкольные учреждения				
Кружковые помещения вместимостью до 40 чел.	Общая площадь (не более м²)	50-100	1-2 Ц-подсобные помещения	Рекомендуемая высота 3,0- 3,3 м
Студия творчества (ИЗО, продленка, дизайн) из расчета 3,5 м² на человека	-«-	100-150	1 – 2, Ц-подсобные помещения	-«-
Курсы, группы, студии по углубленному изучению предметов школьной программы и специальным предметам	-«-	100-150	1-2	-«-
2. Учреждения здравоохранения и социального обеспечения				
2.1 Лечебно-поликлинические организации				
Поликлиника				

до 200, посещение в смену:	общ. пл. (не более), м ²	1300	1 - 2 Ц, П - подсобные помещения;	без автостоянки для машин для неотложной медицинской помощи; Рекомендуемая высота помещений 3,0 – 3,3 м
----------------------------	--	------	--	--

Продолжение Приложения Б

Наименование учреждений	Ограничения при размещении в объеме жилого здания			Примечание
	Ограничивающий показатель		Допустимые этажи для размещения	
	Ед. изм.	Максим, допустимо е значение		
1	2	3	4	5
Микрополиклиника - с бригадой врачей разных специальностей до 100 посещений в смену	-«-	540	1 – 2 Ц, П - подсобные помещения;	-«-
- с семейным центром здоровья: 100 посещений в смену	-«-	600		-«-
Микрополиклиника: на 1-го семейного врача, двух врачей (семейного и стоматолога), бригаду из двух семейных врачей	-«-	180	1 – 2 Ц, П - подсобные помещения;	Рекомендуемая высота помещений 3,0 м
Стоматологическая поликлиника: для взрослых до 100 посещений в смену	м ² (не более)	800	1 Ц, П - подсобные помещения	Рекомендуемая высота помещений 3,0 м
для детей до 50 посещений в смену	м ² (не более)	140		
Женская консультация до 100 посещений в смену	м ² (не более)	300	1 – 2 Ц, П - подсобные помещения	-«-
2.2 Аптеки				
Аптека, ветеринарная аптека	общ.пл. (не более),	600	1 – 2	-«-
Аптечный киоск	общ.пл. (не более),	10	1	-«-
2.3 Медико-реабилитационные учреждения				
Оздоровительный центр	-«-	600	1 - 2, П, Ц	Без бассейна

Центры медико-социальной реабилитации инвалидов	-«-	1200	1 - 2 Ц, П - подсобные помещения;	Без бассейна Рекомендуемая высота помещений 3,0 м
---	-----	------	--	---

Продолжение Приложения Б

Наименование учреждений	Ограничения при размещении в объеме жилого здания			Примечание
	Ограничивающий показатель		Допустимые этажи для размещения	
	Ед. изм.	Максим, допустимо е значение		
1	2	3	4	5
2.4 Учреждения социального обслуживания населения				
Подразделения управления социальной защиты населения	-«-	600	1,Ц	Рекомендуемая высота помещений 3,0 м
Учреждения платных социальных услуг	-«-	100	1, П, Ц	Без проживания
Центр социального обслуживания (ЦСО) населения без отделения дневного пребывания	общ. пл. (не более), м²	300	1 - 2 Ц, П - подсобные помещения	Рекомендуемая высота помещений 3,0 м
Отделение дневного пребывания ЦСО	общ. пл. (не более), м²	100	1 – 2 Ц, П - подсобные помещения	-«-
Залы (в т.ч. специализированные для инвалидов) общей физической подготовки, лечебной физкультуры (ЛФК), спортивные (с элементами игр)	-«-	100	1 Ц, П - подсобные помещения	-«-
3. Помещения сервисного обслуживания населения				
3.1 Предприятия розничной торговли продовольственными товарами				
Магазины с универсальным ассортиментом: (универсам, гастроном)	общ. площ. (не более), м²	1000	1 - 3, П, Ц	Рекомендуемая высота помещений 3,0 м - 3,6м
Специализированные магазины с широким ассортиментом (хлеб, кондитерский, овощи, фрукты и др.)	Общ.пл.(не балее) м²	100-400	1-2, Ц,П	Рекомендуемая высота помещений 3,0 м - 3,3м
Специализированные магазины с узким или ограниченным ассортиментом	-«-	150	1, П, Ц	-«-
3.2 Предприятия розничной торговли непродовольственными товарами				

Магазины с универсальным ассортиментом.	общ. площ. (не более), м ²	250 - 1500	1 - 2, П, Ц	Рекомендуемая высота помещений 3,0 м - 4,2м
Магазины специализированные с полным ассортиментом	общ. площ. (не более), м ²	250 - 400	1 - 2, П, Ц	
Специализированные магазины с узким или ограниченным ассортиментом	общ. площ. (не более), м ²	250	1 - 2, П, Ц	Кроме зоомагазинов. Рекомендуемая высота помещений 3,0 м - 3,3м
Интернет-магазин	площ. (не более), м ²	100	1 - 2, П, Ц	Без складских помещений

Продолжение Приложения Б

Наименование учреждений	Ограничения при размещении в объеме жилого здания			Примечание
	Ограничивающий показатель		Допустимые этажи для размещения	
	Ед. изм.	Максим, допустимо е значение		
1	2	3	4	5
3.3 Предприятия питания				
Ресторан, бар до 50 посадочных мест	общая площ. (не более)	250	1 - 2, П, Ц	При режиме функционирования до 23 ч;
Кафе, столовая (в том числе диетическая и раздаточная), закусочная до 50 посадочных мест		250	1 - 2, П, Ц	усиленная звукоизоляция перекрытия Рекомендуемая высота помещений 3,0 м - 3,6м
Предприятия питания быстрого обслуживания		250	1 - 2, П, Ц	-«-
Магазины кулинарии (до 300 кг полуфабрикатов и кулинарных изделий в сутки)	торг, площ. (не более), м²	150	1 - 2, П, Ц	Усиленная звукоизоляция перекрытия
3.4 Предприятия бытового обслуживания				
Ателье по пошиву и ремонту одежды	общ. пл. (не более), м²	250	1 - 2, П, Ц	С различным набором видов услуг Усиленная звукоизоляция перекрытия
Мастерские по ремонту обуви, бытовых машин и приборов, часов и ювелирных изделий	-«-	100	1, П, Ц	Усиленная звукоизоляция перекрытия
Парикмахерская	-«-	250	1, П, Ц	
Салон красоты	-«-	500	1 - 2, П, Ц	Без сауны
Прачечные самообслуживания (до 75 кг в смену)	-«-	150	1 - 2, П, Ц	Усиленная звукоизоляция перекрытия
Приемные пункты прачечной, химчистки	-«-	100	1 - 2, П, Ц	
Фотоателье, салон печати	-«-	30 - 150	1 - 2, П, Ц	
Многоотраслевые комплексные приемные пункты типа «Мультисервис»	-«-	300	1, П, Ц	
Ателье проката	-«-	300	1, П, Ц	

4. Учреждения для культурно-досуговой деятельности населения				
4.1 Клубные и досугово-развлекательные центры				
Клубы, в том числе клуб-гостиная, клубы по интересам (молодежные, семейные, детские, подростковые, интернет-клубы и др.)	общ. пл. (не более), м ²	120 - 550	1 - 2 Ц, П - без помещений для детей и подростков	При режиме функционирования до 23 ч;

Продолжение Приложения Б

Наименование учреждений	Ограничения при размещении в объеме жилого здания			Примечание
	Ограничивающий показатель		Допустимые этажи для размещения	
	Ед. изм.	Максим, допустимо е значение		
1	2	3	4	5
Помещения для собраний жителей и досуговых занятий	-«-	50 - 180	1 - 2, П, Ц	-«-
Помещения для кружковых занятий взрослых и детей	-«-	50 - 100	1 - 2	При режиме функционирования до 23 ч; Ц, П - без помещений для детей и подростков
Игротека для детей	-«-	50 - 100	1 - 2	
Помещения для присмотра за детьми	-«-	50 - 100	1 - 2	
Помещения для игры в шахматы и шашки	-«-	25-80	1 - 2, П, Ц	
4.2 Музеи, выставочные залы, библиотеки				
Выставочный зал, художественная галерея (без складских помещений)	-«-	300	1 - 2, П, Ц	
Музей - квартира	квартира	1	1-В	
Творческие мастерские: художников, архитекторов	общ. пл. (не более), м².	100	1 - 2, П, Ц, В	
Творческие мастерские скульпторов	-«-	80	1 - 2, П, Ц	Без работы с гипсом и металлом
Реставрационная мастерская, мастерская народных промыслов	-«-	80	1 - 2, П, Ц	
Библиотеки, в т.ч. научно-технические	общ. пл. (не более), м²	500 - 1200	1 - 2, П, Ц	
4.3 Физкультурно – оздоровительные организации				
Залы аэробики, хореографии, ритмической гимнастики	общ. пл. (не более), м²	100-200	1, П, Ц	Усиленная звукоизоляция, мероприятия по гашению структурных шумов Рекомендуемая высота помещений 3,0 м – 5,0м

Залы - борьбы и элементов борьбы (ушу, айкидо) - силовой подготовки - для занятий на общеразвивающих тренажерах	-«-		1, П, Ц	-«-
	-«-		1, П, Ц	
	-«-	70-120	1, П, Ц	
Сквош	-«-	70	1, П, Ц	-«-
Помещения для настольного тенниса	общ. пл. (не более), м ²	25-60	1, П, Ц	Усиленная звукоизоляция
Биллиардная, 1 - 2 стола	-«-		1, П, Ц	-«-

Наименование учреждений	Ограничения при размещении в объеме жилого здания			Примечание
	Ограничивающий показатель		Допустимые этажи для размещения	
	Ед. изм.	Максим, допустимо е значение		
1	2	3	4	5
Учебные учреждения и курсы				
Курсы репетиторские, иностранного языка, компьютерные курсы		100	1 -2,Ц	
Курсы, группы по повышению квалификации и профессиональной переподготовке, подготовке к поступлению в вузы	-«-	100	1 -2 Ц, П	
Учебные помещения автошколы	-«-	150-250	1 -2 Ц, П	

Условные обозначения, принятые в таблице:

П р и м е ч а н и я:

1. Минимальная высота помещений общественного назначения, размещаемых в подвальных и цокольных этажах должна предусматриваться не менее 2,6 м.

П-подвал, Ц – цокольный этаж

1,2 – соответственно: 1-й,2-й этажи:

В-верхний последний этаж.

Приложение В

Минимальное число пассажирских лифтов

Этажность здания	Число лифтов	Грузоподъемность, кг	Скорость м/с	Наибольшая поэтажная площадь квартир, м ²
До 5 включительно	1	400	1,0	600
До 10 включительно	1	630 или 1000	1,0	600
11-17	2	400 630 или 1000	1,0	500
18-19	2	400 630 или 1000	1,6	450
20-25	3	400 630 или 1000 630 или 1000	1,6	350
20-25	4	400 400 630 или 1000 630 или 1000	1,6	450

П р и м е ч а н и я:

1. Лифты грузоподъемностью 630 или 1000 кг должны иметь габариты кабины min 2100*1100мм.

2. Таблица составлена из расчета: 18 м² общей площади квартиры на человека, высота этажа 3,0 м, интервал движения лифтов 81-100 с.

3. В жилых зданиях, в которых величины значений поэтажной площади квартир, высоты этажа и общей площади квартиры, приходящейся на одного проживающего, отличаются от принятых в таблице, число, грузоподъемность и скорость пассажирских лифтов устанавливаются расчетом.

4. В жилых зданиях с расположенными на верхних этажах многоуровневыми квартирами остановку пассажирских лифтов допускается предусматривать на одном из этажей квартир. В этом случае этажность здания для расчета числа лифтов определяется по этажу верхней остановки.

5. Ширина площадок перед лифтами должна позволять использование лифта для транспортирования больного на носилках скорой помощи и быть не менее. М

1,5 – перед лифтами грузоподъемностью 630 кг при ширине кабины 2100 мм;

2.1 – перед лифтами грузоподъемностью 630 кг при глубине кабины ш 2100 мм.

При двухрядном расположении лифтов ширина лифтового холла должна быть не менее, м:

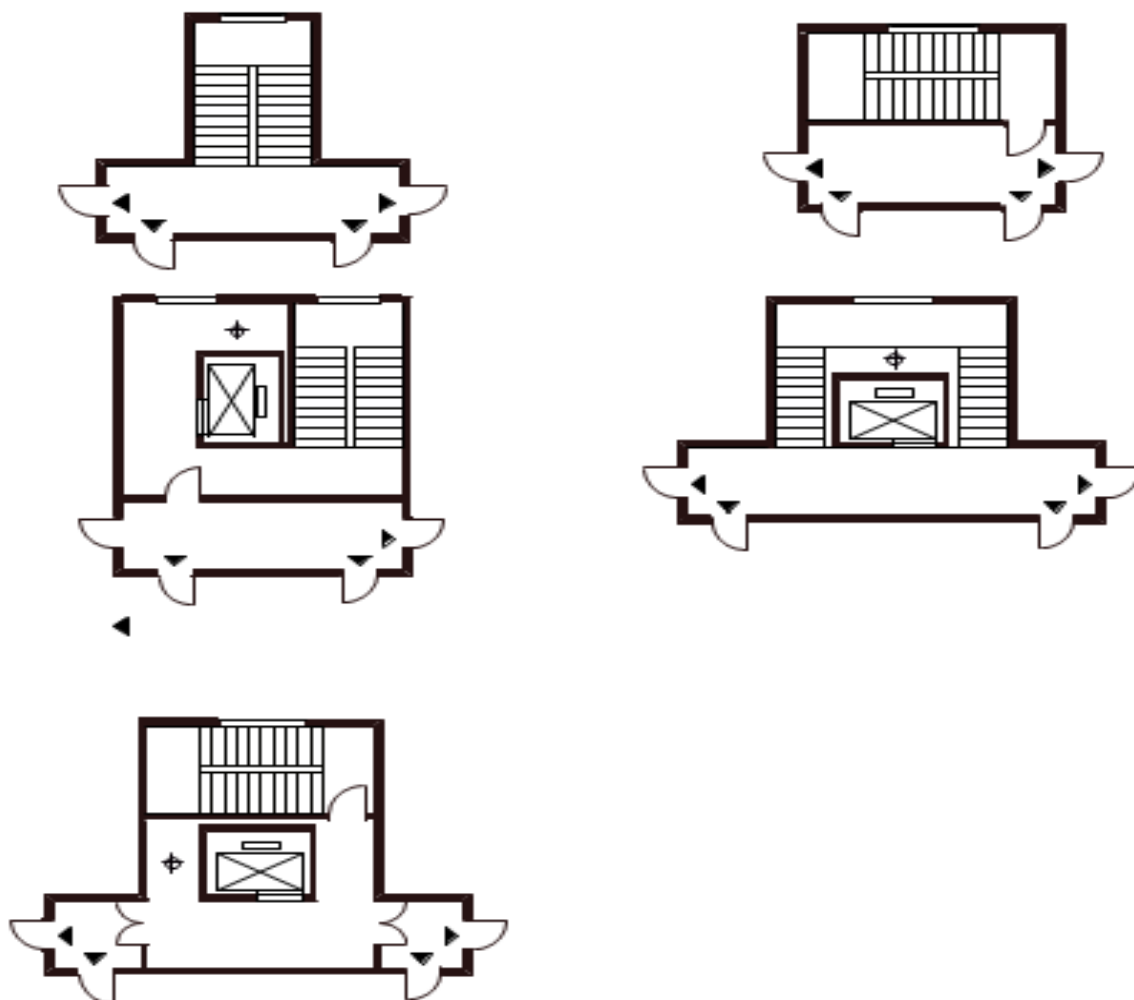
1,8 – при установке лифтов с глубиной кабины менее 2100 мм;

2,5 – при установке лифтов с глубиной кабины 2100 мм и более.

5.В зданиях МКД высотой более 50 м один из лифтов должен быть предусмотрен для транспортирования пожарных подразделений с учетом требований СН КР 21-01:2018, а также положений [19].

Приложение Г (рекомендуемое)

Г.1. СХЕМЫ ОБЫЧНЫХ ЛЕСТНИЧНЫХ КЕТОК ТИПА Л1

Лестницы типа Л1 - с остекленными или открытыми световыми проемами в наружных

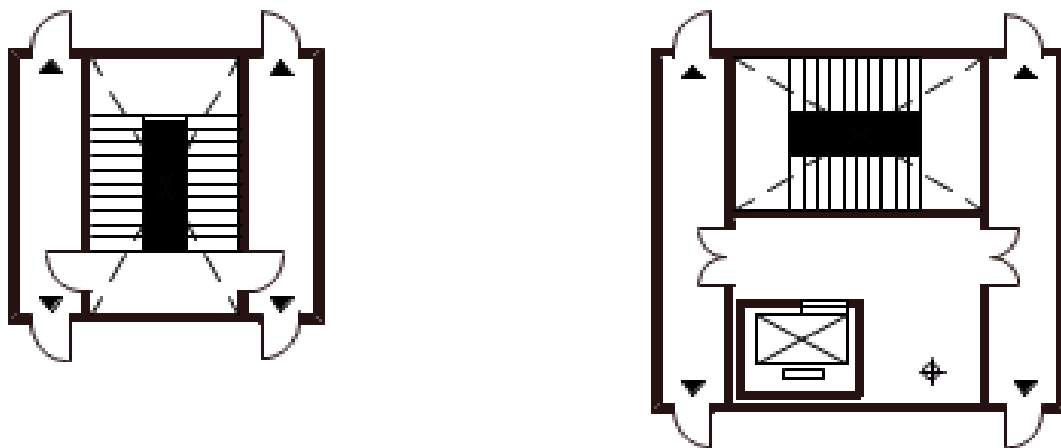
стенах на каждом этаже;

Лестничная клетка типа Л1 применяется в жилых зданиях высотой до 28м. Она характеризуется наличием на каждом этаже остекленных (или открытых) проемов в наружных стенах площадью не менее 1,2м².

Условные обозначения:

▼ входы в квартиры

Г.2. СХЕМЫ ОБЫЧНЫХ ЛЕСТНИЧНЫХ КЛЕТОК ТИПА Л2

Лестницы типа Л2 - с верхним естественным освещением через остекленные или открываемые проемы в покрытии с учетом требований СН КР 21-01:2018;

Лестничная клетка типа Л2 применяется в жилых зданиях высотой, как правило не более 9 м. Допускается ее применение в жилых зданиях высотой до 12 м. Она характеризуется наличием в покрытии остекленных (или открытых) проемов площадью не менее 4м² или световых фонарей.

В лестничных клетках типа Л2 следует предусматривать просветы между маршами шириной не менее 0,7 м. или световую шахту на всю высоту лестницы площадью горизонтального сечения не менее 2м². Для удаления дыма в случае возникновения пожара следует предусматривать открывающиеся створки (фрамуги) в остекленных световых проемах в покрытии или световом фонаре. Открывание створок может осуществляться вручную (при высоте здания до 9 м. и дистанционными устройствами при большей высоте).

Лестничная клетка типа Л2, как правило, выполняется в центре плана секции или односекционного жилого здания, при этом в ее объеме могут размещаться двух-, трех- и четырех- маршевые лестницы. При двух- и четырехмаршевой лестнице входы в квартиры могут устраиваться с обеих площадок - с поэтажной и промежуточной, при трехмаршевой - с одной лестничной площадки.

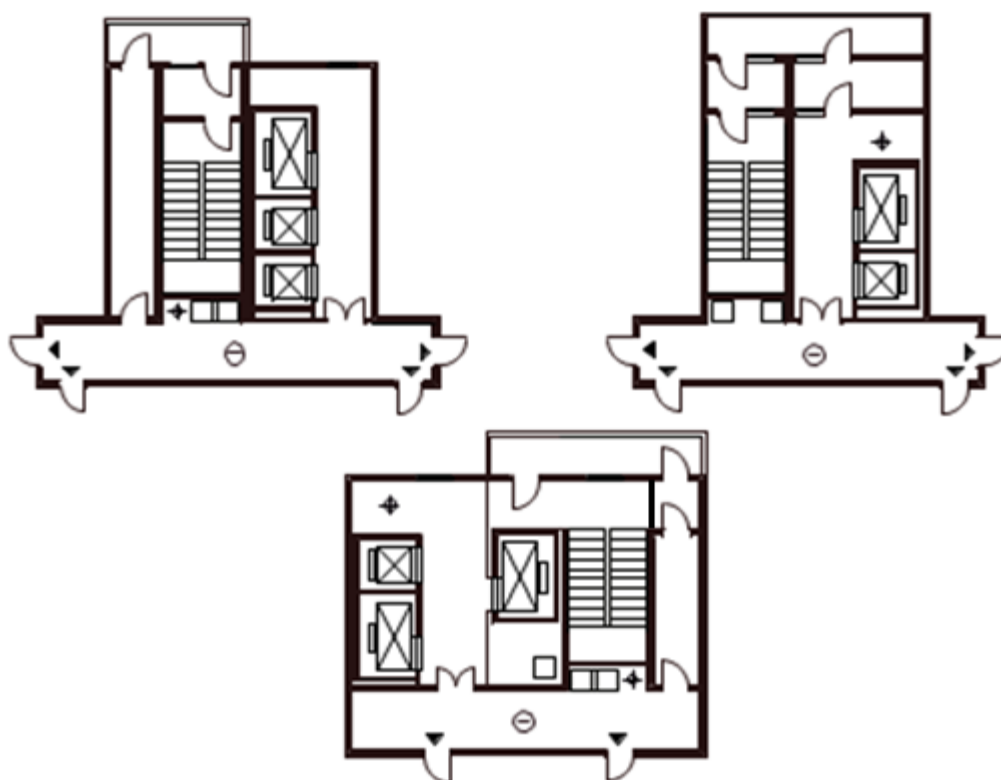
Условные обозначения:

▼ входы в квартиры

■ световой фонарь

☒ световая шахта

Г.3. СХЕМЫ НЕЗАДЫМЛЯЕМЫХ ЛЕСТНИЧНЫХ КЛЕТОК ТИПА Н1

Лестницы типа Н1 - с входом в лестничную клетку с этажа через наружную воздушную зону по открытым переходам (при обеспечении незадымляемости перехода через воздушную зону).

Незадымляемую лестничную клетку типа Н1 следует проектировать в жилых зданиях при высоте расположения верхнего этажа более 28 м. Данный тип лестничной клетки характеризуется устройством входа в нее через тамбур из поэтажного коридора или холла через наружную воздушную зону по балкону, лоджии, открытому переходу, галерее. Ширина прохода по воздушной зоне должна быть не менее 1,2 м., ширина прохода к воздушной зоне - не менее 1,1 м. с возможностью беспрепятственной транспортировки носилок с лежащим на них человеком.

Лестничную клетку типа Н1 допускается располагать во внутренних углах жилых зданий, при этом следует обеспечивать незадымляемость воздушной зоны с учетом требований СН КР 21-01:2018, в том числе обеспечивая расстояние между дверными проемами лестничной клетки

и ближайшим окном - не менее 2 м., а ширину простенка между дверными проемами в наружной воздушной зоне - не менее 2 м.

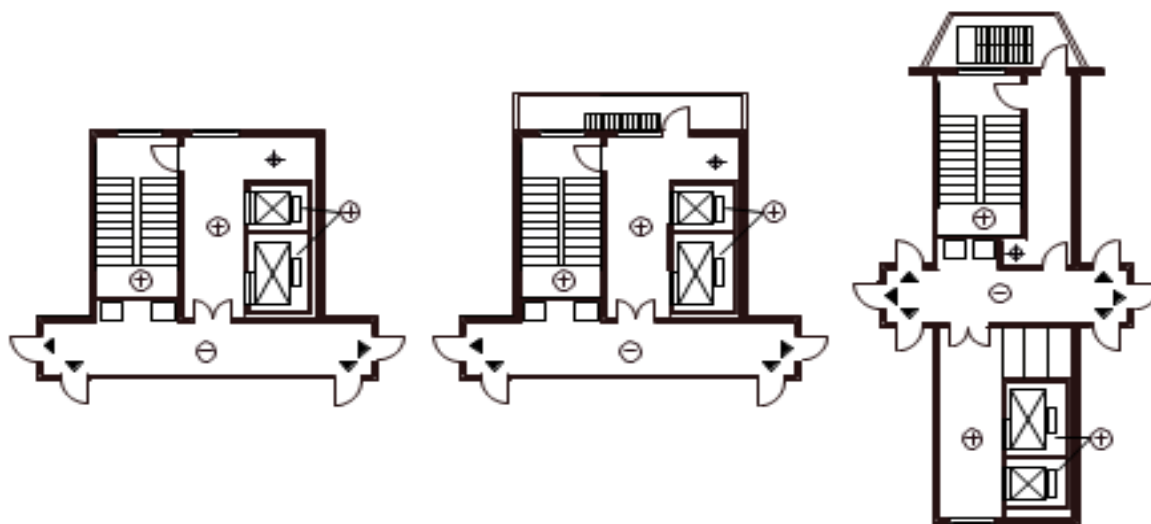
Требование устройства тамбуров при всех выходах из здания распространяется и на выходы из незадымляемых лестничных клеток в уровне первого этажа. Выходы из лестничных клеток и поэтажных коридоров или холлов в воздушную зону на других этажах следует также осуществлять через тамбуры.

Условные обозначения:

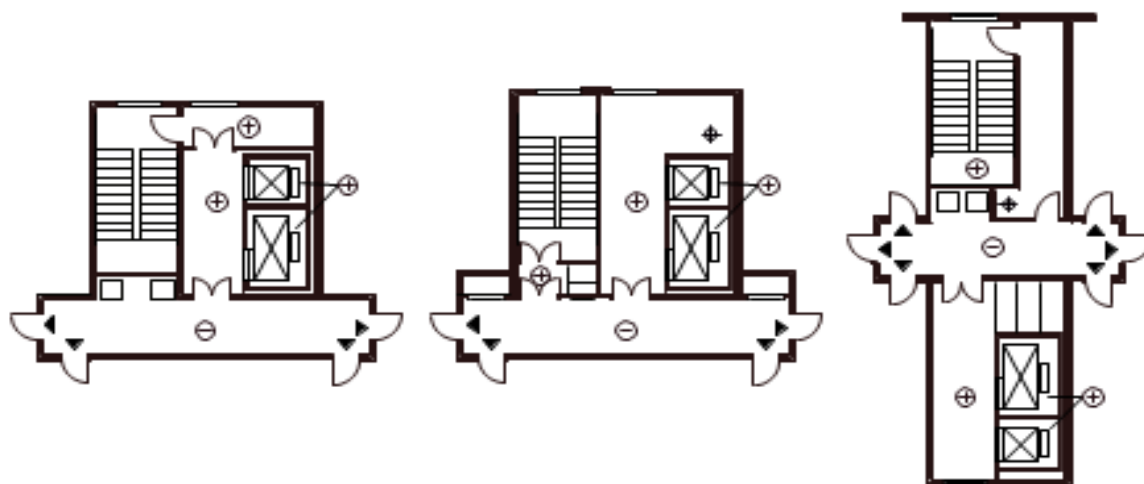
- ▼ входы в квартиры
- ⊕ подпор воздуха
- ⊖ дымоудаление

Г.4.СХЕМЫ НЕЗАДЫМЛЯЕМЫХ ЛЕСТНИЧНЫХ КЛЕТОК ТИПА Н2, Н3

Тип Н2

Тип Н3

Лестницы типа Н2 - с подпором воздуха в лестничную клетку при пожаре;
Лестница типа Н3 - с входом в лестничную клетку с этажа через тамбур-шлюз с подпором воздуха (постоянным или при пожаре).

Незадымляемые лестничные клетки типа Н2 и Н3 допускается проектировать в крупных и крупнейших городах - при высоте расположения верхнего этажа более 28 м. и до 75 м. включительно. Данные типы лестничных клеток допускаются и при меньшей высоте расположения верхнего этажа жилого здания.

Проход к незадымляемой лестничной клетке типа Н2 следует осуществлять через тамбур (или коридор), допускается через лифтовой холл при применении в лифтах противопожарных дверей EI 30.

Незадымляемые лестничные клетки типа Н2 характеризуются устройством подпора воздуха при пожаре непосредственно в лестничную клетку. Такие лестничные клетки целесообразно разделять по вертикали на отсеки через 7-8 этажей для сокращения объема, в котором следует создавать подпор.

Подпор воздуха в отсеках обеспечивается подачей воздуха в верхние зоны отсеков. Величина подпора воздуха должна составлять не менее 20 Па на нижнем этаже отсека при одной открытой двери.

Незадымляемые лестничные клетки типа Н3 характеризуются устройством подпора воздуха при пожаре в тамбур-шлюз перед лестничной клеткой.

Приложение Д (справочное)

Взаимосвязь количества проживающих с количеством комнат в квартирах МКД

Тип жилого дома и квартиры по уровню комфорта	Общая площадь квартиры в расчете на одного человека, м ²	Количество проживающих в квартире	Примечания
Престижный (бизнес-класс)	40 и более	$k=n$ или $k=n-1$ или $k=n-2$	по заданию на проектированию
Массовой (эконом-класс)	20-40	$k=n$ или $k=n+1$	---//---
Социальный (муниципальный-жилище)	Согласно Жилищному кодексу	$k=n+1$	----
Специализированный (квартирного типа)	По заданию на проектирование	$k=n-1$ или $k=n-2$	По заданию на проектирование

Условия обозначения: k -количество проживающих (человек)

n -количество жилых помещений (комнат) в квартире

Примечание: Данное приложение может быть использовано для предварительного определения количества жителей МКД при расчете нагрузок для инженерно-технического обеспечения с учетом задания на проектирование.

Библиография

- [1] Жилищный кодекс Кыргызской Республики от 9 июля 2013 года №117;
- [2] Закон Кыргызской Республики «Об энергосбережении» от 7 июля 1998 года № 88;
- [3] Закон Кыргызской Республики «Об охране окружающей среды» от 16 июня 1999 года № 53;
- [4] Закон Кыргызской Республики от 22 мая 2004 года №67 «О техническом регулировании в Кыргызской Республике»;
- [5] Закон Кыргызской Республики от 8 мая 2009 года № 151 «Общий технический регламент по обеспечению экологической безопасности в Кыргызской Республике»;
- [6] Закон Кыргызской Республики «Об энергетической эффективности зданий» от 26 июля 2011 года №137;
- [7] Закон Кыргызской Республики от 18 мая 2015 года №103 “ О наружном видеонаблюдение”;
- [8] Закон Кыргызской Республики от 13 декабря 2022 года № 118. О пожарной безопасности;
- [9] Перечень зданий, сооружений, помещений и оборудования, подлежащих защите автоматическими системами обнаружения и тушения пожара, утвержденный Постановлением Правительства Кыргызской Республики от 29 апреля 2011 года №196;
- [10] Положение о порядке проведения энергетической сертификации зданий, утвержденное постановлением Правительства Кыргызской Республики от 2 августа 2012 года №531;
- [11] Правила учета тепловой энергии и теплоносителя, утвержденные постановлением Правительства Кыргызской Республики от 12 августа 2012 года №26;
- [12] Правила пользования электрической энергией, утвержденные постановлением Правительства Кыргызской Республики от 22 августа 2012 года №576;
- [13] Правила учета природного газа в Кыргызской Республике (утверждены приказом Минпромэнергетики и топливных ресурсов КР от 17 октября 2015 года №152;
- [14] Постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении актов в области общественного здравоохранения» от 11 апреля 2016 года №201;
- [15] Перечень разрешенных видов деятельности в нежилых помещениях многоквартирного дома, утвержденный Постановлением Правительства Кыргызской Республики от 18 августа 2017 года №511;
- [16] Технический регламент Таможенного союза «О безопасности низковольтного оборудования» (ТР ТС 004/2011), утверждённый Решением Комиссии Таможенного союза от 16 августа 2011 года №768;
- [17] Технический регламент Таможенного союза «Безопасность лифтов» (ТР ТС 011/2011), утверждённый Решением Комиссии Таможенного союза от 18 октября 2011 года №824;
- [18] Технический Регламент Евразийского экономического союза “О безопасности оборудования для детских игровых площадок” (ТР ЕАЭС,042\2017), принятый Решением Совета Евразийской экономической комиссии от 17 мая 2017 года №21;
- [19] Технический регламент Евразийского экономического союза «О требованиях к средствам обеспечения пожарной безопасности и пожаротушения» (ТР ЕАЭС 043/2017), принятый Решением Совета Евразийской экономической комиссии от 23 июня 2017 года №40.
- [20] Технический регламент евразийского экономического союза «О требованиях к энергетической эффективности энергопотребляющих устройств» (ТР ЕАЭС 048/2019), принятый Решением Совета Евразийской экономической комиссии от 6 августа 2019 года №114;

[21] Правила поставки и пользования природным газом (утвержден приказом Министерства энергетики и промышленности Кыргызской Республики от 21 июня 2021 года № 01-7/207;

[22] ПУЭ. Правила устройства электроустановок.